ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يوميّة سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة : إيلينا دروييشيان

1500 Լ.Ո. 83ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 235 (23340) ՈՒՐԲԱԹ, 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2009 10 ԷՋ

ՄԱՍԼՈՑ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴ

Իսլամական Նոր տարուան առիթով եւ մավլոյ սենտիքայի որոշումին համաձայն, «Ազդակ» լոյս պիտի չտեսնէ շաբաթ, 19 դեկտեմբեր 2009-ին:

Մեր յաջորդ թիւը՝ երկուշաբթի, 21 դեկտեմբերին:

ՄԻՆԱՔԻ ԽՄԲԱԿԻ ՀԱՄԱՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐԸ ՅՈՒՆՈՒԱՐԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՊԻՏԻ ԱՅՑԵԼԵՆ

ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ Անձէյ Քասփրչիք «Թրենտ» գործակալութեան տեղեկացուցած է, որ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահները իրենց շրջանային վերջին այցելութեան ընթացքին երեւան չեն այցելած ժամանակի սղութեան պատճառով:

«Համանախագահներու օրակարգը շատ խիտ էր, այդ պատճառով ալ անոնք երեւան չայցելեցին:

Սակայն, անոնք յունուարին պիտի ժամանեն Հայաստան, որպէսզի շարունակեն Ազրպէյճանի եւ Հայաստանի նախագահներուն յաջորդ հանդիպման նախապատրաստական աշխատանքները», ըսած է Քասփրչիք՝ աւելցնելով, որ նախագահներուն հանդիպման վայրը տակաւին չէ որոշուած:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՄՈՒՐՋԻ ԱՌԱՋԱՐԿ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԷՆ

Ղարաբաղեան հարցի լուծման համար Իրանի միջնորդութիւնը առաջարկելու Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարին յայտարարութիւնը լուսաբանուելու կարիք ունի: Բնական է եւ հասկնալի Մամետեարովի իրանցի գործընկերոջ պատասխանը, թէ Իրանը պատրաստ է միջնորդելու ղարաբաղեան հակամարտութեան լուծում ապահովելու աշխատանքներուն: Իրանեան պատասխանը չէ այս պարագային լուսաբանուելիքը:

Պէտք է փորձ կատարել իմանալու համար Մամետեարովի առաջարկին քաղաքական շարժառիթները: Հայաստան-Թուրքիա արձանագրութիւններէն անմիջապէս ետք կը խօսուէր արդէն Իրան-Ազրպէյճան միջպետական համաձայնագիրներու մասին: Աշխարհաքաղաքական ուժերու կողմէ պարզ է, որ շրջանային առումով Իրանը մեկուսացընելու քաղաքականութիւն կը կիրարկուէր: Ազրպէյճանի քաղաքական անհանգստութիւնը այդ օրերուն իր գագաթնակէտին կը հասնէր՝ տրուած ըլլալով, որ Ազրպէյճանը դաւաճանուած կը զգար ինքզինք առանց ղարաբաղեան հարցի կարգաւորման Թուրքիոյ կողմէ Հայաստանի հետ համաձայնելու համապատասխան քայլեր առնելուն պատճառով: Գործընթացէն դուրս մնացած երկու կողմերը արագօրէն կը փորձէին կամուրջներ հաստատել: Ի հարկէ շուտով պարզ դարձաւ, որ ղարաբաղեան նախապայմանը որեւէ ատեն Թուրքիոյ արտաքին քաղաքականութեան օրակարգէն չէ վեղչուած: Ոչ միայն չէ վեղչուած, այլ կը վերարժարժուի Հայաստանի հետ մերձեցման վերաբերող որեւէ քաղաքական յայտարարութեան առիթի:

Այստեղ կը խօսուի միջնորդական առաքելութեան մը մասին, որ տարտամ է իբրեւ ձեւ եւ իբրեւ բնոյթ նոյնիսկ: Յատակ է, որ միջազգային ընտանիքին կողմէ ընդունուած միջնորդական ձեւաչափը ԵԱՀԿ-ի Մինսքի համանախագահութիւնն է: Միջնորդական այս տարբերակը յայտնապէս հանգիստ չի պատճառեր ազրպէյճանական կողմին, որ եթէ մինչեւ երէկ հարցի քննարկումը կ'ուզէր տեղափոխել ՄԱԿ, այսօր բանակցային գործընթացի համար նոր միջնորդ կ'առաջադրէ: Երկու ուղղութեամբ ալ Ազրպէյճանի տարած աշխատանքները կը նախանշեն, որ միջնորդութիւնը կը փորձուի ԵԱՀԿ-ի շրջանակներէն դուրս բերել եւ տանիլ այլ հարթութիւն:

Յատկապէս Միացեալ Նահանգներու եւ նաեւ Եւրոպայի կողմէ Իրանը մեկուսացնելու ճիգերուն դիմաց Իրանի միջնորդութիւնը առաջարկելու ազրպէյճանական առաջարկը կ'ընկալուի նաեւ իբրեւ աշխարհաքաղաքական այս երկու ուժերուն դէմ առնուած քայլ: Ուժեր, որոնք ոչ միայն ղարաբաղեան հարցով, այլ նաեւ Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու գործընթացին մէջ յստակօրէն դուրս ձգած են իրանեան գործօնը:

Տակաւին կարելի է մտաբերել նաեւ այն հանգամանքը, որ Թուրքիոյ կողմէ Հայաստանի նկատմամբ իրականացուած շրջափակումին վերջ տալու քաղաքական միտումը Միացեալ Նահանգներու կողմէ կը դիտարկուի իրանեան ցամաքային ճանապարհին այլընտրանքային ուղիներ ստեղծելու անհրաժեշտութեան ծիրին մէջ:

Ազրպէյճանը երկու ուղղութեամբ ալ աշխարհաքաղաքական առնչակից ուժերուն նկատմամբ անհանգստացնող քայլ կ'առնէ: Քայլ, որ կը բխի իր իսկ անհանգստութենէն: Յատակ չէ տակաւին, որ առաջադրուած միջնորդութիւնը ի՛նչ ձեւ եւ տարազ կրնայ ստանալ: Կարեւորը այն է, որ շրջանցուած ըլլալու իրականութենէն մեկնած Ազրպէյճան կամուրջ կ'ամրացնէ Իրանի հետ:

Ազրպէյճանական քայլերը պէտք չէ ազդեն հայ-իրանական յարաբերութիւններուն վրայ: Շրջափակուած Հայաստանի համար իրանական սահմանը խիստ կարեւոր է: Մանաւանդ որ այսօր հորիզոնին վրայ չ'երեւիր իրանի ճամբան հակակշռելու կոչուած այլ սահմանի բացման հաւանականութիւնը: Իսկ այս ձեւով հարցերու փոխկապակցուածութիւնը անգամ մը եւս ինքզինք կը յայտնէ: Ղարաբաղեան հակամարտութեան ազրպէյճանանպաստ լուծումը բացառուած է, ինչ որ իր կարգին կը սառեցնէ Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու տեղաշարժը: Այս մէկը կը նշանակէ, որ Հայաստան-Թուրքիա հասարակաց սահմանադուռը կը մնայ փակ: Իսկ այս պայմաններուն մէջ իրանեան սահմանը Հայաստանի համար կը պահէ իր առանձնաշնորհեալ կարմար կը պահէ իր առանձնաշնորհեալ կարգավիճակը: Հայկական կողմը ամենայն գերկգօնութեամբ պէտք է կարենայ հակակշռել դէպի Իրան ազրպէյճանական կողմէն նետուած քաղաքական կամուրջը եւ կանխարգիլել այդ փորձին ազդեցութիւնը դրացի Իրանի հետ իր ունեցած յարաբերութիւններուն վրայ:

ՀՅԴ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻԻՆ ՄԸ ԱՅՑԵԼԵՑ ՆԱԽԱՐԱՐ ՄԸՐԻ

ՀՅԴ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէն ներկայացնող պատուիրակութիւն մը, որուն մաս կը կազմէին ՀՅԴ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Յովիկ Մխիթարեան, Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ, երեսփոխան Յակոբ Բագրատունի եւ Կեդրոնական կոմիտէի անդամ Մարտիկ Պօղոսեան, երէկ այցելեց փոխվարչապետ, պաշտպանութեան նախարար Էլիաս Մուրի:

Հանդիպումէն ետք ՀՅԴ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի պատուիրակութեան անունով յայտարարութիւն կատարեց երեսփոխան Յ. Բագրատունի, որ յայտնեց, թէ ՀՅԴ Կեդրոնական կոմիտէն նախարար Մուրի հետ ունեցած իր երկարատեւ հանդիպումին ընթացքին շնորհաւորած է Մուրը Միացեալ Նահանգներէն վերադարձին առիթով, ինչպէս նաեւ քննարկած է Լիբանանի ընդհանուր կացութիւնը, ինչպէս նաեւ հանրապետութեան նախագահին եւ նախարար Մուրի նկատմամբ ցուցաբերուած մեծ զօրակցութիւնը:

Յ. Բագրատունի յայտնեց, որ ՀՅԴ Կեդրոնական կոմիտէն իր ամբողջական զօրակցութիւնը յայտնած է լիբանանեան բանակին եւ երկրի ապահովական կառոյցի բոլոր հաստատութիւններուն, ինչպէս նաեւ ընդգծած է ապահովական այդ կառոյցը բաղկացնող տարրերուն միջեւ գործակցութեան կարեւորութիւնը փարատելու համար քաղաքացիներուն

Շար.ը՝ էջ 2

«ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ-ՌՈՒՍԻԱ ՀԻՒԼԷԱԿԱՆ ՁԵՆՔԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՏՐԱՍՏ ՉԷ»

Կ'ԸՍԷ ԼԱՒՐՈՎ

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լաւրով երէկ ամերիկացի պաշտօնատարներուն կոչ ուղղեց երկու երկիրներուն միջեւ բանակցութեան նիւթ եղող հիւլէական զէնքերու ուխտին մէջ յաւելեալ կրճատումներ եւ քննութեան աւելի թոյլ քայլեր կատարելու:

Լաւրով ըսաւ, թէ անցնող քանի մը օրուան ընթացքին այսպիսի հարցերու շուրջ տարակարծութիւնները դանդաղեցուցած են համաձայնութեան մը հասնելու ջանքերը: Ան համաձայն գտնուեցաւ Սպիտակ տան այն գնահատականին, թէ չ'ակնկալուիր, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պարաք Օպամա եւ Ռուսիոյ նախագահ Տմիթրի Մետվետեւ այս շաբաթ Քոփենհակընի մէջ հիւլէական զէնքերու ուխտ մը ստորագրեն:

Լաւրով նաեւ համամիտ գտնուեցաւ Սպիտակ տան հետ, թէ Միացեալ Նահանգներ եւ Ռուսիա կը շարունակեն Ռազմավարական զէնքերու նուազեցման ուխտը (ՍԹԱՐԹ 1) փոխարինող համաձայնութեան մը վերաբերեալ յառաջդիմութիւն արձանագրել եւ ինք կը յուսայ, որ մօտ օրէն համաձայնութիւն կը գոյանայ:

Լաւրով ամերիկեան պատուիրակութիւնը ամբաստանեց անցնող քանի մը օրուան ընթացքին բանակցութիւնները դանդաղեցնելու յանցանքով: Ան ըսաւ, թէ ժընեւի մէջ բանակցութիւնները այժմ վերստին քափ առած են, սակայն անհաւանական է, որ համաձայնութիւնը պատրաստ ըլլայ այսօր Քոփենհակընի մէջ կենսոլորտի վեհաժողովին ընթացքին Օպամայի եւ Մետվետեւի կողմէ ստորագրուելու համար:

«Ժամանակը հասած է չափազանց կասկածամտութենէն ձերբազատելու, մանաւանդ որ երկու նախագահները շարունակ ըսած են, թէ կ'ուզեն վստահութեան, փոխադարձ յարգանքի եւ հաւասարութեան վրայ հիմնուած Միացեալ Նահանգներ-Ռուսիա յարաբերութեանց նոր մակարդակ մը տեսնել», ըսաւ Լաւրով:

«ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓԱՍՏԸ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄԻ ԱՌԱՐԿԱՅ ՉԻ ԿՐՆԱՐ ԴԱՌՆԱԼ»

Կ'ԸՍԷ ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի ցեղասպանութիւններ ուսումնասիրող գիտնականներու միջազգային ընկերակցութեան (Այ. Էյ. Ճի. Է.) ուղղուած պատասխան նամակին մէջ նշուած է, որ Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչցուած փաստ է եւ մարդկութեան կողմէ պէտք է դատապարտուի:

Ընկերակցութեան նախագահ Ուիլիըմ Շապաս 13 հոկտեմբերին բաց նամակ մը յղած էր Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանին եւ Թուրքիոյ նախագահ Ապտիւլլա Կիւլին. նամակին մէջ կ'ըսուէր, որ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչումը «անկողմնակալ յանձնախումբի» աշխատանքի մեկնակէտը պէտք է ըլլայ, այլ ոչ թէ հաւանական եզրակացութիւններէն մէկը:

Հայաստանի նախագահը իր պատասխան նամակին մէջ կը նշէ, որ Հայաստան - Թուրքիա արձանագրութիւններով նախատեսուած միջկառավարական յանձնախումբին ստեղծումը հայ եւ թուրք ժողովուրդներուն միջեւ փոխադարձ վստահութեան եւ երկխօսութեան ընդհանուր ուղիներ գտնելու կարելիութիւն պիտի տայ:

Ան միաժամանակ կ'ընդգծէ, որ Հայաստան պատրաստ է առանց նախապայմաններու յարաբերութիւններ հաստատելու Թուրքիոյ հետ, սակայն այդ չի նշանակեր, որ Հայոց ցեղասպանութեան եւ հայրենազրկման փաստերը կասկածի տակ կը դրուին:

Սերժ Սարգսեան Ուիլիըմ Շապասին կը վստահեցընէ, որ միջկառավարական յանձնախումբի ստեղծումը Հայոց ցեղասպանութեան փաստը պիտի չքննարկէ: «Ստիկա պատմաբաններու յանձնախումբ չէ, եւ ցեղասպանութեան փաստը չի կրնար քննարկուիլ այս յանձնախումբին մէջ: Ես համաձայն եմ ձեզի հետ, որ յանձնախումբի աշխատանքին նպատակը Հայոց ցեղասպանութեան հետեւանքներու վերացումը պէտք է ըլլայ», կ'ըսուի Հայաստանի նախագահին պատասխան նամակին մէջ:

ԵԽԽՎ-Ի ԴԻՏԱՐԿՈՒՄԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԶԵԿՈՒՅՈՒՄԸ ՉԷ ՔՆՆԱՐԿԱԾ

Եւրոպական խորհուրդի Խորհրդարանական վեհաժողովի (ԵԽԽՎ) դիտարկումի յանձնախումբին երէկուան նիստին նախատեսուած էր կատարել Հայաստանի Ազգային ժողովի 1-2 մարտի իրադարձութիւնները եւ անոնց պատճառները ուսումնասիրող ժամանակաւոր յանձնախումբի զեկուցումին քննարկումը, սակայն այս քննարկումը տեղի չունեցաւ Հայաստանի հարցով համազեկուցողներու Ժորժ Քոլոմպիէի եւ Ճոն Փրեսքոթի բացակայութեան պատճառով:

«Ազատութիւն» ծայնասփիւռի կայանը կը տեղեկացնէ, որ համազեկուցողներու բացակայութիւնը չէ հիմնաւորուած:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է ՊԱՅՔԱՐԻԼ ՍԱԿԱՒԱՊԵՏՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՓՏԱՑՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ»

Կ'ԸՍԷ ԱՐԻՍԹՈՄԵՆԷ ՎԱՐՈՒՏԱՔԻՍ

Համաշխարհային դրամատան երեւանեան գրասենեակի տնօրէն Արիսթոմենէ Վարուտաքիս երէկ լրագրողներուն յայտնած է, որ Հայաստանի տնտեսութիւնը բազմաճեւութեան կարիքը ունի, սակայն ատիկա գործնականին մէջ անկարելի պիտի ըլլայ առանց հարկային եւ մաքսային մարզերուն մէջ փոփոխութեան վերացման, շուկային մէջ հաւասար մրցակցային կարելիութիւններու ստեղծման եւ սակաւապետական դրութիւններու վերացման:

Ըստ անոր, բազմաթիւ քաղաքական գործիչներ անտեսանելի թելերով կապուած են սակաւապետներու հետ: «Այդ երեւոյթը արմատախիլ ընելու համար վճռակամութեան եւ հետեւողականութեան կարիքը կայ: Իսկ սակաւապետական դրութիւններու վերացումը պիտի յանգեցնէ շուկային մէջ հաւասար մրցակցային պայմաններու ստեղծման», նշած է Վարուտաքիս եւ աւելցուցած է, որ Հայաստանի կառավարութիւնը այդ ուղղութեամբ որոշակի քայլեր կը կատարէ, բայց անոնք բաւարար չեն:

Անդրադառնալով Համաշխարհային դրամատան հիմնական ծրագիրներուն Վարուտաքիս նշած է, որ անոնք ուղղուած են մաքսային եւ հաղորդակցութեան միջոցներու ոլորտներու բարեփոխումներուն: Ըստ անոր, հաղորդակցութեան միջոցներու մարգին ուղղուած 29 միլիոն տոլարի վարկային ծրագիրը ամենայն հաւանականութեամբ պիտի ստորագրուի սեպտեմբեր 2010-ին:

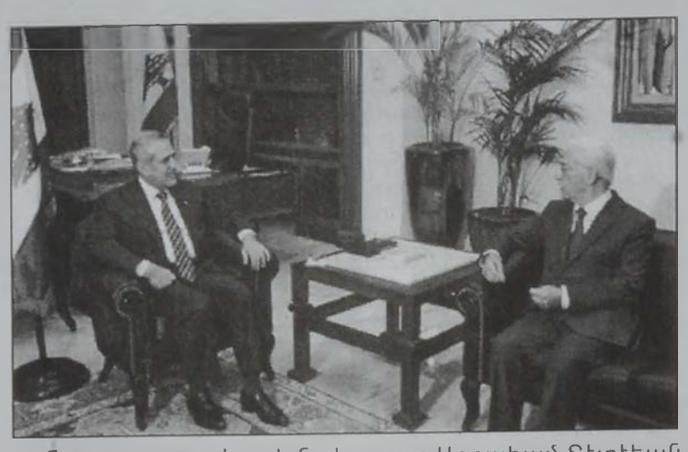
ՕԹԱՆ-Ի ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐԸ Կ'ԸՆԴԴԻՄԱՆԱՅ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՈՒԽՏԻ ՌՈՒՍԻՈՅ ԱՌԱՋԱՐԿԻՆ

ՕԹԱՆ-ի ընդհանուր քարտուղար Անտերս Ֆոկ Ռասմուսեն երէկ ըսաւ, թէ անհրաժեշտ չի նկատեր Ռուսիոյ առաջարկածին նման Եւրոպայի մէջ ապահովական նոր ուխտ մը ստեղծելու:

Ռուսիոյ վարչապետ Վլատիմիր Փութինի եւ ռուս այլ ղեկավարներու հետ հանդիպումներէ ետք Ռասմուսեն կոչ ուղղեց Աֆղանիստանի մէջ ՕԹԱՆ-ի եւ Ռուսիոյ միջեւ յաւելեալ գործակցութեան, սակայն Եւրոպայի մէջ Մոսկուայի առաջարկած ապահովական նոր դասաւորումներուն նկատմամբ խանդավառութիւն ցոյց չտուաւ:

«Նոր համաձայնագիրներու կամ օրինական գետնի վրայ պարտաւորիչ նոր փաստաթուղթերու անհրաժեշտութիւն չեմ տեսներ, որովհետեւ այդպիսի ծիր մը արդէն ունինք», ըսաւ ան Մոսկուայի մէջ տրուած մամլոյ զեկուցումի մը ընթացքին: «Սակայն անշուշտ պատրաստ ենք գաղափարները յարմար վայրին մէջ քննարկելու», նշեց ան Ռասմուսեն ընդգծեց, որ ԵԱՀԿ-ը այդպիսի յարմար վայր մըն է:

ՆԱԽԱՐԱՐ ՏԷՏԷԱՆ Կ'ԱՅՑԵԼԷ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

Ճարտարարուեստի նախարար Աբրահամ Տէտէեան երէկ այցելեց Պաապտայի պալատ, ուր հանդիպում մը ունեցաւ հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանի հետ:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան լիբանանեան ներկայ իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ յառաջիկայ հանգրուանին ճարտարարուեստի նախարարութեան աշխատանքները:

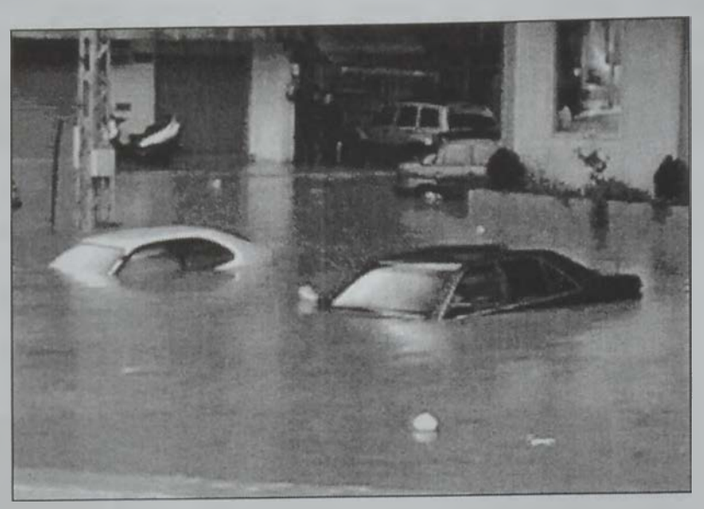
Միւս կողմէ, Տէտէեան յայտնեց, որ ինք հանգիստ կը զգայ երկրին մէջ տիրող քաղաքական եւ ապահովական կայունութեան ու համախոհական մթնոլորտին նկատմամբ:

«Մուսթաքպալ» օրաթերթին հետ իր ունեցած հարցազրոյցին ընթացքին, Տէտէեան նախատեսեց, որ յաջորդ հանգրուանին երկրին մէջ տնտեսական բարգաւաճում արձանագրուի:

Տէտէեան վստահութեամբ շեշտեց, թէ վարչապետ Սաատ Հարիրիի նախագահած ազգային միասնականութեան կառավարութիւնը պիտի օժանդակէ ճարտարարուեստի մարզին: Ան նկատել տուաւ, որ նահատակ նախարար Փիեռ Ժեմայէլի մշակած ճարտարարուեստի նախարարութեան աշխատանքային ծրագիրը ճիշդ իր գաղափարներն ու մտածելակերպը կը ներկայացնեն եւ այդ պատճառով ալ ան ամբողջութեամբ պիտի որդեգրէ Ժեմայէլի ծրագիրը:

Տէտէեան յայտնեց, որ Լիբանանի ճարտարարուեստի մարզը լուրջ հարցերէ կը տառապի եւ աւելցուց, որ կարելի չէ այդ մարզին բոլոր հարցերուն ամբողջական լուծում ապահովել, սակայն կարելի է տեղէ մը սկսիլ եւ անպայման որ ոչ մէկ ճիգ պիտի խնայուի նախարարութեան մէջ գործակցութեան շինիչ մթնոլորտ ստեղծելու, ինչպէս նաեւ անոր վարչական հարցերը կարգաւորելու համար, որովհետեւ այդ աշխատանքը արդիւնաւէտ պիտի ըլլայ Լիբանանի ճարտարարուեստի մարզին բարգաւաճման համար:

ՏԵՂԱՏԱՐԱՓ ԱՆՁՐԵՒԸ Կ'ՈՂՈՂԷ ԵՒ Կ'ԱՆԴԱՄԱԼՈՒԾԷ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՁԱՆԱՁԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐ

Տեղատարափ անձրեւները պատճառ դարձան, որ Լիբանանի զանազան շրջաններուն մէջ փողոցները ջուրով ողողուին եւ դժուարացնեն քաղաքացիներուն երթեւեկն ու առօրեայ աշխատանքները:

Այս պատճառով զանազան շրջաններու մէջ երթեւեկի ահաւոր խճողում արձանագրուեցաւ, յատկապէս օդակայան եւ մայրաքաղաք տանող մայրուղիներուն, Տորա - Ժունիէ մայրուղիին, Հազմիէհ «Օթել Տիէօ» հիւանդանոցի կամուրջ եւ էշրեֆիէ տանող ճամբաներուն վրայ:

Լիբանանի վկայած տեղատարափ այս անձրեւը աննախընթաց է. անձրեւներու լճացած ջուրերուն պատճառով Հատաթի, Շուէյֆաթի, Նայիմէի մայրուղիին, Ուզայիի, Պէյրութի, Ժունիէի, Նահր Իպրահիմի, Շեքքայի եւ գրեթէ բոլոր շրջաններուն ճամբաները վերածուած են աւազաններու:

Ողողումներուն պատճառով քաղաքացիները բանտարկուած են իրենց ինքնաշարժներուն մէջ. անոնք կոչ կ'ուղղեն քաղաքապետարաններուն եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան արտակարգ վիճակ յայտարարելու եւ օժանդակելու ժողովուրդին:

Հակառակ այս կացութեան, հանրօգուտ շինութեանց եւ փոխադրութեան միջոցներու նախարար Ղազի Արիտի յայտնեց, որ գետնի վրայ կացութիւնը շատ լաւ է բաղդատած տեղատարափ անձրեւներուն իրողութեան. ան ըսաւ, թէ Պէյրութի բոլոր ճամբաները բաց են:

Պէյրութի միջազգային օդակայանի օդերեւութաբանական գրասենեակը յայտնեց, որ Լիբանանը հարուածող փոթորիկը հետզհետէ աւելի պիտի սաստկանայ եւ ջերմաստիճանը յառաջիկայ օրերուն աւելի եւս պիտի նուազի:

Գրասենեակը կոչ ուղղեց քաղաքացիներուն հետեւելու երթեւեկի պատասխանատու ոստիկաններու ցուցմունքներուն:

Յայտնենք, որ քաղաքացիական ապահովութեան ուժերը փողոցներուն ջուրը պարպելու աշխատանք տարին յիշեցնելով, որ քաղաքացիները որեւէ օժանդակութեան պարագային կրնան կապուիլ 175 թիւին:

Միւս կողմէ, երէկ կլիմայական աննպաստ պայմաններուն պատճառով Թրիփոլիի ծովեզերքին մօտ ընկղմեցաւ առեւտրական նաւ մը: Նաւուն ընկղմելէն անմիջապէս ետք սկսաւ անոր 83 ուղեւորները փրկելու աշխատանքը: Երեկոյեան բանակի հրամանատարութիւնը հրապարակեց հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ նշեց, թէ լիբանանեան ծովուժը փրկած է քանի մը ուղեւորներ: Փրկարար աշխատանքները շարունակուեցան մինչեւ ուշ գիշեր:

ՊԸՐՐԻ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ՀՈՖԸ՝ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱՄԲ ՍԻՍԸՆԻ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի երէկ Այն Թինէի մէջ ընդունեց Միջին Արեւելքի մէջ խաղաղութեան գործընթացի յատուկ պատուիրակ Ճորճ Միչըլի օգնական Ֆրետերիք Հոֆը ընկերակցութեամբ Լիբանանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Միշել Սիսընի:

Հանդիպումին ներկայ գտնուեցան Ամալ շարժումի արտաքին յարաբերութեանց պատասխանատու, նախկին նախարար Թալալ Սահիլի եւ Պըրրիի տեղեկատուական խորհրդատու Ալի Համտան:

Քննարկուեցան տեղական եւ շրջանային իրադարձութիւնները:

Պըրրի ընդունեց Պաաս կուսակցութեան նախագահ Ֆայէզ Շքըրը, որուն հետ քննարկեց շրջանային եւ միջազգային զարգացումները:

Պըրրիի այցելեց նաեւ խորհրդարանի նախկին փոխնախագահ էլի Ֆըրզլի, որ յայտնեց, թէ Պըրրի նախանձախնդիր է բոլոր այն հարցերուն նկատմամբ, որոնք օրէնսդրական են:

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԱՐԻՐԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՄԸ ՈՒՆԵՑԱՒ ՆԱԽԱԳԱՀ ԿԻԻԼԻ ՀԵՏ

Վարչապետ Սաատ Հարիրի Քոփենհակընի մէջ շարունակեց իր հանդիպումները օտար պետութեանց նախագահներուն եւ պետական ու բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն հետ:

Վարչապետ Հարիրի Դանիոյ մայրաքաղաքին մէջ հանդիպում մը ունեցաւ Թուրքիոյ նախագահ Ապտիլլա Կիւլի հետ, որուն հետ քննարկեց Լիբանանը յուզող իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ լիբանանեան - թրքական յարաբերութիւնները ամրապնդելու հեռանկարները:

Շար.ը՝ էջ 10

ՂԱԺԱՐԷՆ ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՈՒԺԵՐՈՒՆ ՀԵՌԱՑՈՒՄԸ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՉԷ

Հարաւային Լիբանանի մէջ տեղակայուած ՖԻՆԻԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերու բանբեր Անտրէա Թինընճի յայտնեց, թէ լիբանանեան մամուլին մէջ օրական դրութեամբ կատարուող անդրադարձները Ղաժարէն իսրայէլեան ուժերուն հեռացումին հարցով, մեկնաբանութիւններ են եւ վերլուծումներ:

Շար.ը՝ էջ 10

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԼԷՅՄԱՆ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ՏԱՐԲԵՐ ԱՆՁՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյման երէկ ընդունեց երեսփոխան Ղասսան Մուխայպերը, որ շնորհաւորեց նախագահ Սլէյմանի Ուաշինկթընէն վերադարձը եւ ընդգծեց այդ այցելութեան կարեւորութիւնը:

Հանդիպումին քննարկուեցան նաեւ մարդկային իրաւունքներուն կապուած հարցեր եւ փտածութեան դէմ պայքարի հարցը շեշտելով, որ այս երկու թղթածրարները պէտք է դառնան պետական նախարարութեան մը ուշադրութեան առարկան, առանց այս կամ այն նախարարութեան դերակատարութեան արժեզրկումին:

Նախագահ Սլէյման ընդունեց նաեւ նախկին նախարար Ռեմոն Աուտէն, որ դրուատեց նախագահ Սլէյմանի Միացեալ Նահանգներ կատարած այցելութիւնը, որուն ընթացքին ան ամերիկացի պատասխանատուները տեղեակ պահած էր լիբանանեան ազգային սկզբունքներուն մասին ներքին թէ արտաքին հարցերուն վերաբերող:

Հանրապետութեան նախագահին այցելեց Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան մէկ պատուիրակութիւնը գլխաւորութեամբ Շերիֆ Ֆայիատի:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան նախագահ Սլէյմանի ամերիկեան շրջապտոյտին արդիւնքները:

Պատուիրակութիւնը կոչ ուղղեց նախագահ Սլէյմանի զօրակցելու պաղեստինցի գաղթականներու քաղաքացիական իրաւունքներու ապահովման:

Նախագահ Սլէյման ընդունեց «Միտըլ Իսթ» օդանաւային ընկերութեան ընդհանուր տնօրէնութեան պատուիրակութիւնը գլխաւորութեամբ վերընտրուած ընդհանուր տնօրէն Մոհամմէտ Հութի:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան «Միտըլ Իսթ» օդանաւային ընկերութեան վերաբերող հարցեր, ինչպէս նաեւ ընկերութեան բարգաւաճման հեռանկարները:

Նախագահ Սլէյմանին այցելեց նաեւ երեսփոխան Նաամթալլա Ապի Նասըր, որ շնորհակալութիւն յայտնեց նախագահ Սլէյմանի իր տիկնոջ մահուան առիթով անոր ներկայացուցած ցաւակցութեան համար:

Միւս կողմէ, նախագահ Սլէյման հանրապետութեան ոսկեզօծ շքանշանով պարգեւատրեց Ղասսան Թուէյնիին գնահատելով անոր ազգային երթը: Նախագահ Սլէյմանին շնորհած շքանշանը Թուէյնիին յանձնեց պետական նախարար Սոնա Օֆէյշ:

ՍԱՔԸՐ 15 ՅԱՆՑԱԳՈՐԾՆԵՐ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԷ ՔԱՅԻՏԱՅԻՆ ԱՆԴԱՄԱԿՑԵԼՈՒ ՅԱՆՑԱՆՔՈՎ

Չինուորական ատեանին մէջ Լիբանանի կառավարութեան ներկայացուցիչ, դատախազ Սաքըր Սաքըր Քայիտայի ցանցին անդամակցելու յանցանքով ամբաստանեց 15 յանցագործներ. որոնցմէ 13-ը լիբանանցիներ են. իսկ 2-ը պաղեստինցիներ:

Ամբաստանութեան մէջ նշուեցաւ. որ 15 յանցագործները կը պատկանին Քայիտա ահաբեկչական ցանցին եւ կը ծրագրէին լիբանանեան բանակին դէմ ահաբեկչական գործողութիւններ կատարել, ինչպէս նաեւ Ֆաթհ Իսլամի հետ յարաբերութիւններ կը փորձէին հաստատել գործակցութեան նպատակով:

ՀՅԴ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻ...

Շարունակուած Ա. էջէն

մտահոգութիւնը եւ զօրակցելու համար Լիբանանի կայունութեան:

Անդրադառնալով Լիբանանի մէջ տիրող քաղաքական կացութեան 3. Բագրատունի նկատել տուաւ, որ հարկ է փարատել քաղաքացիներուն մտահոգութիւնները, որովհետեւ ազգային միասնականութեան կառավարութեան շնորհուած խորհրդարանի վստահութեան քուէն ետք կառավարութիւնը եւ խորհրդարանը իրենց աշխատանքները պիտի շարունակեն վայելելով Լիբանանի մէջ տիրող կայունութիւնն ու դրական մթնոլորտը:

Երեսփոխանական ընտրութիւններուն մասին խօսելով 3. Բագրատունի յայտնեց, որ նախարար Մըր, երեսփոխան Միշել Մըր եւ ՀՅԴ Կեդրոնական կոմիտէն անկեղծ են, հետեւաբար հանդիպումին ընթացքին բառին բուն իմաստով սրտերու լուացում կատարուած է: «ՀՅ Դաշնակցութեան եւ Մըր ընտանիքին գաղափարին միջեւ բարեկամութիւն ու մտերիմ յարաբերութիւններ կան եւ այդ յարաբերութիւնները չեն կրնար փոփոխութեան ենթարկել երեսփոխանական փոքր ընտրութիւններ: 45 տարուան մեր բարեկամութիւնը չի փոխուիր, իսկ անցեալը արդէն իսկ մեր ետին կը գտնուի եւ մենք ապագային կը հաւատանք: Մենք կը հաւատանք, որ այս շրջագիծին մէջ մեր յարաբերութիւնը կարելի կ'ըլլայ վերակառուցել, եւ փոխադարձ վստահութիւնը վերահաստատել քաղաքացիին շահերուն համար», շեշտեց 3. Բագրատունի:

Պատասխանելով այն հարցումին, թէ արդեօք յառաջիկայ քաղաքապետական ընտրութիւններուն առիթով նոր դաշինքներ պիտի գոյանա՞ն, 3. Բագրատունի յայտնեց, որ քաղաքապետական ընտրութիւնները երեսփոխանական ընտրութիւններուն նման չեն, որովհետեւ հոն կայ ընտանիքներու ու շրջաններու ազդեցութիւնը եւ ոչ թէ քաղաքական ազդեցութիւն, հետեւաբար հոն ուղղահայեաց երկփեղկում չկայ, այլեւ կան քաղաքացիներուն շահերը, հաւասարակշռուած բարգաւաճումը եւ վարչական ապակեդրոնացեալ դրութեամբ գործելու անհրաժեշտութիւնը:

ԱՄՈՒՍՆԱՑԵԱԼՔ
ՓՐՈՖ. ՏՈՔԹ. ՍԸՐ ՎԱՐԱՆԴ ՍԵՐՈԲԵԱՆ
ընդ
ՄԻՐԷՅ ՊՈՂԱՐԵԱՆ
16 դեկտեմբեր, 2009
Պէյրութ

ՎԱՌԵԼԱՆԻԹԻ ՆՈՐ ՍԱԿԱՅՈՅՑԸ

Ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարար Ժըպրան Պասիլ հրապարակեց շրջաբերական մը, որուն մէջ նշուեցան վառելանիւթի վաճառքին համար ճշդուած նոր սակերը:

Ճշդուած նոր սակերուն համաձայն, 98 օքթան (առանց կապարի) պենզինի գինը նուազած է 300 լ. ոսկիով.

Շար.ը՝ էջ 10

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՓՈՆՏԻՆ

- Յակոբ Տողրամաճեանի մահուան առիթով

Տէր եւ տիկին Միհրան Շիմշիրեան 50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Ժան Մակարեան եւ ընտանիք 50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Զարեհ Շխրտըմեան 35,000 լ. ո.
Հանսքեհեան ընտանիք 20 $
Տէր եւ տիկին Սինաս Շխրտըմեան 10 $
Ռիմա Քանաան 20,000 լ. ո.

- Լեւոն Ղարիպեանի մահուան առիթով

Տէր եւ տիկին Յակոբ եւ Ֆլորա Աւագեան 50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին տոքթ. Ճորճ եւ Մարօ Աւագեան 50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Դաւիթ եւ Ռոզի Աւագեան 50,000 լ. ո.
Տիկին Վերժին Բանիկեան 20 $

ԱՅՆՃԱՐ ԱՅՆՃԱՐ
ՀՅ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
119-ԱՄԵԱԿԻ
ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ
Կազմակերպութեամբ
ՀՅԴ «Կարմիր Լեռ» կոմիտէի
դաստիարակչական
յանձնախումբին եւ ԼԵՄ-ի
«Շ. Միսաքեան» մասնաճիւղին
Բանախօս՝ ՎԻԳԷՆ ԱՒԱԳԵԱՆ
Ազգային յեղափոխական երգերով
ելոյթ կ'ունենայ
ՍԵՐՈԲ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Ընկերակցութեամբ իր նուագախումբին
Տեղի կ'ունենայ կիրակի, 20 դեկտեմբեր 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 5:00-ին, «Մուսա Լեռ» սրահին մէջ:
ՀՅԴ «ԿԱՐՄԻՐ ԼԵՌ» ԿՈՄԻՏԷԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ՎԵՐՋԻՆ ԵՐԵՔ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐ

ԲԵՄ 2000 ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ
ՄՕՐԱՔՈՅՐԸ ՊՐԱՋԻԼԷՆ
Կատակերգութիւնը
Բեմադրութիւն Վարդան Մկրտիչեան
ուրբաթ 18, շաբաթ 19 եւ կիրակի 20, Դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:30-ին:
«Յակոբ Տէր Մելքոնեան» թատերասրահ
Տոմսերը ստանալ՝ «Տիսքոթէք ճեքա»էն, «Սթիւտիօ Վաչէ»էն, «Ինսթիթիւ Յասմիկ»էն եւ ելոյթին օրը կիշէէն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ - Ս. ԵՂԻԱ ԱԹՈՌԱՆԻՍՏ ԵԿԵՂԵՑԻ
ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐՀԻ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՊՍ. ԹԷՅՐՈՒՉԵԱՆ
Օգնական եպիսկոպոս
Պիտի մատուցանէ՝
ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ
Որուն ընթացքին քահանայ պիտի ձեռնադրէ
ՐԱՖՖԻ ՍԱՐԿ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆԸ
Շաբաթ, 19 դեկտեմբեր 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 5:00-ին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ - Ս. Եղիա աթոռանիստ եկեղեցւոյ մէջ:
Յաւարտ Ս. պատարագին շնորհաւորութիւններ՝ սրահին մէջ:
ՇԱԲԱԹ.- Նորօծ քահանան իր անդրանիկ Ս. պատարագը պիտի մատուցէ կիրակի, 20 դեկտեմբեր 2009-ին, առաւօտեան ժամը 10:30-ին, եկեղեցւոյս մէջ:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԱՄՈՒԼԻՆ ԼՍԱՐԱՆՆԵՐ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼԻՆ ՄԱՍԻՆ ԽՕՍԵՑԱԻ ՏԻԳՐԱՆ ԵԿԱՒԵԱՆ

Կազմակերպութեամբ «Ազդակ» օրաթերթի տնօրէնութեան երէկ հինգշաբթի, 17 դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 7:00-ին, «Ազդակ»ի խմբագրատան մէջ տեղի ունեցաւ «Ազդակ»ի 35-րդ մամլոյ լսարանը ներկայութեամբ մամլոյ ներկայացուցիչներու եւ մտաւորականներու: «Ֆրանսահայ մամուլը» նիւթով զեկուցումը ներկայացուց Տիգրան Եկաւեան:

Հաւաքին բարի գալուստի խօսքը արտասանեց «Ազդակ»ի տնօրէն եւ գլխաւոր խմբագիր Շահան Գաստահարեան, որ ներկայացուց «Ֆրանս Արմենի» թերթի խմբագրական կազմի անդամ եւ քաղաքագէտ Տիգրան Եկաւեանը:

Ապա խօսք առաւ օրուան զեկուցաբերը, որ նշեց, թէ «Յառաջ»ը ամբողջական իմաստով Եւրոպայի առաջին հայատառ թերթն էր, որ նոյնինքն հայ մտքի զարգացման դպրոց մըն էր շնորհիւ Շաւարշ Միսաքեանի ջանքերուն:

Տիգրան Եկաւեան անդրադարձաւ Ֆրանսայի մէջ քաղաքական կուսակցութիւններու, յարանուանութիւններու եւ անհատներու ծիգերով լոյս տեսած եւ տեսնող օրաթերթերուն, շաբաթաթերթերուն, ամսաթերթերուն ու պարբերաթերթերուն:

Եկաւեան շեշտեց, որ ներկայիս Ֆրանսայի մէջ գոյութիւն ունի երկու տեսակի մամուլ առաջինը հայասէր մամուլն է, մինչ երկրորդը հայկական: Ան բացատրելով իր միտքը ըսաւ, թէ հայասէր մամուլը ֆրանսերէնով լոյս տեսնող մամուլն է, որմէ կը բացակայի ազգային շունչն ու քաղաքական մտածողութիւնը:

Շար.ը՝ էջ 9

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Շրջանային վարչութիւնը իր տուած այցելութիւններուն ծիրին մէջ հինգշաբթի, 17 դեկտեմբեր 2009-ին հանդիպում մը ունեցաւ Հայ կաթողիկէ պատրիարքութեան ընդհանուր փոխանորդ հայր Վարդան եպս. Աշգարեանի հետ:

Գերապայծառ հայրը շնորհաւորեց նորընտիր Շրջանային վարչութիւնը, ինչպէս նաեւ իր գնահատականը կատարեց այս մեծ միութեան գործին մաղթելով յարատեւութիւն եւ նորանոր նուաճումներ:

Շրջանային վարչութիւնը շնորհակալութիւն յայտնեց գերապայծառ հօր անոր ցուցաբերած ջերմ ընդունելութեան եւ ՀՄԸՄ-ի նկատմամբ ունեցած հետաքրքրութեան համար:

ՀՄԸՄ-Ի ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17 դեկտեմբեր, 2009

ՀՈԳԵՒՈՐ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ Բ. ՓԱՌԱՏՕՆ

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ

«ՇՆՈՐՀԱԼԻ» երգչախումբը կը ներկայացնէ՝

«Դարերու խորքէն մինչեւ այսօր»

Ս. Ծննդեան համերգ

Գեղարուեստական ղեկավար եւ խմբավար

ՉԱՔԱՐ ՔԷՇԻՇԵԱՆ

Դաշնակահար՝

ՍԻՐՎԱՐԴ ՊՈՅԱՃԵԱՆ-ՍԱՊՈՒՆՃԵԱՆ

Յայտագիր՝

* Սուրբ ծննդեան հայկական հնաւանդ շարականներ

* Ստեփան Շաքարեանի «Քրիստոսի ծնունդ»ը նոր երգաշարի անդրանիկ կատարում

Տեղի կ՚ունենայ չորեքշաբթի, 23 դեկտեմբեր 2009-ի երեկոյեան ժամը 8:00-ին, «Սենթ Էլի» եկեղեցւոյ մէջ, Քանթարի:

ՀՐԱՒԷՐ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 140-ԱՄԵԱԿԻ ՆՇՈՒՄ

Նախագահութեամբ Լիբանանի Հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեանի, կազմակերպութեամբ Ազգային իշխանութեան Ուսումնական խորհուրդին եւ մասնակցութեամբ Ազգային վարժարաններու աշակերտութեան երէկ հինգշաբթի, 17 դեկտեմբերի կէսօրուան ժամը 12:00-ին, «Յակոբ Տէր Մելքոնեան» թատերասրահին մէջ տեղի ունեցաւ Կոմիտաս վարդապետի ծննդեան 140-ամեակին նուիրուած ձեռնարկ:

Ուսումնական խորհուրդին անունով ձեռնարկին բարի գալուստի խօսքը արտասանելով Սօսէ Ճինպաշեան անդրադարձաւ Կոմիտասի կենսագրութեան եւ անոր կեանքի հանգրուաններուն, մինչեւ անոր մահը 1935-ին: Ան շեշտեց, որ Կոմիտաս կը մնայ ամէնէն տաղանդաւոր երաժշտագէտը, որուն դերը անժխտելիօրէն մեծ է: «Ան հայ երաժշտութեան պատմութեան գագաթն է», հաստատեց Սօսէ Ճինպաշեան:

Այնուհետեւ օրուան հանդիսավարը Ազգ. Լ. եւ Ս. Յակոբեան վարժարանի աշակերտ Նանոր Տէր Խաչատուրեան ներկայացուց յայտագիրը եւ հրաւիրեց յայտագիրին մէջ բաժին ունեցող աշակերտները: Ազգային վարժարաններու աշակերտները ներկայացուցին խմբային երգեր, պարեր, ասմունքներ եւ կենդանի պատկերներ կենդանացնելով Կոմիտասի յիշատակը:

Օրուան պատգամը փոխանցեց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան միաբաններէն եւ Քրիստոնէական դաստիարակութեան բաժանմունքի վարիչ Թորգոմ աբեղ. Տօնոյեան: Ան ամփոփ կէտերու մէջ անդրադարձաւ Կոմիտասի կեանքին շեշտելով, որ Կոմիտաս հանճար էր եւ այդ շնորհը Աստուծոյ կողմէ Կոմիտասին տրուած գերագոյն պարգեւ մըն էր, զոր ան արժեցուց իր կեանքով եւ գործունէութեամբ:

«Կոմիտաս երգեց ու ստեղծեց, դաշնաւորեց ու մշակեց, գրեց ու արտագրեց: Ան մեզի սորվեցուց, թէ ի՛նչ է հայ երաժշտութիւնը: Կոմիտաս եղաւ ազգային երաժշտութեան մշակոյթի առաջնորդը իր բազմակողմանի գործունէութեամբ», հաստատեց

Շար.ը՝ էջ 9

«ՄԱՇՐՈՒԻ ԼԷՅԼԱ» ԽՈՒՄԲԻ ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍՆ ՈՒ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՁԱՅՆԱՍԿԱՒԱՌԱԿԻ ՇՆՈՐՀԱՀԱՆԴԷՍԸ

Պէյրութի ամերիկեան համալսարանէն եօթը երիտասարդներ, որոնցմէ մէկը հայ է Հայկ Փափազեան, միասնաբար գաղափար յղացած են կազմելու երաժշտական խմբակ մը: Գաղափարը վերածուած է իրականութեան, եւ խումբը սկսած է մեկնաբանել տարբեր սեռի երաժշտութիւն, որուն մէջ կան **ճեզը**, հայկական եղանակը, **ռոքը**, արաբական երաժշտութիւնը:

Խումբը տարբեր ելոյթներով հանդէս եկած է Լիբանանի մէջ, համերգներ տուած է նաեւ Եգիպտոսի եւ Յորդանանի մէջ:

«Մաշրուի Լէյլա» անունը կրող խումբը արդէն պատրաստած է իր անդրանիկ ձայնասկաւառակը, որ կը կրէ խումբին անունը:

Ձայնասկաւառակի շնորհահանդէսին առիթով խումբը որոշած է այս անգամ իր երգահանդէսը կատարել Պուրճ Համուտի մօտիկ շրջանի մէջ Հայկ Փափազեանի առաջարկով: Շաբաթ, 19 դեկտեմբերին «Տեմբօ Սթիլ» հաստատութեան պահեստանոցին մէջ տեղի պիտի ունենայ «Մաշրուի Լէյլա»ի երգահանդէսը, որուն մուտքի սակին մէջ ներառուած է նաեւ սկաւառակին գինը:

ՄԱՀԱԶԴ

ՊԷՅՐՈՒԹ *ԴԱՄԱՍԿՈՍ*

Տիկին Ռիթա Ղարիպեան
Տէր եւ տիկին Երուանդ եւ Վերա Անանեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին տոքթ. Շահէ եւ տոքթ. Արտա Մանսըզեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին տոքթ. Լեւոն եւ Միլա Աւագեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Մայք եւ Նատիա Ղարիպեան
Տէր եւ տիկին Յակոբ եւ Այտա Խաճարեան եւ զաւակունք
Տոքթ. Ժաք Գույումճեան
Տէր եւ տիկին Զարեհ եւ Լենա Գույումճեան եւ զաւակունք
Ղարիպեան եւ Շիրինեան ընտանիքներ
Գոթունեան եւ Անանեան ընտանիքներ
Գույումճեան եւ Մանսըզեան ընտանիքներ
Աւագեան եւ Խաճարեան ընտանիքներ
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր, քեռայրին եւ հարազատին՝

ԼԵՒՈՆ ՂԱՐԻՊԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Դամասկոս)

մահը, որ պատահեցաւ կիրակի, 13 դեկտեմբեր 2009-ին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ ուրբաթ, 18 դեկտեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 1:00-ին, Դամասկոսի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Դամասկոսի Ազգային գերեզմանատունը (Պապ Շարքի):

● *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:*

● *Յաւակցութիւնները պիտի ընդունուին յետ թաղման արարողութեան, Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ սրահին մէջ, մինչեւ երեկոյեան ժամը 9:00, իսկ կիրակի, 20 եւ երկուշաբթի, 21 դեկտեմբերին, Պէյրութի մէջ, հանգուցեալին բնակարանը, Զալքա, «Փրոմենատ» պանդոկի թաղին վերջաւորութեան, «Ֆիլիփ Ռիաշի» շէնք, 11-րդ յարկ, կէսօրէ ետք ժամը 4:00-էն 8:00:*

ՅԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԼԻՒՍԻ ԹԻԹԻՒՆԵԱՆ» ՅՈՒՅԱՍԱՐԱՀ

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԻ ԲԱՑՈՒՄ

Երէկ հինգշաբթի, 17 դեկտեմբերի երեկոյեան ժամը 6:30-ին, Համազգայինի «Լիւսի Թիւթիւնճեան» ցուցասրահին մէջ տեղի ունեցաւ Նոր տարուան առիթով կազմակերպուած հաւաքական ցուցահանդէսի բացումը. ցուցահանդէսին կը մասնակցին արուեստագէտներ Միսաք Թերզեան, Էտկար Մազիճի, Ժաքլին Օհանեան եւ Զէյնա Պըտրան: Բացման հանդիսութիւնը հովանաւորեց զբօսաշրջութեան նախարար Ֆատի Ապպուտ: Ձեռնարկին ներկայ գտնուեցան Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան, վեր. դոկտ. Փոլ Հայտոսթեան, ճարտարարուեստի նախարար Աբրահամ Տէտեան, նախկին նախարարներ եւ երեսփոխաններ, դիւանագիտական ներկայացուցիչներ, արուեստագէտներ եւ գեղարուեստասէր հանրութիւն մը:

Մէկ ամսուան ընթացքին Համազգայինի ցուցասրահի երրորդ նախաձեռնութիւնը հանդիսացող այս ձեռնարկը արժանացաւ լայն հետաքրքրութեան: Հաւաքական այս ցուցահանդէսին ցուցադրութեան դրուած են գեղանկարչական զանազան դպրոցներու պատկանող գործեր:

Ցուցահանդէսը պիտի շարունակուի մինչեւ 11 յունուար 2010, առաւօտեան ժամը 10:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 8:00: Նոր տարուան առիթով ցուցասրահը գեղարուեստասէր հանրութեան դիմաց բաց պիտի ըլլայ նաեւ կիրակի օրերը:

Ձեռնարկի հովանաւոր նախարար Ֆատի Ապպուտ դրուատիքով արտայայտուեցաւ այս նախաձեռնութեան եւ ընդհանրապէս Համազգայինի մշակութային ծաւալուն գործունէութեան մասին:

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՀԱՄԵՐԳ

ԿԱՐԿԱՉԱԿԱՆՆԵՐԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՆ ԻՐԵՆՑ «ՈՒՐԱԽ ՀՆՉԻՒՆՆԵՐ»Ը

Կազմակերպութեամբ «Պուսթան» փառատօնի վարչութեան երէկ հինգշաբթի, 17 դեկտեմբեր 2009-ին երեկոյեան ժամը 7:30-ին, «Պուսթան» պանդոկի սրահին

Շար.ը՝ էջ 9

ՄԱՀԱԶԴ

Գերշ. Տ. Խորէն եպս. Տողրամաճեան
Տէր եւ տիկին Յովհաննէս եւ Մարալ Տողրամաճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ճորճ եւ Գայիանէ Սահյուն եւ զաւակունք
Տիար Յարութիւն Տողրամաճեան
Տէր եւ տիկին Արիստակէս եւ Մարլեն Տողրամաճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Աւետիս եւ Ջէյթի Տողրամաճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Աւետիս եւ Սրբուհի Պետրոսեան եւ զաւակունք
Օհանեան եւ Պետրոսեան ընտանիքներ
Մկրեան եւ Սահյուն ընտանիքներ
Այնթուրի եւ Պեթլըր ընտանիքներ
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց հօր, եղբօր, մեծ հօր, աներոջ եւ հարազատին՝

ՅԱԿՈԲ ՏՈՂՐԱՄԱՃԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ 1924-ին)

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ ուրբաթ, 11 դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 5:00-ին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ չորեքշաբթի, 16 դեկտեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 2:00-ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

● *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:*

● *Յաւակցութիւնները կ՚ընդունուին ուրբաթ, 18 դեկտեմբերին ժիպէյլի «Մար Եագուպ» եկեղեցւոյ սրահին մէջ, առաւօտեան ժամը 10:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 7:00:*

● *Ծանօթ.- Կը խնդրուի փոխան ծաղկեպսակի՝ նուիրատուութիւնները կատարել «Ակդակ»ի ֆոնտին:*

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Սօսի Մկրտիչեան եւ զաւակները՝
Թամար եւ Շանթ (Միացեալ Նահանգներ)
Տէր եւ տիկին Կարապետ Կարապետեան եւ զաւակունք
(Միացեալ Նահանգներ)
Տիկին Մայրանոյշ Սեֆերեան եւ զաւակունք
(Միացեալ Նահանգներ)
Տիար Յովհաննէս Մկրտիչեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Պօղոս Էշքիեան եւ զաւակունք
Տիկին Եղիսաբեթ Մկրտիչեան եւ զաւակունք
Մկրտիչեան եւ Սեֆերեան ընտանիքներ
Չափարեան եւ Չաքարեան ընտանիքներ
Էշքիեան եւ Յակոբեան ընտանիքներ
Մահտեսեան եւ Սվաճեան ընտանիքներ
Սիւմպիւլեան եւ Տէօվլեթեան ընտանիքներ
Կարապետեան եւ Աւետիքեան ընտանիքներ
Խուրի եւ Շհատէ ընտանիքներ
Զոքաքլեան եւ Գարակէօզեան ընտանիքներ
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, փեսային, քեռայրին, եղբօր, հօրեղբօր, մօրեղբօր, հօրեղբօրորդիին եւ հարազատին՝

ՄՈՎՍԷՍ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Լիբանան, 1948-ին)

մահը, որ պատահեցաւ ուրբաթ, 11 դեկտեմբեր 2009-ին, իր բնակարանին մէջ, Միացեալ Նահանգներ, Լոս Անճելըսի մէջ:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ ուրբաթ, 18 դեկտեմբերին, Լոս Անճելըսի Հայ առաքելական եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Լոս Անճելըսի «Ֆորեսթ Լոն» գերեզմանատունը:

● *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:*

● *Հանգուցեալին հոգւոյն հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 20 դեկտեմբեր 2009-ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:*

● *Յաւակցութիւնները կ՚ընդունուին յետ հոգեհանգստեան արարողութեան, հանգուցեալին եղբօր բնակարանը, Զալքա, Պիաքութի շրջան, «Մկրտիչեան» շէնք, հեռ. 01-898427:*

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՀԱԼԷՊ *ՀԱԼԷՊ*

Յարութիւնեան ընտանիքի անդամներ շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նուիրատուութեամբ կամ այլապէս մասնակից եղան իրենց հարազատին՝ ԺԱՔԼԻՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ մահուան սուգին

ԵՂԲԱՅՐ ՇԱՀԷԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՔԱՌԱՍՈՒՆՔԻՆ ԱՌԻԹՈՎ ՊԻՏԻ ՄՆԱՍ ԱՆՄՈՌԱՑ

Չենք ուզեր հաւատալ, որ այլեւս մեզմէ պիտի բաժնուիս, սակայն կեանքի օրէնքներէն մէկն է, որ մեզի կը պարտադրէ ընդունիլ այն իրականութիւնը, որ մահ կայ, այս պարագային այդ բաժանումը միայն ֆիզիքական է. դուն հոգեպէս ներկայ ես ու պիտի մնաս իւրաքանչիւր սիրելիի մտքին մէջ:

Եղբայր Շահէ Կիւվլեքճեան, իր փոքր տարիքէն անդամակցեցաւ ՀՄԸՄ Ժտէյտի մասնաճիւղին՝ ըլլալով տիպար ու հնազանդ գայլիկ, գործադրելով իրեն տրուած թելադրանքները:

Ան 11 տարեկանին փոխանցուեցաւ արիական խումբ, հոն սնանեցաւ ՀՄԸՄ-ի սկաուտական գիտելիքներով եւ շարունակեց մնալ տիպար ու հնազանդ արի:

Եղբայր Շահէն, երբ տուաւ իր արիական խոստումը եւ արժանացաւ փողկապին, բառացիօրէն չկրկնեց սկաուտական խոստումին տողերը, այլ լուռ ու մունջ գործադրեց զանոնք իր սկաուտական եւ առօրեայ կեանքի ընթացքին:

Ան հաւատաց Աստուծոյ ու ծառայեց ազգին, եղաւ աշխատասէր ու պարտաճանաչ խմբապետ, գիտակից՝ իրեն յանձնուած պարտականութեան եւ պարտաւորութեան, ան ճիգ չխնայեց լաւագոյնը կատարելու՝ մէկդի դնելով իր ընտանեկան ծանր բեռը եւ առաջնահերթութիւն տալով իր մեծ ընտանիքին՝ ՀՄԸՄ-ին:

Իրեն տարեկից խմբապետներ կը վկայեն, թէ Շահէ սիրուած էր բոլորին կողմէ, եւ ինք կը սիրէր բոլորը անխտիր: Եղբայր ու ընկեր էր, իր մեղմ ու համեստ նկարագրով մեծն ու փոքրը կ'ուղղէր դէպի ճիշդը:

Ան հոգեպէս ուրախ ու գոհ կը զգար, երբ օգնութեան ձեռք երկարէր, մէկ խօսքով՝ եղբայր Շահէ տիպար երիտասարդի մը յատկանիշները կը կրէր:

Իր վաղահաս մահով ՀՄԸՄ-ի մեծ ընտանիքը, մանաւանդ Ժտէյտի մասնաճիւղի ընտանիքը կորսնցուց խմբապետ մը, որ տակաւին կատարելիք ուներ. սակայն վստահաբար իրեն սիրողները պիտի շարունակեն իր բռնած ուղին եւ կատարեն իրենց լաւագոյնը. որպէսզի եղբայր Շահէի յիշատակը մնայ վառ ու յիշուի սերունդէ սերունդ:

Վարձքդ կատար եղբայր Շահէ, կարճ ապրեցար բայց քու բարի գործերուդ հետքը ձգեցիր ՀՄԸՄ-ի շարքերէն ներս:

Հանգչի՛ր խաղաղ:

ՀՄԸՄ-ի ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԽՄԲԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀՄԸՄ ԺՏԷՅՏ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԱԾ ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ

Ցաւալի է պահը եւ ահաւոր:

Ճակատագիրին մէկ անհամ կատակը մեզմէ կը խլէ հազիւ 25 տարիքը ամբողջացուցած գարուն հասակի եղբ. Շահէն, որ սիրուած ու յարգուած էր բոլոր զինք ճանչցողներէն:

Անհաւատալի է, որ այլեւս չկայ եղբ. Շահէ Կիւվլեքճեան: Անհաւատալի է, որ այլեւս ՀՄԸՄ Ժտէյտէի սկաուտական կիրակի, օրուան հաւաքներէն պիտի բացակայի մեր բոլորին սիրելի միաւորի խմբապետ եղբայրը: Չեք ուզեր համոզուիլ, որ այլեւս պիտի չտեսնենք զինք ու իր անմեղ ժպիտը...:

Եղբ. Շահէ Կիւվլեքճեան, որ իր փոքր տարիքէն հասակ առաւ ՀՄԸՄ Ժտէյտէի սկաուտական շարքերուն մէջ, կակուղ թաթիկէն մինչեւ միաւորի խմբապետ, իր պաշտօնը տարիներու ընթացքին կատարեց անթերի կերպով:

Նախքան իր վերջին հրաժեշտը, նաեւ վերջին ամիսներու ՀՄԸՄ-ական իր պարտաւորութիւններուն ու պարտականութիւնները լիովին ամբողջացուց:

Ամրան ընթացքին իր գործնական մասնակցութիւնը բերելէ ետք ՀՄԸՄ Ժտէյտէի սկաուտական տարեկան բանակումին, ասկէ ճիշդ ամիս մը առաջ կը մասնակցէր ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի Շրջանային 40-րդ ներկայացուցչական ժողովին:

Այո՛, շատ կարճ եղաւ Շահէին կեանքը, դեռ շատ բան ունէր առնելիք կեանքէն եւ շատ բան ուներ տալիք իր անմիջական շրջապատին ու ՀՄԸՄ-ին:

Սիրելի՛ Շահէ,

Այսօր անվերադարձ կը մեկնիս մեզմէ՝ անմխիթար ձգելով ալեհեր հայրդ, ընտանեկան պարագաներդ, հարազատներդ ու քու մեծ ընտանիքիդ՝ ՀՄԸՄ-ին մաս կազմող քոյր եղբայրներդ:

Ճիշդ է, ֆիզիքապէս մեզի հետ չես, բայց ՀՄԸՄ-ին հանդէպ քու ունեցած հաւատքդ, խոր համոզումդ եւ անկեղծ նուիրումդ ամէնօրեայ ներկայութիւն պիտի ըլլան մեր մէջ ու խթանիչ ուժ պիտի հանդիսանան մեզի:

Եւ մենք վստահ ենք, որ քու հոգիդ պիտի սաւառնի ու վերէն հետեւի հոն, ուր որ ՀՄԸՄ-ի սկաուտները պիտի ունենան հաւաքներ ու բանակումներ

Խունկ ու մոմ, քու անմոռաց յիշատակիդ:

ՀՄԸՄ Ժտէյտէի վարչութեան անունով մեր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնենք եղբ. Շահէ Կիւվլեքճեանի ընտանեկան պարագաներուն, հարազատներուն եւ ամբողջ ՀՄԸՄ-ի ընտանիքիդ:

Հողը թեթեւ գայ վրադ:

www.hamazkayin.com

ԺԻՐԱՅՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ՝ ԻՐԱՅԱՏՈՒԿ ՀԱՅՆ ՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆԸ

Ժիրայր Խաչատուրեան Լիբանանի հայոց անցնող տասնամեակներու պատմութեան ու անցուդարձերուն մէջ յիշարժան դերակատարութիւն ունեցող անհատականութիւն մըն է, որ իր ժողովուրդին ծառայութեան նուիրուեցաւ իր կեանքի ամբողջ չափահաս ժամանակաշրջանին, շուրջ վաթսուն տարի, առանց աղմուկի, առանց պարծանքի, առանց ինքնաբարոզչութեան, այլ ընդհանրապէս քուլիսներու ետին, լուռ եւ անաղմուկ, բայց միշտ հաստատ քայլերով մնայուն եւ տեւական արդիւնքներով:

Իսկէնտէրունի մէջ ծնած 1921-ին, 4 տարի ետք ընտանիքին հետ կը փոխադրուի Պէյրութ, ուր հայ գաղթականութիւնը գոյատեւման իր պայքարին մէջ հրաշքի համազօր աշխատանք կը տանի:

Ու հազիւ դպրոցական տարիներն աւարտած, Ժիրայր Խաչատուրեան մուտք կը գործէ Պէյրութի ամերիկեան համալսարան, ուրկէ 1946-ին 25 տարեկան հասակին շրջանաւարտ կ'ըլլայ, ստանալով ճարտարագիտութեան վկայական:

Այնուհետեւ, մինչեւ իր մահը, ամբողջ 62 տարի ան իբրեւ իր ասպարէզի հմուտ մասնագէտ, իր առաւելագոյնը կու տայ ոչ միայն Լիբանանի հայութեան, այլ նաեւ Լիբանանի հայրենիքին հոն արձանագրելով մնայուն յաջողութիւններ եւ յիշատակելի նուաճումներ, որոնցմէ կարելի է թուել (պարզապէս օրինակի համար) Պէյրութի միջազգային օդակայանի ենթակառոյցի ծրագրումը, մայրուղիներու, կամուրջներու, բնակարանային համալիրներու, դպրոցներու թէ գործարաններու կառուցումը: Նոյնանման ծրագիրներ կ'իրականացնէ նաեւ Քուէյթի, Ֆրանսայի եւ Քալիֆորնիոյ մէջ:

1961-էն 1998 մաս կը կազմէ Պէյրութի քաղաքապետական խորհուրդին, ուր իբրեւ անաչառ, ուղղամիտ, պատասխանատուութեան գիտակից անդամ ճարտարագէտ կը վայելէ թէ քաղաքապետական շրջապատի եւ թէ քաղաքական դէմքերու խոր յարգանքը դառնալով հայ համայնքին անունը բարձր պահող անձնաւորութիւն մը, եւ օրինակ այլոց: Իր այս հանգամանքով, ան մեծապէս կը նպաստէ թէ Պէյրութի եւ թէ Պուրճ Համուտի հայահոծ շրջաններու բարգաւաճման ու հայ անհատներու դիմագրաւած հարցերու բարւօք ու արդար լուծման:

Ազգային, հասարակական գործունէութեամբ Ժիրայր Խաչատուրեան կը տեսնենք ՀՄԸՄ-ի, Զաւարեան ուսանողական միութեան, Հ3 Դաշնակցութեան, Համազգայինի եւ ազգային իշխանութեանց տարբեր ժողովներու, մարմիններու թէ յանձնախումբերու մէջ միշտ իւրայատուկ ներկայութեամբ ու գործունէութեան ոճով:

Ու ծառայական իր աշխատանքին կողքին, ան նաեւ ոչինչ խնայեց իր ճակտի քրտինքէն բաժին հանելու ազգային մեր կարիքներուն համար: 1972-ին կը հիմնէ համալսարանական Ֆոնտ, կը սատարէ Երեւանի մէջ Հ3Դ ակումբի սրահի հաստատման. կը նուիրէ Աղբալեան ակումբի Համազգային երաժշտանոցի սրահ ու վերջապէս. Պուրճ Համուտի մէջ ազգային վարժարան-համալիր մը կառուցելու թթխմորը կը հաստատէ 600 հազար տոլարի իշխանական նուիրատուութեամբ:

Իր ծառայութեան տարբեր մարզերուն մէջ կ'արժանանայ համապատասխան ազգային ու պետական գնահատանքի, որոնց կարգին Լիբանանի «Մայրիներու ասպետ»ի եւ «սպայ»ի շքանշաններու:

Այսօր մեզմէ անդարձ մեկնած է Ժ. Խաչատուրեան: Իր գործերը կը մնան, իր աշխատանքին արգասիքը կը տեսնենք:

Այս գործերը սակայն, ինչպէս ըսինք, աւելի կանուխ ունեցան իւրայատկութիւն:

Իսկ ուր կը քաքնուէր Ժիրայր Խաչատուրեանի ինքնուրոյնութիւնը:

Նախ գիտական իր մտքին մէջ: Զգացական ըլլալու հայ մարդու առաւելութիւնը չէր խանգարեր, որ Ժիրայր Խաչատուրեան ըլլար գիտական միտք: Տիպար ժողովական, կազմակերպուած միտք ու աշխատանք, որոնք առաւելութիւն են մեր կեանքին մէջ: Ան այն անձն էր, որ կը նախընտրէր թիւերով, քարտէսներով ու ապագային համար պատրաստուած ծրագիրներով իր ժողովուրդին օգտակար ըլլալ:

Ապա, իւրայատուկ լաւատեսութիւնը: Իր կեանքի պայմաններն ամէն առիթ կու տար իրեն ձգելու Լիբանանը այլոց նման ու գաղթել արտասահման: Լիբանանի ամենադաժան օրերուն ան ոչ միայն մնաց Լիբանան, այլ խոր հաւատքով ու համոզումով ծրագիրներ մշակեց, կառուցեց ու այդպիսով նպաստեց Լիբանանի ու Լիբանանի հայութեան ամրացման: Նոյն լաւատեսութեամբ վարուեցաւ իր ընտանիքին ու բարեկամներուն կամ ընկերներուն հետ:

Վերջապէս իր հաճելի ներկայութիւնն ու վարակիչ զուարճախօսութիւնը եղան տարրեր, որոնք փնտռել տուին զինք առհասարակ բոլոր շրջանակներու մէջ: Լրջութիւնը համեմուած կատակով, Ժիրայր Խաչատուրեանը վերածեց իր բարեկամներուն եւ զինք ճանչցողներուն համար հետաքրքրական տիպարի, որուն բացակայութիւնը այսօր քաղցր ժպիտով, բայց կարօտով կը յիշենք:

Ժիրայր Խաչատուրեանի մահուան տարելիցին կրնանք ըսել, որ ան եղաւ այն հայը, այն դաշնակցականը, որ տուաւ իր մտքէն, հոգիէն, սրտէն ու ճակտի քրտինքէն ի խնդիր հայութեան ու Լիբանանի ամրացման:

Հողը թեթեւ գայ վրադ, սիրելի ընկ. Ժիրայր:

Քու օրինակդ քող պայծառ մնայ ու թելադրող գաղիք սերունդներուն:

Յ. ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԿՈՄԻՏԱՍ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ - ՊԷՅՐՈՒԹ

ԱՄԱՆՈՐԻ ԽՐԱԽՃԱՆՔ

Մասնակցութեամբ՝

ՀՐԱՉ ԿԱՅՃԱԿԵԱՆԻ

Ընկերակցութեամբ՝

ՍԵԴՕ ՊԱՂՏԱՍՍԱՐԵԱՆԻ

Հինգշաբթի, 24 դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 9:00-էն սկսեալ, Համազգայինի «Նշան Փալանճեան» կեդրոնի «Վասպուրական» սրահին մէջ, Չորքաք էլ Պլաթ:

Տոմսերը ապահովել հեռաձայնելով 03-617955 եւ 03-326935 թիւերուն:

ԵՐԷՑ ՉԱՒԱՐԵԱՆԱԿԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Մեր ազգային եւ կուսակցական կեանքին մէջ շատ յաճախ քաջալերանքի եւ գնահատանքի պակասը կը զգացուի քիչ մը ամէն տեղ: Տիրող մրցակցութեան, քննադատութեան եւ երբեմն նոյնիսկ թիւր ամբաստանութեան մթնոլորտը կը մթագնէ ազգային կեանքն ու գործը:

Այս իրականութեան հաւանաբար լաւագոյնս ծանօթ ըլլալու եւ անոր ժխտական անդրադարձները վկայած ըլլալու էր վաղամեռիկ Ժիրայր Խաչատուրեանը: Մարդ մը, որ իր երկարամեայ ազգային գործունէութեամբ եւ բազմաթիւ ու բազմապիսի նուիրագործութեամբ փորձած էր միշտ ամրացնել ու պայծառացնել մեր ազգային կեանքն ու հաստատութիւնները:

Այս իրողութեան լաւագոյն վկան կը հանդիսանայ իմ առաջին եւ տպաւորիչ ծանօթութիւնս Ժիրայր Խաչատուրեանին հետ:

Թրքական արտադրութիւններուն եւ անոնց թափանցումին դէմ դաշնակցական երիտասարդութեան եւ ուսանողութեան պայքարը եղած է եւ պիտի մնայ այդ երիտասարդութեան բնորոշիչ յատկանիշներէն մէկը:

Տարիներ առաջ, թրքական արտադրութիւններու տարեկան ցուցահանդէսներէն մէկը. Պէյրութի կեդրոնական ցուցասրահներէն մէկուն մէջ. սկսած էր մնայուն թիրախը դառնալ դաշնակցական երիտասարդութեան մերժումի արտայայտութիւններուն: Այդ հերթական խափանարարական արարքները, որոնք յաճախ կ'աւարտէին կարճատեւ ձերբակալութիւններով եւ բախումներով, կ'ունենային իրենց անժխտելի անդրադարձը թէ՛ տեղական հանրային կարծիքին վրայ, եւ թէ ալ երիտասարդութեան գօտեպնդման ու դաստիարակութեան իմաստով: Այս անդրադարձները սակայն անշուք ու անտեսանելի կ'անցնէին նոյնինքն երիտասարդութեան կողմէ, որոնք յաճախ յուսահատութեան նշաններ ցոյց կու տային՝ ի տես ցուցահանդէսին տարեկան կրկնութեան եւ թրքական արտադրութիւններու մեծածաւալ գոյութեան, նոյնիսկ՝ հայկական շուկաներուն մէջ:

Այս մթնոլորտին մէջ, օրին, մեծապէս ոգեւորիչ եւ խանդավառող ազդեցութիւն ունեցաւ այդ օրերուն մեզի համար անծանօթ Ժիրայր Խաչատուրեանի մէկ համեստ արարքը: Այդ ցուցահանդէսի հերթական խափանարարութենէն ետք, յաջորդ օրը, երբ կրկին անգամ եղածին յաջողութեան ու ծախողութեան, ազդեցութեան տոկոսին առնչութեամբ վիճաբանութեան մէջ էինք, «Ազդակ»ի էջերէն, կ'իմանայինք, թէ Ժիրայր Խաչատուրեան՝ գնահատելով եւ քաջալերելով տղոց հակաթուրք արարքը, նուիրատուութիւն մը կատարած է Չաւարեան ուսանողական միութեան:

Հետագային պիտի իմանայինք, որ Ժիրայր Խաչատուրեանը եղած էր ՀՄԸՄ-ի հինգոյն անդամներէն մէկը: Ան 1930-ական տարիներուն անդամակցած էր ՀՄԸՄ-ին, Ռուբէններու եւ Սասունիներու նման դաշնակցական մեծերու շունչին տակ, թրծուած էր անոր ազգային գիտակցութիւնը:

Յառաջիկայ տարիներուն, պարագաներու բերումով, առիթը ունեցայ աւելի մօտէն ճանչնալու Ժիրայր Խաչատուրեանը: Չաւարեան ուսանողական միութեան երեց ընկերը, ինչպէս ինք կը փափաքէր կոչուիլ, միշտ ալ գտնուեցաւ ՀՄԸՄ-ի կողքին: Ան իր բարոյական նեցուկն ու նիւթական օժանդակութիւնը երբեք չզլացաւ միութեան: Ամէն անգամ երբ Չաւարեանի ընկերները ամօթխածութեամբ եւ երկմտանքով կ'այցելէին իրեն՝ այսինչ կամ այնինչ ծրագիրին համար իր հովանաւորութիւնը եւ կամ օժանդակութիւնը խնդրելու, ան կ'ընդունէր գիրենք ժպտադէմ, իր սրամիտ կատակներով կը մեղմացներ ընկերներուն լարուածութիւնը եւ իր հին ու նոր պատմուածքներով ուրախ մթնոլորտ մը ստեղծելէ ետք, ընկերները կը ճամբէր խոստանալով անոնց իրենց խնդրանքէն աւելին:

Ժիրայր Խաչատուրեան հայր էր նաեւ հայկական ջերմ ու սիրալիր ընտանիքի մը: Անոր կինը՝ տիկին Ցոլինէն, որուն հետ առիթը ունեցած էր առաջին անգամ ծանօթանալու ՉՈՄ-ի շարքերուն մէջ, ամուսնոյն նման առատաձեռն, հիւրընկալ ու զուարթերես կին մըն է: Չաւակները, իրենց հօր օրինակով, իրենց բարոյական ու նիւթական ներդրումը չեն զլանար որեւէ ազգանպաստ գործունէութեան:

Տակաւին ինչպէս հետագային պիտի իմանայինք, Ժիրայր Խաչատուրեանը իսկական ազգային անշահախնդիր բարերար էր: Ան իր երկրաչափական յաջողութիւններէն, Պէյրութի քաղաքապետութեան փորձառութենէն եւ անձնական կեանքի յաջողութիւններէն. միշտ ալ բաժին հանեց ազգին եւ լիբանանահայ գաղութի հաստատութիւններուն: Համազգայինի Ժիրայր եւ Ցոլինէ Խաչատուրեանի անուան արուեստի դպրոցը եւ ապագայի Ազգային միացեալ վարժարանը Ժիրայր Խաչատուրեանի բարերարութեան արգասիքն են:

Ժիրայր Խաչատուրեանը սիրեց կեանքը, եւ կեանքը սիրեց զայն: Ժիրայր Խաչատուրեանը սիրեց նաեւ ազգը, եւ ազգը սիրեց զայն: Անոր տիկինն ու զաւակները անկասկած պիտի շարունակեն իր ճամբան:

Հողը թեթեւ գայ վրադ երեց ընկեր:

Կրտսեր ընկերդ՝

ՅՈՎԻԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ԸՆԿԵՐՈՋ ՎԱՌ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

ՉՈՄ-ի 100-ամեակի խրախճանքին առիթով պատիւը ունեցայ ծանօթանալու ընկեր Ժիրայրին: Չէի ճանչնար մեր երեց ընկերը, ժողովի մը ընթացքին վարչական ընկերներս ինծմէ խնդրեցին երկու այլ ընկերներու ընկերակցութեամբ այցելել ընկեր Ժիրայր Խաչատուրեանին տունը՝ գինք անձամբ հրաւիրելու համար ՉՈՄ-ի 100-ամեակի պարահանդէսին:

Տարօրինակ գտայ կացութիւնը՝ այցելել երիցագոյն նախկին Չաւարեանականին որուն մասին բան չէի գիտեր, մեր միջեւ գոյութիւն ունեցող միակ հասարակաց յայտարարը ՉՈՄ-ն էր:

Երեւակայեցի, որ խոժորադէմ տարեց մը ըլլալու էր, որ ամէն պարագայի մեր այցելութիւնը անոր բան պիտի չըսէր. ով գիտէ ովքեր կ'այցելեն անոր եւ մեզի պէս ուսանող ՉՈՄ-ականներուն այցելութիւնը անիմաստ պիտի ըլլար ... բարեբախտաբար սխալ էի...:

Տիկին Ցոլինը ջերմ հիւրընկալութեամբ մեզ ընդունեց եւ ծանօթացուց ընկեր Ժիրայրին, որ մեր պատկերացուցած կերպարներէն ոչ մէկն էր. ժպտուն, գեղեցիկ, կարմիր դէմքով, մեզմէ աւելի երիտասարդ՝ հոգիով եւ տրամադրութեամբ:

Մենք մեզ ներկայացուցինք եւ արդէն կատակով մը կտրեց անծանօթներու միջեւ գոյութիւն ունեցող սառոյցը, հարազատ մտերմութիւն մը ցուցաբերեց մեզի հանդէպ, չձգեց որ օտար զգանք եւ կաշկանդուած նստինք գեղեցիկ հիւրասենեակին մէջ:

Ժամացոյցի սլաքներուն պտոյտը չզգացինք, ան պատմեց իր ՉՈՄ-ի օրերէն, ուսանողի տարիներէն, շատ հաճելի էր լսել անոր մեղմ ձայնը որ սրամտութեամբ կ'արծես կը բխէր սրտին խորքերէն: Ուզեց լսել ՉՈՄ-ի ներկայ գործունէութեան, մեր մասնագիտութիւններուն եւ զբաղումներուն մասին: Հաճելի էր նաեւ պատասխանելը անոր վերլուծական հարցումներուն: Այնքան մօտ զգացինք ընկեր Ժիրայրին հետ որ վայրկեանի մը համար այդպէս մը թուեցաւ, որ կարծես երկար ատենէ իրար գիտենք, կարծես ՉՈՄ-ի ժողովներու միասին եղած ենք այդ զգացումը փոխադարձ էր, որովհետեւ նոյնիսկ հարցուց եթէ ամուսնացած ենք կամ ոչ, այնքան մօտ զգաց որ նոյնիսկ պատմեց ինչպէ՛ս իր կողակիցին՝ տիկին Ցոլինին ծանօթացած է:

Ցտեսութիւն ըսինք մեր ընկերոջ բոլորովին տարբեր տպաւորութեամբ եւ բարձր տրամադրութեամբ, այնքան, որ այլեւս տարբեր առիթներով ընկեր Ժիրայրին այցելութեան

ԹԱԼԻՒՆ ԼԱՏՈՅԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 10

ՀՅԴ-Ի 119-ԱՄԵԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ ՀՅԴ ԲԻՒՐՈՅԻ ԱՆԴԱՄ ՎԻԳԷՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ

Հեղինակաւոր փիլիսոփան ըսած է, թէ մարդկութեան բոլոր մտքերն ու խօսքերը արդէն գրուած եւ ըսուած են. մեզի կը մնայ պարզապէս զանոնք կրկնել:

Անշուշտ այս խօսքերուն հեղինակը նկատի չէ ունեցած շատ կարեւոր իրականութիւն մը. այն, որ եթէ պարզապէս մտքերն ու խօսքերը իրենց ժամանակագրական պարունակէն, թէ ո՛ւր կ՛ըսուին եւ կամ ե՞րբ կ՛ըսուին անոնք, խօսքերը նաեւ կը պարպուին իրենց իսկական իմաստէն:

Ահա այս գիտակցութեամբ՝ տեղի եւ ժամանակի պարունակին մէջ է, որ ընդունեցէք իմ խօսքս այս երեկոյ, իմ զրոյցս ձեզի հետ:

Կը հաւատանք, եւ միշտ ալ կը կրկնենք, որ Դաշնակցութեան օրուան տօնակատարութիւնները, տարբեր միջավայրերու մէջ կազմակերպուած, ամէն բանէ առաջ եւ ամէն բանէ աւելի՝ հաշուետուութեան առիթներ են: Այսինքն, եթէ անոնք ճիշդ կազմակերպուած են, անկեղծանալու, բացատըրելու եւ ժողովուրդին բացատրելու պատեհութիւններ են: Համակիրներու եւ ընդհանրապէս ժողովուրդին կողմէ արժեւորուելու, եւ ինչու չէ մեզ-զմեզ արժեւորելու առիթներ են. որովհետեւ, հակառակ անոր որ Դաշնակցութեան կանոնագրութիւնը առիթը կու տայ գործող մարմիններուն արժեւորելու այն ժողովներուն կողմէ, որոնց համարատու են, եւ որոնց կողմէ կ՛ընտրուին, այսուհանդերձ այս տօնակատարութիւններն են ժողովուրդին դառնալու, կիսուելու եւ հաղորդուելու առիթները: Վերջապէս, այս հաւաքները մենք զմեզ վերանորոգելու առիթներ են, եւ նաեւ մեր շրջապատը վերանորոգելու՝ վերանորոգ յանձնառութեամբ դիմակալելու համար ապագան:

Ուստի, միայն տօնախմբութեան եւ մեր կազմակերպութեան ետը շոյելու համար չեն այս հաւաքները: Բացի անկէ, որ, ըստ Դաշնակցութեան աւանդութեան եւ կազմակերպական մշակոյթին, խորթ պիտի ըլլար ինքնագովութեամբ զբաղիլ (չնայած որ այս օրերուս շատեր մեզ կը յուշեն, որ ժամանակները փոխուած են, եւ որ արժէ ինքնա-քարոզչութեամբ զբաղիլ), այսուամենայնիւ, նման հաւաքներուն համար շռայլութիւն պիտի ըլլայ չափուած-ձեւուած քարոզչութիւն ընել, մէկ-երկու երգ լսել՝ տուն երթալ:

Այս ակնկալած է նաեւ մեր ժողովուրդը: Ակնկալած է անկեղծութիւն մեզմէ՝ Դաշնակցութենէն, որքան ալ ծանր կամ դառն ըլլան անկեղծ խօսքերն ու իրականութիւնը:

Եւ պարզ է, որ եթէ մէկէ մը, կազմակերպութենէ մը կ՛ակընկալես եւ ինչ որ սպասում ունիս՝ անպայման որ անոր յոյս կապած ես: Եթէ մէկէ մը, կազմակերպութենէ մը կը յուսաս, անոր վրայ յոյս դրած ես՝ կը նշանակէ, որ անոր կը վստահիս:

Հետեւաբար, որքան ալ բարձր ըլլան հայ ժողովուրդի ակընկալութիւնները Դաշնակցութենէն, այնքան բարձր պէտք է գնահատել ժողովրդային վստահութեան աստիճանը: Դաշնակցականներս պէտք է սարսափինք ո՛չ թէ ժողովուրդի բարձր ակնկալութիւններէն եւ սպասումներէն՝ այլ եթէ մեզմէ ժողովրդային ակնկալութիւններ նուազին կամ աւելի վատը՝ եթէ գոյութիւն չեն ունենար:

Հետեւաբար, ես համեստօրէն եւ պատասխանատուութեան խոր գիտակցութեամբ է, որ կը վերցնեմ ձեր ակնկալութիւնները, սպասումները Դաշնակցութենէն՝ յանուն մեր տասնեակ հազարաւոր շարքայիններուն:

Այսօր, մենք ազգովին կը գտնուինք փնտռտուքի մը մէջ: Փնտռտուք մը, որ նոյնիսկ եթէ գիտակցական փնտռտուք չէ, առնուազն բնազդային պահանջ մըն է, որ կը փնտռէ տեղ մը, տեսութիւն մը, տեսական կառուցուածք մը, որ նախ կարենայ բացատրել մեր ազգի արդի պատմութիւնը (մանաւանդ վերջին հարիւրամեակի ընթացքը), կարենայ բնորոշել մեր ազգային իրականութիւնը այսօր՝ իր հայրենական եւ սփիւռքեան ենթաիրականութիւններով, ու ապա - եւ մանաւա՛նդ - կարենայ այս բոլորը ի մի բերելով պատկերացնել ապագայ մը կամ առնուազն տեսլական մը, ուր իր հանգիստ տեղը եւ դերը գտնէ իւրաքանչիւր անհատ, որ ինքզինք հայ ազգի զաւակ կը համարէ, ո՛ւր ալ ապրի ան, աշխարհի որ անկիւնն ալ գտնուի: Եւ այս, որովհետեւ մինչեւ այսօր մենք մեր ապագան, մանաւանդ յետ-անկախացման իրավիճակի մէջ, չենք համարձակած պատկերացնել մեր այսօրուան պայմաններուն մէջ՝ այսինքն մնայուն Սփիւռքի մը գոյութեամբ, ալ ուր մնաց հզօրացող սփիւռքի մը մասնակցութեամբ:

Այս է նաեւ մեր օրերու ազգային-քաղաքական օրակարգի պահանջը. այսինքն՝ հաւաքագրումը ազգի բովանդակ կարողականութեան եւ ներուժին՝ նպատակաուղղելու համար զանոնք մեր ազգային իտէալներու իրականացման գործին ուղղութեամբ. գործ, ուր իրենց համապատասխան բաժինները կը ստանձնեն բոլորը՝ հայրենի իշխանութիւններ, ազգային ու քաղաքական կուսակցութիւններ, հասարակական կազմակերպութիւններ, բոլորը, բոլորը:

Եւ իր մէջ որքան ալ շատ գործնական դժուարութիւններ ընդգրկէ նշած աշխատանքս մինչեւ իսկ ոմանց համար իրատեսական չթուի, այսուհանդերձ անոր նուազագոյն յայտարարը առաջադրելը առաջին քայլն է, որուն իրագործումը այսօրուան անմիջական պահանջն է մեր ազգին: Այսինքն՝ առաջադրումը այն համազգային իտէալներուն, որոնցմէ պիտի բխին քաղաքական նպատակները եւ ասոնց շուրջ ազգային համախոհութիւն կարելի ըլլայ զարգացնել: Եթէ այստեղ խարխափինք, ներքին ճակատի վրայ պայքարինք -այնպէս ինչպէս կը պատահի վերջին քսանամեակին, մանաւանդ կը դանդաղի մեր ընթացքը, եւ կը կորսնցնենք մեր ազգի բովանդակ կարողականութիւնը, երկրի եւ նաեւ ազգի վերելքին տրամադրելու պատեհութենէն:

Պահ մը յետադարձ ակնարկ մը նետենք՝ աւելի ընդգրկուն վերլուծութիւն կատարելու համար:

Առնուազն վերջին հարիւր տարիներու վրայ երկարող իրադարձութեանց՝ յատկապէս թրքական տեղահանումներու եւ ջարդերու, ցարական եւ ապա պոլշեւիկեան բռնատիրութեանց կողմէ գործադրուած ճնշումներու, եւ վերջապէս անկախացած Հայաստանի իշխանութեանց քաղաքականութեան հետեւանքով, կազմաւորուող սփիւռքը ժամանակի ընթացքին ուռճացաւ որակական ու մանաւանդ քանակական առումով, դասական սփիւռքին վրայ գումարուեցաւ նաեւ «նոր» սփիւռք մը՝ հասնելով այսօրուան համեմատութիւններուն, երբ ամէն երեք հայուն երկուքը Հայաստանէն դուրս կը բնակին:

Ստեղծուած այս իրականութիւնը, որքան ալ հետեւանքը ըլլայ ցաւալի պատահարներու, այսուամենայնիւ բնական եւ տրամաբանական արդիւնքն է ակամայ ստեղծուած իրականութեան մը, որ միշտ ու միշտ իր մէջ ընդգրկած է անարդարութիւններու հետեւանքով, ջարդերու հետեւանքով ստեղծուած ըլլալու յատկանիշը: Ուստի, հայ քաղաքական միտքը առհասարակ, հայկական սփիւռքը վերցուցած է իբրեւ ժամանակաւոր երեւոյթ ու իրավիճակ: Սփիւռքը կազմակերպելու կամ աւելի ճիշդը անոր բաղկացուցիչ համայնքներն ու անոնց գաղութային կեանքը կարգի դնելու ճիգերը միշտ ալ տրամաբանուած են այնպէս. որ կը կառուցուի Սփիւռքը կազմալուծուելու համար օր մը՝ գեղեցիկ օր մը. երբ կարելի կ՛ըլլայ վերադառնալ անկախացած հայրենիք:

Նոյնիսկ եթէ Սփիւռքի կազմակերպական գործի դերակատարները (անհատներ կամ կազմակերպութիւններ) այդպէս ալ երբեք չէին համոզուած, որ օրը կու գայ գործնականօրէն սփիւռքը կազմալուծելու, այսուհանդերձ, սփիւռքը մնայուն գոյութիւն եւ իրականութիւն տեսնելու համարձակութիւնը բացակայած էր: Աւելի՛ն. նման համարձակութիւն մը գրեթէ դաւաճանական պիտի նկատուէր: Ինչո՞ւ. որովհետեւ, սփիւռքը մնայուն նկատելը պիտի նշանակէր յարմարիլ ստեղծուած կացութեան, պարտադրուա՛ծ կացութեան. եւ ինչ որ ձեւով փախուստ պիտի նշանակէր ազգային գլխաւոր նախապատուութենէն, այսինքն Հայ դատէն եւ հայ ազատագրական պայքարէն:

Սփիւռքեան կառոյցները հզօրացնելը, սերունդներ հայ, մարտունա՛կ հայ պահելը, հաստատութիւններու աւելի նորը, աւելի մեծը, աւելի լաւը կառուցելը, կ՛արդարացուէր այն բացատրութեամբ, որ աւելի հզօր եւ կազմակերպ սփիւռքը՝ աւելի ծաւալուն եւ աւելի ներգործական՝ ազգային ազատագրական պայքարի մը կռուանն է: Ինքնին հզօրացող, ուռճացող սփիւռքի ինքնարդարացումն էր սա, որ տեսականօրէն երբեք ինքզինք չպատկերացուց Հայաստանի անկախացումէն ետք: Ինքնարդարացում մը, որ փորձաքարի կրելի էր զարնուիլ միայն այն ժամանակ՝ երբ Հայաստանի պայմանները հայահաւաք իրականացնելու առիթը պիտի տային:

Մինչ բռնատիրական կարգերու տակ ապրող հայրենի հայութիւնը ազգային քաղաքական մեր օրակարգը յառաջ տանելու գործէն բնականաբար կը բացակայէր, սփիւռքը՝ թէկուզ տառանջատուած եւ թէկուզ ոչ միշտ լաւագոյնս կազմակերպուած, ստանձնեց հայ ազգային պայքարի գործը՝ երազելով այն օրուան մասին՝ երբ հայրենի հայութիւնն ալ պիտի գար միանալու համազգային կռիւին՝ յանուն ազատ անկախ Հայաստանի մը, յանուն միացեալ Հայաստանի մը:

Սփիւռքը երբ «Հայ դատ» ըսաւ, հայ ազգի պայքարը հասկցաւ եւ այս վերջինը չսահմանափակեց Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման ի խնդիր տարուող աշխատանքով, այլ՝ անոր մէջ ներառեց նաեւ Խորհրդային կարգերու դէմ գաղափարական պայքար Ղարաբաղի համար պայքար: Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը՝ իբրեւ գլխաւոր ուժ հայ ազգային ազատագրական պայքարի ձեւաւորման մէջ, ահա այսպէ՛ս հասկցաւ հայ ազատագրական պայքարը. իբրեւ՝ ամբողջակա՛ն ազատագրական պայքար, որ պիտի մղուէր հայութեան իրաւունքներուն համար, մէկ եւ ամբողջական Հայաստանի՛ համար:

Եւ ի՞նչ պատահեցաւ:

Խորհրդային Միութեան փլուզման պայմաններուն մէջ եւ ժողովրդային պահանջատիրական ալիքի ներքեւ՝ Հայաստանը անկախացաւ: Եւ մինչ պէտք էր, որ հայ քաղաքական միտքը սահմաներ հայութեան բոլոր բաղկացուցիչ հատուածներուն, եւ այդ կարգին նաեւ Սփիւռքի դերակատարութիւնը՝ ստեղծուած կացութեան ու հայրենակերտման սրբազան գործին մէջ. Հայաստանի նորանկախ Հանրապետութեան մէջ յառաջացաւ իշխանութիւն մը, որ ո՛չ միայն գործնական իմաստով կը մերժէր բովանդակ ազգի ներուժը մէկտեղել, սփիւռքի ներգործօն մասնակցութիւնը ներառել երկիրը կառուցելու, այլ ո՛ւր մնաց կառավարելու գործին մէջ, այլ գաղափարականօրէն խոր արմատներ ունեցող մտածողութեամբ մը ու բռնազբօսիկ իրաւագիտական տրամաբանութեամբ կու գար մերժելու որեւէ յղացք կամ ծրագիր, որ Հայաստանը համայն հայութեան տունը եւ սեփականութիւնը կը նկատէր:

Այս մտայութիւնը, որ իբրեւ ՀՀՇ-ական մտայնութիւն եւ մտածողութիւն պիտի ճանչցուէր՝ բացի «համազգային» մակդիրը կրելէ՝ համագգային գաղափարախօսութենէ ոչինչ կ՛ընդգրկէր իր մէջ: Ան,

ա.- Հայաստանը կը նկատէր միայն ու միայն Հայաստանի բնակիչներու երկիրը, եւ այս՝ թէ՛ օրինական եւ թէ աւ գաղափարական հիմունքներու վրայ խարսխուած:

բ.- Կը մերժէր որեւէ յղացք կամ ծրագիր որ համայն հայութիւնը միացնելու կարողականութիւնը կ՛ընդգրկէր, մինչեւ իսկ «ազգային գաղափարախօսութիւնը» **«կեղծ քաթեկորիա»** համարելով:

գ.- Համայնավարական մաթերիալիզմի եւ լիպերալիստ անհատապաշտութեան դասերը խտացնելով՝ Հայաստանի բնակչութեան մօտ ազգային-հաւաքական բնոյթի տեսլականները պախարակող քարոզչութիւն կը ծաւալէր, հաւաքական տեսիլք եւ երազանք ունենալը զգացողականութիւն կամ ռոմանթիզմ կը համարէր, մինչեւ իսկ լկտիաբար այս վերջինը միամտութիւն եւ «հերիֆութեան» համազօր նկատելով:

Նոյնիսկ Արցախի գոյամարտը աւելորդ բեռ մը կը նկատէր իր 29,000 քառ. քիլոմեթրանոց երկիրը կառավարելու ընթացքին մէջ եւ կը պատրաստուէր Արցախի մէջ ամբողջական նահանջի, մինչեւ որ պարտիզանական-ֆետայական շարժման իրագործումները եւ իշխանութեան մէջ գտնուողներէն ոմանց ազգային գիտակցութիւնը՝ կատարուած իրողութիւն ստեղծեց եւ անոր պարտադրեց վերարժեւորել իր ընթացքը. կամ՝ ըսենք, առնուազն իշխանութեան պարտադրեց արձանագրուած յաջողութիւնները ձեռքէ չտալ:

Ահա այսպիսի մտածողութեամբ իշխանութիւնները թէ՛ գործնական քայլերով, թէ ալ անոնց տուն տուող գաղափարական արեւելումով՝ կատարեալ անակնկալի եւ անճրկումի մատնեցին հայութեան լայն զանգուածները, որոնք ականատես կը դառնային չերեւակայուած իրավիճակի մը՝ ունենալ անկախ Հայաստան, որուն իշխանութիւնները կը մերժեն ազգային դիմագիծ պահպանել եւ ազգի ուժերը հաւաքագրել:

Կը յիշէք վստահաբար, որ այս իրավիճակին մէջ շատ արագ կողմնորոշուեցաւ Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը, որ ո՛չ միայն գաղափարական ու ռազմավարական հակադրութեան մէջ կը գտնէր ինքզինք Հայաստանի իշխանութիւններուն ու անոնց ղեկավար Լեւոն Տէր Պետրոսեանի հետ, այլեւ իբրեւ գլխաւոր խորհրդանիշ եւ գործնական դրօշակիր ազգային քաղաքական ուղղուածութեան, թիրախը կը դառնար պետական մարմիններու հալածանքին:

Անկասկած պիտի յիշէք նաեւ այն, որ ՀՀՇ-ական աւերներու սկզբնական օրերուն (աւերներ, որոնց մանաւանդ հոգեբարոյական հետեւանքները ազգովին կը կրենք մինչեւ օրս), երբ Դաշնակցութիւնը հակադրուեցաւ գործող նախագահին ու իր գաղափարախօսութեան. հայ ժողովուրդի կարեւոր մէկ մասը, անոր մէջ նաեւ մեր համակիրներէն, չհասկցան կամ թերեւս չ՛ուզեցին հասկնալ Դաշնակցութեան մտահոգութիւնները ու դիրքորոշումները: Վերջապէս դժուար էր հաշուի նստիլ իրականութեան հետ՝ թէ տասնամեակներու իղձերէ եւ պայքարէ ետք անկախացած հայրենիքի առաջին իշխանութիւնները կարճն ասած՝ ապազգային էին:

Մէկ-երկու տարիներու յաւելեալ աւեր պէտք էր կարծէք, որպէսզի ազգի ջախջախիչ մասը հասկնար, որ քաղաքական-գաղափարական շրջադարձ էր հարկաւոր:

Իսկ ինչո՞ւ մենք այստեղ, այս առիթով այս մանրամասնութեամբ վերլուծումը կը կատարենք՝ վերադառնալով 1990-ական թուականներու վերոյիշեալ զարգացումներուն եւ ՀՀՇ-ական մտայնութեան դերակատարութեան:

Կարենալ յայտարարելու համար այն, որ այսօր հայկական իրականութեան մէջ, ոչ միայն ՀՀ սահմաններուն մէջ, այլ ընդհանրապէս մեր իրականութեան մէջ, տակաւին առկայ է այս մտայնութիւնը, որ կը շարունակէ աւեր գործել եւ կը սպառնայ մեր համազգային երթին:

Այսօր, այդ մտածողութիւնը կը ներկայանայ նոր դարձուածքով մը, նոր որակով մը՝ «ազգային շահ»ի եւ «պետական շահ»ի տարանջատումի փորձերով: «Ազգային մտածողութիւն» եւ «պետական մտածողութիւն» սահմանումներով:

Ներող եղէք եթէ կոշտութեամբ ընդունիմ Հայաստանի պետական շահն ու հայ ազգային շահը տարանջատողներու քաղաքական տգիտութիւնը: Որովհետեւ հայ ազգային շահ ըսուածը սահմանել առանց ներառնելու Հայաստանի Հանրապետութեան պետական շահերը՝ ուղղակի գաղափարագիտական սխալ է ու չընկալել է թէ ինչի՞ մէջ կը կայանայ հայ ազգային շահերը: Իսկ Հայաստանի պետական շահերը պատկերացնել, պարպելով զանոնք մեր ազգային-արժէքային համակարգէն՝ թերի ծառայութիւն մատուցել է պետութեան ու **քոզմոպոլիտիզմի** զոհ դառնալ է:

Հայաստանի նման փոքր, բնական հարստութիւններու առումով համեստ ու ընդհանրապէս սահմանափակ ուժի եւ միջոցներու տէր պետութեան մը համար ինքնասպանական արարք է «պետական շահ» կամ «պետական մտածողութիւն» ըսուածը հետապնդել՝ (իբրեւ թէ այս մէկը ժամանակակից եւ **մոտերն** մտածողութիւն է), զայն պարպելով ազգային ուղեգիծէ, որովհետեւ ազգային-պետական արեւելումն է, որ ի մի կրնայ բերել ամբողջ հայ ազգի զաւակները՝ Հայաստանի պաշտպանութեան ու պետութեան ամրակայման գործին մէջ: Այդպէս ալ պէտք է, որ ըլլայ, որովհետեւ Հայաստանը իրաքանչիւր հայ անհատի, ուր ալ ապրի ան, իրաքանչիւր հայու հոգեմտաւոր խարիսխն է, հայ ազգային գաղափարախօսութեան փարոսն է: Հայաստանը՝ իր ամբողջութեամբ՝ Արցախով, Ջաւախքով եւ Արեւմտեան Հայաստանով:

Ուստի. որքան որ անհեթեթ է Հայաստանի վերելքը ծրագրել առանց բովանդա՛կ ազգը ընդգրկելու այդ գործին մէջ, նոյնքան ալ անհեթեթ են յատկապէս վերջերս՝ Հայաստանէն անկախ. ու այսպէս կոչուած, սփիւռքակեդրոն մտայնութեանց զարգացումը, որ իբրեւ թէ պիտի ծառայեն սփիւռքի հայութիւնը անաղարտ պահելու Հայաստանի իշխանութեանց ազդեցութենէն: Որքան որ ալ այս կամ այն Հայաստանի իշխանութեանց կառավարութեան վարած քաղաքականութիւնը, ապիկար կրնայ ըլլալ, սխալ կրնայ ըլլալ կամ ապազգային կրնայ ըլլալ, սփիւռքահայութիւնը առանց Հայաստանի կորած է ու կր պարպուի իր հոգիէն, իսկ Հայաստանը առանց սփիւռքահայութեան՝ կը զրկուի իր ամէնէն մեծ հարստութենէն եւ իր անգնահատելի լծակէն:

Ուստի. պէտք չէ արտօնուի որեւէ մէկուն Հայաստան եւ հայկական պետութիւն պատկերացնել՝ առանց հոն սփիւռքահայութեան ներգործօն մասնակցութեան ու այս վերջինի ներուժի ներառումին. եւ նոյնպէս. պէտք չէ արտօնուի որեւէ

Շար.ը՝ էջ 8

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԳԱՅԵԱՆԷ» ՊԱՐԻ ԴՊՐՈՑ

Լիբանանի մէջ ելոյթ կ՛ունենայ

ՀԱՅՐԵՆԻ «ԱՄԲԵՐԴ» ՊԱՐԱԽՈՒՄԲԸ

Գեղարուեստական ղեկավար՝ ԷՏԿԱՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Մասնակցութեամբ՝

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԳԱՅԵԱՆԷ» ՊԱՐԻ ԴՊՐՈՑԻՆ

Գեղարուեստական ղեկավար՝ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Ուրբաթ, 25 եւ Շաբաթ, 26 Դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:30-ին, «Յ. Պօղոսեան» թատերասրահին մէջ, Պուրճ Համուտ:

Տոմսերը ստանալու համար դիմել Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոն, Համազգայինի «Ժ. եւ Ց. Խաչատուրեան» կեդրոն («Ազբալեան-ՀՄԸՄ» մարզամշակութային համալիր), Գրատուն «Օպելիքս» եւ Համազգայինի Գրախանութ: Հեռ. 01-265899 կամ 03-614934:

ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ՝

«ՄՕՐԱՔՈՅՐԸ՝ ՊՐԱԳԻԼԷՆ» ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

ՄՐՏԲԱՑ ՁՐՈՅՑ ԲԵՄԱԴՐԻՉ ՎԱՐԴԱՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆԻ ՀԵՏ

Յայտնապէս առաջին անգամ չէ, որ հայ մամուլով անդրադարձ կը կատարուի վաստակաւոր բեմադրիչ եւ տաղանդաւոր դերասան Վարդան Մկրտիչեանի ասպարէզին:

Այլապէս ալ նման պատեհութիւններ յարմար **միջավայր** հանդիսացած են ընդհանրապէս հայ թատրոնի ու անոր առաքելութեան առանձնակի կարեւորութիւնը շեշտադրելու, պատմութեան ընթացքին անոր մատուցած ծառայութիւնները լոյսին բերելու, հաւաքական կեանքին մէջ անոր ունեցած անուրանալի տարողութիւնն ու կշիռը ընդգծելու, եւ առհասարակ թատրոնի ճամբով քննարկելու արուեստի ու հայ կեանքի վերաբերող մտահոգութիւններն ու ակնկալութիւնները:

Սովորաբար, երբ ակնարկութիւն կը կատարուի տուեալ թատերգութեան մը, քննարկումին առանցքը կը դառնան, անպայմա՛ն, մատուցուած թեման, ներկայացման պայմանները եւ ձեւը, ունեցած թելադրականութիւնը, պարփակած խորհուրդները, դաստիարակչական ուղղութիւնը, ստեղծագործ ոճը, դերասան-կերպարներու տաղանդը, բեմահարթարումը, երաժշտութիւնը, լուսաւորումը եւ թատերական յարակից մասերը:

Նման մօտեցում, ըստ երեւոյթին, քիչ մը յաւակնոտ եւ ծայրայեղ կը նկատուի այս օրերուն, որովհետեւ թատերական արուեստի ու մթնոլորտի, գաղութահայ կեանքի եւ ընդհանրապէս հետաքրքրութիւններու ծաւալային ոլորտները արդէն իսկ ձեւափոխած են իրենց ըմբռնումները եւ ստեղծած տեսակ մը ներկայ օրերու համընկնող կենցաղային պատկերներ:

Իրօք, վաղեմի ժամանակներէն թատրոնը կոչուած է ըլլալու համայնական դպրոց մը, մարդկային կեանքի ու ներաշխարհի բազմաշերտ եւ բազմախորհուրդ զգացողութիւնները լիարժէքօրէն վերակենդանացնելու եւ ատով նուաճելու հանդիսատեսին այլապէս թաքուն ներաշխարհը:

Անցնինք:

Հաւանաբար ըսուի, թէ ինչո՛ւ նման ներածականի մը անհրաժեշտութիւնը, այս անգամ կատակերգութեան մը եւ կամ այսպէս ասած «թեթեւ» թատերական ներկայացումի մը ծիրին մէջ:

Ահաւասիկ այս մեկնակէտով, եթէ ոչ ընդհանուր, գէթ որոշակի արժեւորումներ լոյսին պէտք է բերել, որպէսզի փոխադարձ հասկացողութիւններու եւ ընկալումներու ընդմէջէն նաեւ ամրագրուի մտորումներու տարածքն ու առարկայականութիւնը. հեռու ինքնագոհ եւ պարծենկոտ արտայայտութիւններէ:

Աւելցնենք, որ երբ խօսքը կը վերաբերի տաղանդաւոր հայորդի Վարդան Մկրտիչեանին. ապա պէտք է ըսել. որ անոր հայատրոփ, հայրենասէր, արուեստագէտի բնազդով օժտեալ ու ազնիւ ներաշխարհին տեսադաշտը, շատոնց արդէն իր պայծառութիւնը ամրագրած եւ թափանցած է թատերասէր հանրութեան հոգիներուն մէջ:

Հետեւաբար, թատերական փորձառութիւններու եւ շրջահայեաց կեցուածքի քաջածանօթ իր կերպարով՝ Վարդան Մկրտիչեան արժանացած է շրջապատի մը գնահատանքին ու ջերմ ընդունելութեան:

Պարզենք:

«Մօրաքոյրս՝ Պրագիլէն» թատերախաղը իր նիւթով եւ մատուցման եղանակով, թէեւ ընկալուած կամ դասականացած թատերական մեր հայեացքներուն քիչ մը «խոտոր» կը համեմատի, այդուհանդերձ, հոս եւս պէտք է **տեսնել** բեմադրիչին այն ուրախ-տխուր ներաշխարհը, զոր կու գայ բացայայտել, հակառակ ներկայացումին կատակերգակ բնոյթին:

Վստահաբար, բեմադրիչը պիտի չուզէր նոյնիսկ նման ներկայացումի ընթացքին «թեթեւ» եւ խնդուք պատճառող նախադասութիւններու, բառերու եւ մտածումներու «ժողովրդականացած» տարբերակներ գործածել, առհասարակ բեմական միջավայրի մը մէջ, կամ նոյնիսկ խառնիխուռն հանդիսատեսներու ներկայութեան հրամցնել պարզացուած արտայայտութիւններ եւ աւելորդաբանութիւններ:

Արդ, հակասութիւններու ծածկոյթէն հեռու մնալու համար յայտնենք, որ ընդհանրապէս գաղութահայ կեանքի մեր թատերական մթնոլորտն ու մօտեցումները ոչ թէ տեղատուութիւններու վիճակ կը պարզեն, այլեւ արդէն իսկ նորահաս սերունդին մօտ նման վայելք կամ մշակոյթ գրեթէ ոչինչ կ'ըսէ:

Այլ խօսքով, երբեմնի լիբանանահայ թատերական կեանքի բարձունքին համայնապատկերն ու վեհութիւնը, տիրութիւնն ու հնչեղութիւնը՝ վաստակաւոր դերասաններու եւ բեմադրիչներու ներկայութեան, միայն անցեալի մեր փառասիրութիւնն ու վկայակոչէ:

Յստակացնենք:

Երբ մշակութային նուաճումներ սոսկ ժամանակաշրջանի մը սեփականութիւնը կը դառնան, աւելի՛ն. ատոնց ճառագայթումին եւ շարունակականութեան գործօնները կը դադրին իրենց ուժական ներդրումը բերելէ, դարձեալ ժամանակի թաւալքին հետ կ'անցնին յիշողութեան դարպասին մէջ, եւ կ'արձագանգեն իբրեւ այդպիսին:

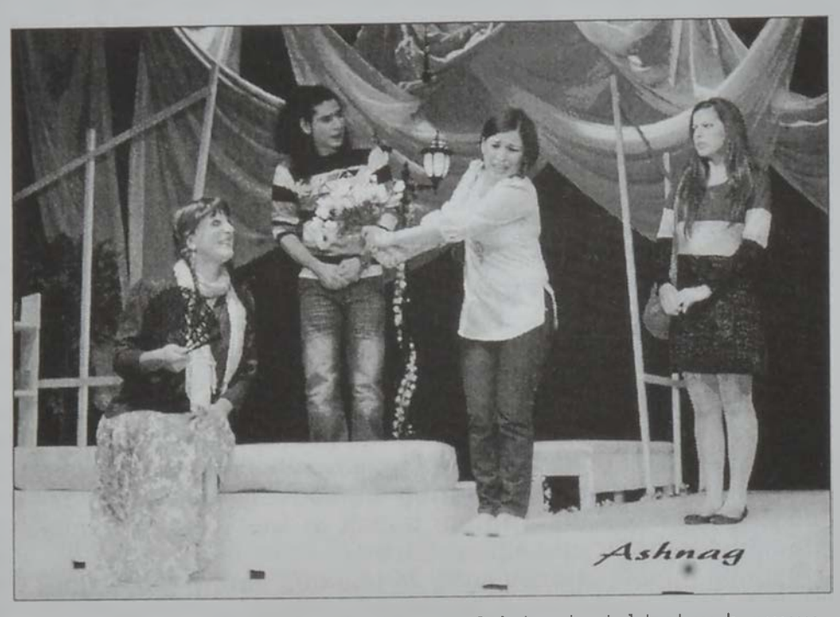
Այլ խօսքով, երբ հաւաքական կեանքի ու մշակութային ժառանգի մտահոգութիւններու նկատմամբ կը ցուցաբերուին ախտագին երեւոյթներ, անտարբեր ու հնամաշ գործելակերպեր, ապա, մեղադրանքներու վայնասունն անգամ ոչինչ կը փոխէ իրականութենէն:

Փաստօրէն, երբ հայ ընտանիքին մէջ հայեցի կրթութեան թուլութիւնը սովորական վիճակ կը պարզէ, երբ հայ դպրոցի ու միութենական կառոյցներու առաքելութեան հանդէպ պիդատոսեան վերաբերմունք կը ցուցաբերուի եւ ընդհանրապէս, ազգային մտածողութեան եւ արժէքներու թերագնահատում կը սրսկուի կամայ ակամայ, պատճառաբանութիւններու հսկայ թեզերու առկայութեան, դժբախտաբար, գոյութիւն ունեցող մտահոգութիւններն ու հարցերը թաւալ գլոր կացութիւններու մէջ կը գտնուին:

Արդարեւ, թատերական կեանքին մէջ առկայ նահանջականութեան եւ տեղատուութեան ապացոյցերը, դաժան իրենց իրականութեամբ, բոլորիս ուշադրութենէն կը վրիպի, պարզապէս, որովհետեւ կ'ապրինք համակարգչային մտածողութեան եւ աշխարհաքաղաքացիական պատկանելիութեան զոհերը ըլլալով:

Ի դէպ, տեղին է յայտնել, թէ երախտագիտութեան ու յարգանքի զգացումները միշտ ալ առկայ են հանդէպ բոլոր անոնց, որոնց առաքելութիւնը ունի կրկնակի իմաստ եւ արժէքային պատուանդան:

Ինչ կը վերաբերի «Մօրաքոյրը՝ Պրագիլէն» կատակերգութեամբ յատկանշուող թատերախաղին, պէտք է ըսել. թէ բեմադրիչին կողմէ համարձակ քայլ մըն է, դէպի ներկայի «պայմաններ» տեղափոխել թատերական կեանքին տարբեր երեսները:

Ճիշդ է, որ թատրոն կամ թատերական ներկայացում կ'ենթադրէ որոշակի արժեչափեր, այդուհանդերձ, բեմադրիչը փորձ մը կատարած է նոյնինքն չափանիշներու անխախտ պահպանումը ընդգծել այսօրուան վիճակներէ թելադրուած, իր շուրջ հաւաքելով երիտասարդ դերասաններ, որոնց իւրաքանչիւրի դերակատարութիւնը լաւ ձեւով տարազաւորուած է ընդհանրապէս:

Ասիկա ինքնին լուրջ ճիգ եւ պատասխանատուութիւն ենթադրող ընթացք մըն է, հաւանաբար խրոխտ մօտեցում մը այսօրուան հանդիսատեսին ներաշխարհը մուտք գործելու համար:

Իրօք, կատակերգութիւնը իր բազմաթիւ արտայայտութիւններով, մշակութային կեանքի ու արուեստի բարձունքներ նուաճած իրականութիւն մըն է ցարդ, միջազգային մակարդակներու հասնող:

Փաստօրէն, առօրեայ կեանքի դաժան իրականութեան մէջ ապրող լիբանանահայութեան ներկայացած այս թատերախաղը համեստ փորձ մըն է. հանրութիւնը դուրս բերել ճնշուածութենէ եւ զինք մղել թատրոնի միջոցով ուրախանալու եւ լիահագագ խնդալու. աւելի՛ ծանօթանալու կեանքին մաս կազմող տարօրինակ երեւոյթներու եւ անոնցմով ապրելու.

Այս առումով, բեմադրիչը վարպետ ձեւով կրցած է բեմ հանել թատերական արուեստի հանդէպ սէր ու խանդավառութիւն ունեցող երիտասարդ դերասաններ, եւ առանց վարանումի իւրաքանչիւրին տուած է եզակի դերակատարութիւն:

Այո՛, Սագոն ու Նարեկը թէեւ նորահաս սերունդի ներկայացուցիչներ, այդուհանդերձ, ունեցան համարձակ ներկայութիւն եւ վճռակամ կեցուածք՝ դերակատարութիւնները գլուխ հանելու:

Մարիան, Կասիան ու Սիլվան ոչինչով կը զիջէին միւսներէն: Անոնք բաւարար ներուժ ցուցաբերեցին եւ յանդուգն կերպով բեմական իրենց գրաւչութիւնը հանդիսատեսին փոխանցեցին:

Թորոս Սարգիսեան (Տիրան Սարգիսեան), աւելի տարեց եւ ինքնահաստատ կերպարային իր բարեմասնութեամբ՝ հանդիսացաւ դէմք մը թատերախաղին մէջ՝ իր ստանձնած դերին լաւագոյն տիպը ներկայացնելով:

Լինատ Կերկերեան-Մկրտիչեան, արդէն իսկ դերասանական իր պատուանդանը հաստատած, շնորհալի եւ ինքնուրոյն կերպարներու ընդմէջէն՝ լաւապէս կը մարմնաւորէ տիպարներ, որոնց յատկութիւններուն տիրապետելու գնահատելի արժանիքներու հոյլ մը կը պարփակէ իր մէջ:

Վարդան Մկրտիչեան դերասանը վաղուց գերազանցած է ինքզինք, երբ տարբեր ներկայացումներու, ու յատկապէս՝ Շահան Շահնուրի «Նահանջը առանց երգի» մենաթատրոնի ընթացքին յայտնագործեց իր իսկ «թաքուն» եւ փոթորկոտ ներաշխարհը, արուեստագէտի շունչն ու հմտութիւնը, դերասանական կայտառ դիմագիծն ու թատերասէր հանդիսատեսը առինքնելու ներուժը:

Իսկ թատերախաղին կեդրոնական տիպարն էր Յարութ Շէքէրճեան:

Իրօք, անվարան պէտք է արձանագրել, թէ Յարութ արդէն իսկ իր դերասանական տաղանդին եւ թատերական ըմբռնումներուն մէջ ցուցաբերեց նորահաստատ արժանիք մը, երբ ամբողջականօրէն եւ հմտաբար կրցաւ մարմնաւորել երկսեռ դերասանական կերպարներ, ուր, տաղանդին առընթեր մեծապէս զգալի էր անոր արուեստագէտի ճարտարութիւնն ու հանդիսատեսը հմայելու կարողականութիւնը:

Ճիշդ է, որ բեմադրիչի սուր հայեացքներէն չէր վրիպած Յարութի դերասանական շնորհները, եւ, իմաստուն «վճիռ»ով մը անոր յանձնած էր կեդրոնական դէմքը ըլլալու յանձնառութիւնը:

Հաստատենք, որ Յարութ Շէքէրճեան դերասանական իր արժանիքներուն առընթեր նաեւ ունի զգացողութիւններու համակ աշխարհ մը: Անոր հայրենասիրական ու ազգային մտածողութիւնը գերակշռող արժանիքներ են, որոնցմով կը զատորոշուի իր շրջապատէն: Ունի մտածելու իւրայատկութիւն, ծառայասիրական խանդավառութիւն ու մանաւանդ՝ թատրոնի ճամբով նորահաս սերունդին մէջ արթնցնելու ազգային պատկանելիութեան զգացողութիւնը:

Յարութի ներաշխարհը եռացող զգացումներու եւ մտածումներու ամբողջ շտեմարան մըն է: Պոռթկալու եւ ընդվզելու իր մարդկային կառուցուածքով յաճախ կը փորձէ ընկերային կեանքի մէջ պատահած երեւոյթներուն դէմ կանգնիլ եւ թատրոնի միջոցով զգաստութեան բերել յոռի բարքերու մէջ մխրճուած նորահաս սերունդի փաղանգներ:

Այո՛, եթէ երբեք վերեւ յիշատակուած գնահատականներու հրայրք մը գոյութիւն ունի, ապա՝ կրկնակի յանձնառութեան տակ կը գտնուին թատերական կեանքին շունչ տուող իւրաքանչիւր անդամ:

Փաստօրէն, բեմադրիչ եւ դերասաններ, պարտաւորութիւններու յաւելեալ բեռան տակ ըլլալով, իրենց ճիտին պարտքն է շարունակել թատերական կեանքին գեղեցկութիւնը աւելիով ամրարգելու եւ ստեղծագործ գործունէութեամբ յափշտակելու գաղութահայ կեանքի իւրաքանչիւր տիպար թէ արարք, վերացայտելու համար բեմահարթակին վրայ:

Իրաւամբ, թատրոնը ուժական իր կառուցուածքով կարողութիւնը ունի ազգին բազկերակը դառնալու: Թատերական ամէն ներկայացում իր մէջ պէտք է պարփակէ համայնական գուպարի եւ յաղթականերու հայեացքներ: Անով կը պատրաստուին քաղաքականացած ու ազգային մտածողութեամբ սերունդներ:

Թատրոնը մարդկային յոյզերու, ապրուած զգացողութիւններու, տառապանքներու եւ ուրախութիւններու մարմնաւորման կիզակէտ է: Թատերական ամէն ներկայացում ինքն իր մէջ կը պարփակէ յիշողութիւններու եւ արժանիքներու վեհափառ արտայայտութիւններ:

Թատերագիրներու ներքին ձայնին ու պատգամին ամէնէն վաւերական արտայայտիչը դերասանն է իր բացարձակ տաղանդով եւ գիտակցական աստիճանաչափով:

Արդեօք լիբանանահայութիւնը արժանի չէ՞ վերապրելու իր երբեմնի հմայքը, գաղութահայ կեանքին տալով զարթօնքի նշոյլներ:

Կը գանգատինք, թէ թատերասէրներու քանակը հետզհետէ կը նուազի: Կը մտածե՞նք մեր վարժարաններուն մէջ թատերական միջոցառումներու եւ ընկալումներու պատեհութիւններ ստեղծել:

Ուշագրաւ է ու յարգանքի արժանի կարգ մը վարժարաններու կողմէ առնուած այս ուղղութեամբ կատարուած նախաձեռնութիւնը:

Թատրոնը կոչուած է ազգակործան վարքագծերու դէմ ժողովրդային զգացողութիւն սերմանելու: Յեղափոխական տրամադրութիւններու եւ դաստիարակութեան լաւագոյն միջոցն է ան, ուր մարդկային եւ ազգային իր պարունակով ամբողջ հաւաքականութիւններ կը սնուցանէ:

Եւ, առհասարակ թատրոնը ժողովուրդ ու պետութիւն եւ ընդհանրապէս ղեկավարութեան միջեւ հաղորդակցութեան լաւագոյն ասպարէզն է, հաւաքական մեղկութենէ դուրս գալու եւ ազգային կեցուածքներու ջրդեղումին նպաստող ապահով կռուան:

Աւարտին, Վարդան Մկրտիչեան եւ իր դերասանական շնորհալի խմբակը ունին այս եզակի ուժն ու խանդավառ կեցուածքը, ներազգային կեանքին մէջ յաւելեալ ներգործուն դերակատարութիւն ցուցաբերելու, կատակերգականի առընթեր, բայց անպայման ազգային մեր ցաւերուն եւ յաղթանակներուն արտայայտիչը ըլլալով:

Եապէս ազգային իր դիմագիծով յատկանշուող Վարդան Մկրտիչեանի համար միթէ թեմաներ կը պակսի՞ն. երբ հայրենիք. Արցախ ու հայահոծ գաղութներու մէջ այլասերման ենթակայ սերունդներ կը մաշին:

Կը մնայ հաւաքական մեր ծիգով եւ հայասվայել տրամադրուածութեամբ գաղութահայ կեանքին մէջ եղող արուեստագէտներուն թիկունք կանգնիլ՝ հեռու պոռոտագին եւ կարգախօսային վիճակներէ: Ի հարկին ստեղծելով գէթ լիբանանահայ բեմադրիչներու եւ դերասաններու միացեալ համախմբում, որուն նշանաբանն ու աշխատանքի արժեչափը՝ հայութիւնն ու ազգային մտածողութիւնն է, այլապէս հայրենիքի ու ազատագրուած Արցախի փառաբանանքը:

Այս մօտեցումով, անպայմա՛ն հանդիսատեսներու փաղանգ մը կը պատրաստուի եւ առանց մեծախօսութիւններու:

ՀԱՄԲԻԿ ՊԻԼԱԼԵԱՆ

ՄԱՐԱՇԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԻԿՆԱՆՑ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Տարին քանի մը առիթներով Մարաշի հայրենակցական միութեան տիկնանց յանձնախումբը կը հրաւիրէ հայրենակցուհիները՝ տոհմիկ ճաշի շուրջ:

Չորեքշաբթի, 9 դեկտեմբեր 2009-ին, յանձնախումբը կազմակերպած էր ընկերային հանդիպում մը՝ Մարաշի հայրենակցական միութեան տան մէջ, որ լեցուեցաւ հրաւիրեալներով:

Ճաշասեղանները պատրաստ էին տոհմիկ ճաշերով, մասնաւորաբար՝ «Քեշքեկ ղապախլը»ով (դդումով եւ միսով ջրոտ ճաշ եւ ծեծածով եղինձ):

Բացման խօսքը ներկայացուց Սօսի Քէօյլեան, որ բարի գալուստ մաղթելով ներկաներուն՝ գանոնք տեղեակ պահեց Մարաշի հայրենակցական միութեան ծաւալած գործունէութեան:

Գաւառական երգերու ունկնդրութեամբ ջերմացաւ մթնոլորտը, մասնաւորաբար՝ միութեան նախածեռնած Մարաշի գաւառաբարբառի նոր երգով (խօսք Շահանդուխտի, յօրինում եւ մեկնաբանութիւն հայրենի երգիչ Արսէն Գրիգորեանի): Գեղարուեստական յայտագրին արտասանութեամբ մասնակցեցաւ ասմունքող Մարալ Վարդապետեան, որ արտասանեց Աւետիք Իսահակեանի «Դարդս տուի», Յովհաննէս Թումանեանի «Հին օրհնութիւն» եւ Մուշեղ Իշխանի «Հայ մամիկին աղօթքը» գործերը: Ներկաներէն ինքնաբուխ երգեր մատուցին Անի Հատտատ, Սօսէ Ճինպաշեան, նաեւ կատարուեցան խմբական ժողովրդական երգեր՝ հանդիպումը վերածելով ընտանեկան մտերմիկ պահի:

Ապա Շահանդուխտ հրաւիրուեցաւ երկու խօսք փոխանցելու: Ան շեշտը դրաւ աւանդութիւններու պահպանման, տոհմիկ ճաշերու մատուցման կարեւորութեան, որպէսզի սերունդէ սերունդ չմոռցուին մեր բարքերը, մեր հարազատ սովորութիւնները՝ ճաշ ըլլան թէ ազգագրական գանձեր:

Այս առիթով հրաւիրուած էր նաեւ Մարաշի նախշի վարպետ կիրարկող Գոհար Մուշեղեան, որ միութեան նուիրեց իր ձեռքով բանուած թաւշեայ սեղանի ծածկոց մը:

Ընկալեալ սովորութեամբ, կատարուեցաւ վիճակահանութիւն, ներկաներէն շատեր բախտաւորուեցան արժէքաւոր նուէրներով:

Իրաւամբ հաճելի եւ օգտակար հանդիպում մըն էր՝ թէ՛ հարագատ մթնոլորտով եւ թէ՛ բազմատեսակ, առատ եւ տոհմիկ ճաշերով, զորս պատրաստած էին, Տիկնանց յանձնախումբի ձեռնհաս տիկինները: Ներկաները իրենց գոհունակութիւնը յայտնեցին յանձնախումբին եւ խնդրեցին կազմակերպել նման հանդիպումներ

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԵՐԿՓԵՂ ԿՈՒԱԾ ԳԵՐԱՍՏԻՃԱՆԸ

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿՆՔԵԼՈՒ ՎՃՌՈՐՈՇ ՊԱՀԸ ՀԱՍԱԾ Է: ԱՐԴԵՕՔ ՔՈՓԵՆՀԱԳԸՆԻ ԳԵՐԱՍՏԻՃԱՆԸ ԱՅՍՕՐ ՊԻՏԻ ԿԱՐԵՆԱ՞Յ ԳՈՅԱՑՆԵԼ ԵՐԿՐԱԳՈՒՆԴԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ ՇՐՋՈՂ ՈՒԽՏ ՄԸ: ՕՐԵՐԷ Ի ՎԵՐ ԵՐԿՐԱԳՈՒՆԴԻՆ ՋԵՐՄԱՑՈՒՄԸ ԿԱՍԵՑՆԵԼՈՒ ԲՈՒՌՆ ՎԻՃԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՐԿԱՅ ԴԱՐՁԱԾ ՆԱԽԱԳԻԾԵՐԸ ՇՈՒՔԻ ՄԷՋ ԿԸ ՁԳԵՆ ՃԱՌԵՐԸ: ԻԲՐԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՆԱԽԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԱԾ ՏԱՐԲԵՐ ՆԱԽԱԳԻԾԵՐ ԱՐԴԷՆ ԿԸ ԽԱՆԳԱՐԵՆ ԳԵՐԱՍՏԻՃԱՆԻՆ ԱՐԴԻՒՆՔԸ: ՄԷԿ ԿՈՂՄԷ՝ ԱՆՈՆՔ ՄԱԿ-Ի ԿԼԻՄԱՅԻ ՈՒԽՏԷՆ ԿԸ ԽԼԵՆ ԱՆՈՐ ՈՒԺԸ, ՄԻՒՍ ԿՈՂՄԷ՝ Կ'ՕՐԻՆԱԿԱՆԱՑՆԵՆ ԱՆՀԱՒԱՍԱՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԲԱՐԳԱՒԱԾ ԵՒ ԲԱՐԳԱՒԱԾՈՂ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ: ԲԱՐԳԱՒԱԾ ԵՐԿԻՐՆԵՐ ԵՒ ԿԵՆՍՈԼՈՐՏԻ ԱՊԱԳԱՅՈՎ ՄՏԱՀՈԳ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՐԴԷՆ ԻՐԵՆՑ ԸՆԴՎԶՈՒՄԸ ԱՐՏԱՅԱՅՏԱԾ ԵՆ ԱՂՄԿԱԼԻՑ ՑՈՅՑԵՐՈՎ ԵՒ ՆՍՏԱՑՈՑՑԵՐՈՎ: «ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.» ԿԸ ՆԿԱՐԱԳՐԷ ՍՏԵՂԾՈՒԱԾ ՔԱՈՍԸ:

ՄԱԿ-ի կազմակերպած կլիմայի գերաստիճանէն դուրս սպրդած նախագիծերը կը բացայայտեն վիհեր՝ ճարտարարուեստականացած եւ բարգաւաճող երկիրներու միջեւ՝ նոր համաձայնութեան մը հաւանական ձեւաւորումին առնչութեամբ:

Նախագիծի մը սեւագրութիւնը, որ սկիզբը առաջարկուած էր գերաստիճանը հիւրընկալող Դանիոյ պետութեան կողմէ, ի վնաս աղքատ երկիրներուն է:

Անիկա նաեւ ամէն ինչ կը համախմբէր նոր համաձայնութեան մը մէջ, մինչդեռ բարգաւաճող երկիրներու կողմէ բանաձեւուած նախագիծ մը կը միտէր տեսնել Քիոթոյի դաշնագիրին մէկ շարունակութիւնը:

Այլ պլոքներ իրենց սեփական նախագիծերը հրապարակած են: Աշխատանքային տարբեր խմբաւորումներու ներկայացուցիչներ զանոնք կը փորձեն վերածել քաղաքական փաստաթուղթի մը, որպէսզի աշխարհի 100 ղեկավարներ, նաեւ այլ պետութիւններու պատուիրակներ զայն ստորագրեն գերաստիճանին աւարտին:

Դանիական փաստաթուղթը, նաեւ այլընտրանքային նախագիծը, զոր ներկայացուցած են Պրազիլ, Հարաւային Ափրիկէ, Հնդկաստան եւ Չինաստան, քննարկուած են գլխաւոր դերակատար երկիրներու կողմէ:

ԱՒԵԼԻ ԲԱՐՁՐ ՁԳՏՈՒՄՆԵՐ

Նախագիծերը ցոյց կու տան, թէ բարգաւաճ եւ բարգաւաճող երկիրները աւելի լայն մակարդակի վրայ տարակարծիք են բազմաթիւ կէտերու շուրջ, ինչպէս՝ կլիմայի ջերմացում պատճառող կազերու արձակումը սահմանափակելու մակարդակը՝ բարգաւաճ երկիրներու մէջ, իբրեւ մեկնակէտ թուականի մը որոշումը՝ ընդհանրական արձակումներու գագաթնակէտը նշելու եւ անոնց արագ անկումը իրականացնելու համար, ինչպէս նաեւ՝ ձեւաւորելու ապագայի որեւէ ուխտ:

Պրազիլ, Հարաւային Ափրիկէ, Հնդկաստան եւ Չինաստան իրենց ներկայացուցած նախագիծին մէջ բարգաւաճ երկիրներու արձակած վնասակար կազերը սահմանափակելու գործընթացը կը տեղադրեն Քիոթոյի համաձայնութեան ծիրին մէջ, մինչդեռ դանիական նախագիծը բոլոր միջոցառումները կը տեղադրէ նոր եւ միակ համաձայնութեան մը ծիրին մէջ:

Թէեւ այս մէկը **թեքնիք** կէտ մը կը թուի ըլլալ, սակայն բարգաւաճող երկիրները ցարդ ամուր կը մնան Քիոթոյի դաշնագիրը պահպանելու իրենց կեցուածքին վրայ, որովհետեւ անիկա կը պարունակէ դրամական օգնութեան եւ արհեստագիտական փոխանցումներու միջոցառումներ, եւ որովհետեւ օրինական միակ դաշնագիրն է. որ աշխարհի երկիրներուն կը պարտադրէ նուազեցնել վնասակար կազերու արձակումը:

Դանիական նախագիծը իբրեւ թիրախ կը նշէ 2020 թուականը՝ իբրեւ երկրագունդէն արձակուած կազերու գագաթնակէտը, որուն պիտի յաջորդէ այս կազերուն մակարդակին անկումի ընթացքը:

Անիկա կը մասնաւորէ աշխարհի տարածքին վնասակար կազերու արձակումի 50 առ հարիւրի նուազում մը՝ մինչեւ 2050: Ճարտարարուեստականացած երկիրներուն մեծ մասը արդէն խոստացած է կազերու արձակումի 80 առ հարիւրի նուազում:

Կարգ մը հաշուարկումներու համաձայն, այս թիւերը բարգաւաճող աշխարհի բնակչութեան աճին հետ համեմատած՝ կը նշանակեն, թէ այս երկիրներուն տարածքին կազերու արձակումը շատ աւելի նուազ պիտի ըլլայ, քան՝ Արեւմուտքի մէջ, ինչ որ անհաւասարութիւններ կը ստեղծէ:

Թշուառութեան եւ անարդարութեան դէմ պայքարող Օքսֆամ կազմակերպութեան ներկայացուցիչ Անթոնիօ Հիլ կ'ըսէ, թէ ճարտարարուեստականացած երկիրներ պէտք է շատ աւելի մեծ կրճատումներ կատարեն, քան ինչ որ սեղանի վրայ դրուած է այսօր:

«Թիրախները պէտք է բարձրանան՝ գիտութեան պահանջներուն համաձայն», կ'ըսէ ան:

«Կը կարծենք, թէ մինչեւ 2020 առնուազն 40 առ հարիւրի կրճատում պէտք է արձանագրուի 1990-ի մակարդակէն: Նոյնիսկ այս պատկերը բաւարար չէ՝ հաւասարութիւն գոյացնելու համար»:

Այսուհանդերձ, ան կը նշէ, թէ ճարտարարուեստականացած երկիրներէն դէպի բարգաւաճող երկիրներ դրամական փոխանցումները բաւական լաւ են՝ կրճատելու համար վնասակար կազերու արձակումը եւ օգնելու, որ այս երկիրները պաշտպանուին կլիմայի փոփոխութեան ազդեցութիւններուն դէմ:

Եւրոպական Միութիւնը խոստացած է 7.2 միլիառ եւրօ յատկացնել յառաջիկայ երեք տարիներուն:

Սակայն բարգաւաճող երկիրներ յաւելեալ օժանդակութիւն կը պահանջեն: Անոնք նաեւ կը շեշտեն, թէ իրենց տրամադրուած գումարը պէտք է գոյանայ ոչ թէ հանրային տուրքերէ, այլ երկրագունդը ջերմացնող արձակումներուն ընդհանրական շուկային վրայ սահմանուած տուրքերէն

Չինաստան յայտարարած է. թէ պիտի չընդունի Արեւմուտքի կողմէ նիւթական որեւէ օժանդակութիւն, ինչ որ գայրոյթ պատճառած է մասնաւորաբար Միացեալ Նահանգներու, որովհետեւ ցոյց կու տայ, թէ Պէյճինկ այլեւս ինքնաբաւ է եւ կրնայ դիմագրաւել կենսոլորտի իր հարցերը:

Չինաստանի կեցուածքը նաեւ մտահոգութիւն կը պատճառէ աղքատ երկիրներուն, որովհետեւ կրնայ ազդել վերջնական համաձայնութեան մը վրայ, որ այս պատճառով բաւարար խստութեամբ պիտի չպաշտպանէ խոցելի երկիրներուն կենսոլորտի հարցերը:

ՆՈՐ ՍԵՒԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գերաստիճանը գլխաւորող պատասխանատուներէն մէկուն կողմէ պատրաստուած վերջնական նախագիծ մը, որ հաւանական վերջնական համաձայնութեան մը հիմը կրնայ ըլլալ, բարգաւաճ երկիրներէն կը պահանջէ երկրագունդէն արձակուած կազերուն համեմատութիւնը 1990-ի մակարդակէն 25-45 առ հարիւրով նուազեցնել մինչեւ 2020:

Մեկնաբաններու համաձայն, ցարդ արձակումները նուազեցնելու տրամադրութիւնը 18 առ հարիւրի շուրջ է:

Գլխաւոր վէճի նիւթ է ջերմաստիճանի բարձրացումը սահմանափակելու ճշգրիտ թիրախը:

Փոքր կղզի-պետութիւններ, ինչպէս նաեւ Ափրիկէի եւ Հարաւային Ամերիկայի աղքատ երկիրները կոչ կ'ուղղեն ջերմաստիճանի բարձրացումը պահելու 1.5 աստիճանէն վար. ինչ որ համազօր է նախաճարտարարուեստական ժամանակներու աստիճանին:

Սակայն Ճարտարարուեստի 8 մեծերը, նաեւ բարգաւաճող գլխաւոր երկիրներու թիրախը 2 աստիճան է:

Բանակցութիւններուն ամէնէն դժուար լուծելի հարցերէն մէկը նաեւ որեւէ համաձայնութեան օրինական բնոյթն է, զոր կը պահանջեն Միացեալ Նահանգներ, սակայն անոնք տրամադիր չեն 3 աստիճանէն պակաս ջերմաստիճանի բարձրացում ընդունելու:

«Ոչ ոք պիտի ստանայ այն, ինչ որ կը ցանկայ, սակայն, եթէ միասին աշխատինք, ապա ամէն ոք պիտի ստանայ այն, ինչ որ անհրաժեշտ է», կ'ըսէ դանիացի պատասխանատու մը:

ԱՆԿԱՐԵԼԻ ԵՐԱ՞Զ

Այլ մեկնաբաններ, ինչպէս՝ բարգաւաճումի ՔԱՖՈՏ ընկերութեան ներկայացուցիչ Սոլ Օիուելա, աւելի պահանջկոտ են:

«Նման նախագիծ մը նոյնիսկ գոյութիւն պէտք չէ ունենայ» կ'ըսէ ան:

«Գոյութիւն ունի ՄԱԿ-ի օրինական գործընթացը, որ բանակցութիւններու պաշտօնական նախագիծն է, եւ կարիք չկայ այլ նախագիծերու»:

«Մրցակից նախագիծ մը մշակելը հարուած մըն է ՄԱԿ-ի գործընթացին, որուն շուրջ բանակցութիւններ տեղի կ'ունենան երկար ժամանակէ ի վեր»:

ՄԱԿ-ի Կլիմայի ուխտի գործադիր տնօրէն Իվօ տը Պոր եւս կը վիճի, թէ նախագիծը պաշտօնական կշիռ չունի բանակցութիւններուն մէջ:

«Անիկա անպաշտօն թղթածրար մըն էր, որ համագումարին սկիզբը բաժնուեցաւ մեծ թիւով անձերու՝ խորհրդակցութեան նպատակով»:

«ՄԱԿ-ի գործընթացին պաշտօնական միակ գրութիւնները Քոփենհակընի գերաստիճանին մասնակցող կողմերուն հեղինակութիւնը վայելող առաջադրանքներն են», կ'աւելցնէ ան:

Իրենց սեփական առաջադրանքները ներկայացնող կողմերուն շարքին են փոքր կղզի-պետութիւնները. ափրիկեան պլոքը եւ Ճի 77- Չինաստան խմբաւորումը

(Համադրաբար)

ՏԱՍՆԵՐԿՈՒ ՕՐ՝ ԱՇԽԱՐՀԸ ՓՐԿԵԼՈՒ

«ԿԸ ԴԻՄԱԳՐԱՒԵՆՔ ՖԱՇԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՉԱՓ ՍԱՐՍԱՓԵԼԻ ՎՏԱՆԳ ՄԸ», ԿԸ ԳՐԷ ԵՈՒԱՆ ՀԵՐԻ՝ «ՏԻ ԻՆՏԻՓԵՆՏԸՆԹ» ԹԵՐԹԻՒ ՄԷՋ ԵՒ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ՋԵՐՄԱՑՈՒՄԸ ԿԱՍԵՑՆԵԼՈՒ ՄԱՐՏԱՀՐԱՒԷՐԸ՝ ՆՇԵԼՈՎ, ՈՐ ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԸ «ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ Է»:

Մոհամետ Նաշիտ քաջ գիտէ, թէ ի՛նչ կը նշանակէ ընդհանրական ջերմացում, որովհետեւ զայն կը տեսնէ ամէն օր: Ան տարիներու բանտարկութենէ եւ ֆիզիքական տանջանքի ենթարկուելէ ետք, այժմ Մալտիվի ղեկավարն է եւ զայն առաջնորդած է դէպի ժողովրդավարութիւն: Սակայն այս օրերուն ան ստիպուած է ականատես դառնալ, թէ ինչպէ՛ս իր երկիրը կ'անհետանայ քարտէսին վրայէն: Իւրաքանչիւր տարի, որ կ'անցնի, ծովուն մակերեսը աւելի կը բարձրանայ եւ աւելի լայն տարածութիւններ կուլ կու տայ: Ներկայ համեմատութեամբ՝ անիկա կուլ պիտի տայ ամէն ինչ:

Նախագահ Նաշիտ գիտէ պատճառը. բոլորս գիտենք պատճառը. որովհետեւ հսկայական քանակութեամբ վնասակար կազեր արձակած ենք դէպի եթեր եւ տրամադիր չենք կասեցնելու արձակումները: Եթէ անմիջականօրէն չկասեցնենք ընթացքը, ապա Մալտիվը պիտի անհետանայ:

Նախագահ Նաշիտ կ'ուղղէ իր վերջին աղերսը. «Քոփենհակընի գերաստիճանը կրնայ ըլլալ երկու բան. պատմական իրադարձութիւն մը, որուն ընթացքին աշխարհը կը միանայ՝ հաւաքական գործակցութեան ոգիով վերջ դնելու համար բնածխական կազի արձակումներէն յառաջացած ապականութեան, կամ կը դառնայ անձնասպանութեան ուխտ մը: Ընտրանքը ցայտուն է»:

Եթէ ձախողինք, Մալտիվը պիտի դառնայ պատմութիւն: Գիտական ուսումնասիրութիւններու համաձայն, այս դարուն ընդհանրական ջերմացումը պիտի հասնի 6 աստիճանի: Առաջին ակնարկով՝ այս մէկը շատ բարձր համեմատութիւն մը չի թուիր: Սակայն վերջին անգամ, երբ աշխարհը նոյնքան ջերմացաւ, 251 միլիոն տարի առաջ էր, Փերմիանի ժամանակաշրջանին: Հետեւա՞նքը. աշխարհի վրայ գրեթէ ամէն ինչ մեռաւ:

Միակ վերապրողները ովկիանոսներու կարգ մը խեցիներն էին եւ խոզի նմանող արարած մը, որ միլիոնաւոր տարիներ առանձին ապրեցաւ երկրի վրայ: Երկիրը կ'աւերէին սաստիկ մրրիկներով, որոնք իրենց հետեւէր սաստիկ մրրիկներով, որոնք իրենց հետքը ձգած են ովկիանոսներու յատակին: Եթէքը ձգած են ովկիանոսներու յատակին: Եթէ մէջ թթուածինի համեմատութիւնները անկում արձանագրած էին 15 առ հարիւրով, ինչ որ բաւական ցած է՝ որեւէ անասուն շնչահեղձ ընելու համար Այժմ ջերմացումի վեց աստիճան մնացած է. մինչեւ որ ունենանք երկրագունդ մը. զոր պիտի չճանչնայինք եւ պիտի չկարենայինք ապրիլ հոն.

Ժխտումի մարմաջը բնական է. Ցարդ ընդհանրական ջերմացումի հարցը դուրս է մեր փորձառութենէն եւ բնազդաբար անիրական, սխալ կամ նոյնիսկ խելայեղ կը նկատենք զայն: Ոգի ի բռին կը ցանկայի, որ ժխտողները ճիշդ ըլլային: Սակայն գիտական ուսումնասիրութիւններու արդիւնքը գերակշռող է, այնքան՝ որքան այն հաստատումը, թէ ծխելը թոքի քաղցկեղ կը պատճառէ, կամ Էյ. Այ. Վի.Ն՝ Էյտզ: Ընդհանրական ջերմացումը ժխտողները արդէն վարկաբեկուած են, եւ ոչ մէկ գիտնական այլեւս կը գործէ անոնց բնագաւառին մէջ: Եթէ տարիներ շարունակ ճարտարարուեստի տարողութեամբ վնասակար կազեր արձակուին դէպի եթեր, ապա երկրագունդը շատ աւելի պիտի ջերմանայ եւ մեզմէ շատերը պիտի մեռնին:

Տեսած եմ, թէ ինչպէ՛ս տեղի կ'ունենայ այս: Վերջին քանի մը տարիներուն տեղեկագրած եմ երեք վայրերէ, ուր ընդհանրական ջերմացումին անդրադարձները աղետալի են. այս երեք վայրերն են՝ հիւսիսային բեւեռը, Պանկլատէշը եւ Տարֆուրի սահմանային շրջանները: Զրուցած եմ ինուիներուն հետ, որոնց համար անհաւատալի է իրենց պատմական որսորդական տարածքներուն անհետացումը եւ սառոյցի շերտերուն տարբաղադրումը ծովուն մէջ: Կանգնած եմ Պանկլատէշի ընկղմող ծովափին, մինչ գիւղացիք մատնացոյց կ'ընէին ծովուն կեդրոնը եւ կ'ըսէին. «Հոն էր մեր տունը»:

«Ե՞րբ հեռացաք», հարցուցի անոնց:

«Անցեալ տարի», պատասխանեցին՝ շարժելով իրենց գլուխը:

Սակայն Տարֆուրի մէջ էր աւելի ջերմացած աշխարհի մը ամէնէն ցայտուն պատկերը. ժամանակին տեղւոյն նստակեաց անասնապահները եւ վայելատուն նախրապաններն զարգացուցած էին կեանքի խաղաղ ձեւը՝ իրենց միջեւ բաժնելով շրջանին ջուրի աղբիւրները: Սակայն 1990-ական տարիներուն ջուրը սկսաւ անհետանալ: Ինչպէս գաղթական մը կ'ըսէր՝ «ջուրը ցամքեցաւ, հետեւաբար սկսանք գիրար սպաննել՝ տիրանալու համար մնացած ջուրին»: (ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղար Պան Քի Մուն ամփոփելով առաջատար գիտնականներու կողմէ ներկայացուած տեղեկագիրները՝ յայտարարած է, թէ ասիկա հետեւանք է ընդհանրական ջերմացումի): Երբ մեր գոյատեւումին անհրաժեշտ ջուրը, սնունդը եւ հողը կը կորսուին, չենք սպասեր. որ մեռնինք, այլ կը մեռցնենք՝ անոնց տիրանալու համար.

Շար.ը՝ էջ 10

ՔՈՓԵՆՀԱԳԸՆԻ ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԷՏՔ Է ՁԱԽՈՂԻՆ

ԿԼԻՄԱՅԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՃԷՅՄՍ ՀԱՆՍԸՆ ԽՈՐ ԿԱՍԿԱԾՆԵՐ ՈՒՆԻ ՔՈՓԵՆՀԱԳԸՆԻ ԳԵՐԱՍՏԻՃԱՆԻՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ: ԱՆՈՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆ, ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՅՆՔԱ՛Ն ՏԿԱՐ ԵՆ ԵՒ ԼԵՑՈՒՆ՝ ՍԽԱԼՆԵՐՈՎ, ՈՐ ՈՐԵՒԷ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ԱՂԷՏԱԼԻ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ: «ՏԸ ԿԱՐՏԻԸՆ» ԹԵՐԹԻՒ ՀԵՏ ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑԻ ՄԸ ԱՌԻԹՈՎ ԱՆ ԿԸ ԲԱՑԱՏՐԷ, ԹԷ ԻՆՉՈ՛Ւ:

Ա՛յն գիտնականը, որ աշխարհը համոզեց իր ուշադրութեան առարկան դարձնելու ընդհանրական ջերմացումի մօտալուտ վտանգը, այժմ կը յայտարարէ, թէ երկրագունդին եւ ապագայ սերունդներուն համար աւելի լաւ պիտի ըլլայ, եթէ կլիմայի փոփոխութեան առնչուող Քոփենհակընի գերաստիճանը աւարտի ձախողութեամբ:

Որեւէ համաձայնութիւն այնքա՛ն խոր սխալներ պիտի պարունակէ, որ աւելի լաւ պիտի ըլլար ամէն ինչ դարձեալ սկսիլ ոչինչէն, կ'ըսէ ան:

«Պիտի չուզէի, որ համաձայնութիւն մը գոյանար, որովհետեւ մարդիկ զայն պիտի ընդունէին իբրեւ պահանջուած ուղին, ինչ որ սակայն աղէտի ուղին է», կ'ըսէ Հանսըն, որ կը գլխաւորէ ՆԱՍԱ-ի անջրպետի գիտութիւններու Կոտտարտ հիմնարկը՝ Նիւ Եորքի մէջ:

«Ամբողջ մօտեցումը հիմնականօրէն այնքա՛ն սխալ է, որ աւելի լաւ պիտի ըլլար վերարժեւորել կացութիւնը: Եթէ Քոփենհակընի գերաստիճանը պիտի ստանայ Քիոթոյի գերաստիճանին բնոյթը, ապա տարիներ պիտի անցնին, մինչեւ որ մարդիկ անդրադառնան, թէ ի՛նչ կը նշանակէ անիկա», ըսած է Հանսըն, մինչ Հնդկաստան կը յայտարարէր, թէ պատրաստ է որոշ համեմատութեամբ սահմանափակելու բնածխական կազի իր արձակումները: Ամէնէն աւելի բնածխական կազ արձակող չորս երկիրները՝ Միացեալ Նահանգներ, Չինաստան, Եւրոպական Միութիւն եւ Հնդկաստան, այժմ առաջարկներ կատարած են արձակումները սահմանափակելու առնչութեամբ, թէեւ անելի առջեւ կը գտնուի ընդհանրական ջերմացումի դէմ բարգաւաճող երկիրներուն նիւթական աղբիւրներ հայթայթելու նոյնքան հրատապ հարցը:

Հանսըն 1989-էն ի վեր Միացեալ Նահանգներու Ներկայացուցչական տան մէջ յաճախ խօսք առնելով՝ ոեւէ գիտնականէ աւելի մեծ աշխատանք կատարած է քաղաքական գործիչները ընդհանրական ջերմացումի պատճառներուն իրազեկ դարձնելու, զանոնք դաստիարակելու եւ միջոցառումներու մղելու մէջ. խուսափելու համար ընդհանրական ջերմացումի ամէնէն աղետալի հետեւանքներէն: Սակայն ան բուռն կերպով դէմ է բնածխական կազերու շուկային գործելաձեւին. որուն օրէնքներով կը գնուին եւ կը վաճառուին երկրագունդը ապականող իրաւունքները: Եւրոպական Միութիւնը եւ այլ պետութիւններ այս գործելաձեւը ամէնէն աւելի արդիւնաւէտ կը նկատեն՝ սահմանափակելու համար բնածխական կազերու արձակումները եւ ուղղուելու՝ դէպի մաքուր ուժանիւթերու վրայ հիմնուած տնտեսութիւն մը:

Հանսըն նաեւ սուր կերպով կը քննադատէ Պարաք Օպաման եւ նոյնիսկ՝ Ալ Կորը, որ Նոպէլեան մրցանակի արժանացաւ կլիմայի փոփոխութեան հարցին հակազդելու մղող իր ճիգերուն համար: Հանսըն կ'ըսէ, թէ քաղաքական գործիչներ չեն յաջողած ընդունիլ «ներկայ դարու բարոյական մարտահրաւէրը», ինչպէս կը նկարագրէ ան:

Հանսընի դիտանկիւնէն՝ կլիմայի փոփոխութիւնը դիմագրաւելու հարցը տեղ չի ձգեր միջին լուծումներու, որոնք կ'իշխեն կեսոլորտային հարցերու քաղաքականութեան աշխարհին մէջ: «Ասիկա կը նմանի Ապրահամ Լինքընի դիմագրաւած ստրկութեան հարցին կամ Ուինսթըն Չըրչիլի դիմագրաւած նացիականութեան,- կ'ըսէ ան:- Նման հարցերու մէջ կարելի չէ միջին եզրեր գտնել: Կարելի չէ ըսել՝ եկէք նուազեցնենք ստրկութիւնը, գտնենք միջին եզր մը եւ զայն նուազեցնենք 50 առ հարիւրով կամ 40 առ հարիւրով»:

«Չունինք ղեկավար մը, որ օժտուած է հարցը ըմբռնելու կարողութեամբ եւ ըսելու, թէ իրականութեան մէջ ի՛նչ պէտք է ընենք: Փոխարէնը՝ կը փորձենք շարունակել մեր առօրեայ գործերը», կ'աւելցնէ ան:

Կլիմայի մասնագէտ Հանսընի գործունէութիւնը իբրեւ կենսոլորտի պաշտպան՝ թափ ստացած է Ճորճ Պուշի նախագահութեան վերջին տարիներուն: Հրապարակային ելոյթներէ խուսափող Հանսըն կ'ըսէ, թէ ստիպուած էր մուտք գործել հանրային աշխարհ՝ երաշտներու, ողողումներու, սովի եւ ջրամոյն քաղաքներու հետզհետէ սաստկացող վտանգին պատճառով, զոր ի յայտ կը բերէր գիտութիւնը:

Շար.ը՝ էջ 8

Պատրաստեց Լ. ԿԻՒԼՈՅԵԱՆ - ՍՐԱՊԵԱՆ

ՀՅԴ-Ի 119-ԱՄԵԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ ՀՅԴ ԲԻՒՐՈՅԻ ...

Շարունակուած 5րդ էջէն

փորձ, որ սփիւռքահայութեան սրտին ու հոգիներուն մէջ կը փորձէ Հայաստանէն օտարում սերմանել:Պէտք չէ արտօնել մանաւանդ՝ սահմանել «հայաստանցիի շահեր» սահմանել որոնք չեն ընդգրկեր ազգի բովանդակ շահերը, ինչպէս որ պէտք է խստօրէն մերժել ամէն սահմանում, որ «սփիւռքի շահեր»էն դուրս կը բերէ Հայաստան պետութիւնը ամրակայելու անհրաժեշտութիւնը:

Հայ ազգը մէկ է, հայ ազգը ամբողջական է, Հայաստանը մէկ է եւ ամբողջական պէտք է, որ ըլլայ:

Աւելի՛ն. Միացեալ Հայաստանի գաղափարը եւ այդ գաղափարի ներուժը կասկածի տակ առնելը, հեգնելը, ինչպէս նաեւ մեր բռնագրաւուած հողերուն իրաւագիտական հիմքը ծառայող Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման գործը թերագնահատելը կամ այսպէս, «սփիւռքահայերու գործ» նկատելը քաղաքական խակութիւն է, նոյնինքն պետական մտածողութեան անյարիր, որովհետեւ ո՛չ մէկ հասուն պետական գործիչ՝ նման լծակներ ձեռքէ պէտք չէ տայ: Որովհետեւ տկարանալ, գիջիլ վերոյիշեալ ազգային հիմնախնդիրներու օրակարգերու հետապնդման գործին մէջ՝ պետութիւնը կրնայ դնել յաւելեալ ճնշումներու դիմաց՝ ի վնաս Արցախի հիմնահարցին այս անգամ ու շատ ու շատ այլ բնագաւառներու մէջ: Այս միայն գաղափարական հրամայական չէ, այլ իրատես քաղաքական հասկացողութեան պահանջ:

Մտահոգ ենք, որ ազգային արժէքներէ պարպուած կամ անոնց հրամայականները ստորադասող «պետական» մտածողութեան մը արտադրանքն է հայ-թուրք յարաբերութիւններու հոլովոյթին մէջ մեր իշխանութեանց վարած քաղաքականութիւնը:

Ինչո՞ւ:

Բնական էր, որ Դաշնակցութիւնը, եւ նաեւ ցանկացած լուրջ հայ քաղաքական ուժ, վերապահութիւններ ունենար Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւններու բնականոնացման եւ սահմաններու բացումին գծով գոյութիւն ունեցող աճապարանքին ի տես: Այս՝ ոչ թէ թրքատեացութենէ թելադրուած, կամ ընդհանրապէս բարի-դրացիութեան սկզբունքներուն անհաղորդ ըլլալու պատճառով: Ընդհակառակն. գէթ Դաշնակցութիւնը իր գաղափարական հաւատամքէն մեկնած, ջերմ պաշտպանն է ազգերու համակեցութեան եւ բարի-հարեւանութեան սկզբունքներուն:

Սակայն, գոյութիւն ունին որոշ իրողութիւններ.-

Ա.- Թուրքիան Հայաստանի Հանրապետութեան համար սովորական հարեւան երկիր չէ: 72 միլիոն բնակչութիւն հաշուող, հրաշալիօրէն զինուած, յարաբերաբար հզօր տնտեսութեամբ ու հզօր կարելիութիւններու տէր երկիր է, որ պատմութեան ընթացքին քանիցս թշնամանք ցուցաբերած է Հայաստանի եւ հայութեան հանդէպ, եւ նաեւ դիմած է թշնամական քայլերու. ջարդեր, տեղահանում, ինչքի եւ հողերու բռնագրաւում, եւ այլն: Ուստի սխալ եւ նոյնիսկ անբնական պիտի ըլլար մտահոգութիւններ չունենալ ու աճապարանքով բաղձալ սահմաններու բացումը, նախքան որոշ պետական ծրագիրներու նախապատրաստութեան: Հակառակ անոր, որ Թուրքիան ինք էր, որ 1993-ին փակած էր սահմանները՝ նպատակ ունենալով պատժել Հայաստանը՝ եւ Թուրքիան, ինքն է, որ պէտք է վերաբանայ զանոնք:

Այդուհանդերձ, պէտք էր ձեռնարկել որոշ պետական օրէնքներու եւ կիրարման նախապատրաստական ծրագիրներու, որոնք պիտի ծառայեն Հայաստանի ապահովական եւ տնտեսական անվտանգութիւնը երաշխաւորելու՝ սահմաններու բացուելու պարագային:

Բ.- Եթէ Հայաստանն ու Թուրքիան իսկապէս պիտի ձգտին բարի-դրացիական յարաբերութիւններ զարգացնելու՝ կ՛ակընկալուի, որ իրենցմէ իւրաքանչիւրը յարգէ միմիանց անցեալը, պատմութիւնը, ազգային հոգեբարոյական արժէքները: Սա պարզ տրամաբանութիւն է: Այսինքն, ինչպէ՞ս ակնկալել, որ հայոց պատմութեան խոշորագոյն փորձառութեան՝ Եղեռնի փաստը մերժող ու այս վերջինի միջազգային ճանաչումը խափանող ու դեռ աւելի՛ն, այս Եղեռնը իրագործող ու այս մասին դրժումէ գատ ոչինչ ըսող պետութեան հետ բնականոն բարի հարեւանութիւն մշակուի: Սուտ բան է սա:

Սակայն, հակառակ այս բոլորին, գոյութիւն ունեցող բոլոր մտահոգութիւններուն եւ վերապահութիւններուն, Դաշնակցութիւնը հասկացողութիւն եւ համբերութիւն ցուցաբերեց 2008-ի ամառուընէ սկսած՝ Հայաստան-Թուրքիա շփումներուն հանդէպ՝ միշտ ու միշտ ներքին կարգով նախագահէն ստանալով հաւաստիացումներ, թէ ոչ մէկ պարագայի այս բանակցութիւնները եւ անոնց արդիւնքները պիտի ըլլան ի հեճուկս մեր ազգային իրաւունքներուն եւ պահանջատիրութեան:

Հինգ-վեց ամիսներու ընթացքին, թէեւ կային առիթներ մտահոգուելու, որ թրքական նախապայմաններ կրնան գերակշիռ տեղ գրաւել վերջնական համաձայնագիրի մը մէջ, մենք շարունակեցինք մեր հետեւողական դիմումներն ու ճնշումները՝ ուղղուած նախագահին ու արտաքին գործոց նախարարին՝ միշտ յուսալով, որ կը յաջողինք համոզել ու տպաւորել գիրենք՝ մեր ունեցած մտահոգութիւններով:

Կը յիշէք, որ 2008-ի նախագահական ընտրութիւններէն ետք՝ Դաշնակցութիւնը մասնակցած էր համախոհական կառավարութեան՝ ու հակառակ անոր որ ընկերա-տնտեսական եւ քաղաքային քաղաքականութեանց տեսակէտէն անհանգիստ մասնակցութիւն էր մերը: Կային երկրի կառավարման, ընկերային արդարութեան հաստատման եւ ժողովրդավարութան պահպանման գծով երեւոյթներ, որոնք անյարիր էին մեր սկզբունքներուն եւ աւանդութիւններուն, որոնց առկայութեան պայմաններուն մէջ մեր մասնակցութիւնը կառավարութեան մէջ միշտ չէր, որ լաւ կ՛ընկալուէր մեր իսկ համակիրներու կողմէ եւ վերջի վերջոյ, մեզի համար այս ընթացքը ժողովրդականութեան արիւնահոսութեան կ՛առաջնորդէր:

Այսուամենայնիւ, գիտակցելով բոլոր սահմանափակումներուն եւ բարդութիւններուն, որոնք գոյութիւն ունէին, շարունակած էինք մեր մասնակցութիւնը՝ հաւատալով, որ կարելի էր օժանդակել Հայաստանի ազգային պետական շահերէն բխող ուղղեգծի հետապնդման, որ իր առաջին քայլերը նետած էր 1998-ի իշխանափոխութեան պատճառով:

Եւ ահա, ընթացիկ տարուան Ապիլ 22-ին կատարուած եռակողմ յայտարարութեան լոյսին տակ ու մեր տրամադրութեան տակ գտնուող տեղեկութիւններու եւ տուեալներու վրայ հիմնուած, մենք հասկցանք, որ անյոյս է մեր մասնակցութիւնը համախոհական կառավարութեան մէջ:

Համոզում էր եւ որոշում, որ պէտք էր պայքարիլ այն ուղեգծին դէմ, որ բանակցութեանց խորքն ու ոճը կը ճշդէր դրսեւորուած ձեւով, եւ այս մէկը կարելի չէր իրագործել մնալով կառավարութեան մէջ: Օգոստոսին հրապարակուած «արձանագրութիւններ»ը դժբախտաբար եկան յաւելեալ փաստ տալու, թէ մեր մտահոգութիւնները արդարացի էին:

Ես աւելի պիտի չծանրանամ արձանագրութիւններուն ու այդ գծով մեր կեցուածքներուն վրայ, որովհետեւ վերջին 3 ամիսներուն ընթացքին անկասկած առիթը ունեցած էք մամուլով եւ հրապարակային ելոյթներու ճամբով տեղեկանալու անոնց, եւ դուք ձեր ներգործօն մասնակցութիւնը բերած էք այդ գծով համազգային ցասումի արտայայտութեանց:

Կը բաւէ հաստատել, անգամ մը եւս, որ մենք համոզուած ենք թէ հայ-թուրք յարաբերութիւններու ներկայ գործընթացը եւ յատկապէս «արձանագրութիւններ»ը մեզ ազգովին լաւ տեղ չեն առաջնորդեր, որ անոնք, հակառակ նախագահի եւ արտաքին գործոց նախարարի բազմաթիւ հաստատումներուն եւ հաւաստիացումներուն -իրօք տուրք կու տան թրքական նախապայմաններու, եւ որ հայկական վաւերացումը նման փաստաթուղթի մը՝ պարզապէս հրաւէր մըն է յաւելեալ ու յաւելեալ ճնշումներու միջազգային ուժերու եւ նոյնինքն Թուրքիոյ կողմէ:

Այս իսկ պատճառով՝ սահմանադրական եւ հասարակական կարգով բոլոր միջոցներով մենք անցած ենք պայքարի, նախ՝ թարգմանը հանդիսանալով բովանդակ ազգի ցասումին, ապա՝ սահմանադրական դատարանի ու խորհրդարանի վաւերացումներու հանգրուաններուն՝ լսելի եւ զգալի դարձնելով մեր հակադրութիւնները:

Միամիտ չենք, ու խիստ գիտակից ենք այն շատ սահմանափակ կարելիութեան, ըստ որուն, կը կարողանանք յաջողութեան հասնիլ գործընթացի այս փուլին մէջ: Սակայն այս փուլ մըն է. որ պէտք է բոլորուի. եւ մենք յամառօրէն պիտի շարունակենք յուսալ. որ կը յաջողինք տարհամոզել նախագահը. որ վերանայի իր ընթացքը:

Համոզուած ենք, որ այնքան ատեն որ մեր ազգը կը մերժէ արձանագրութիւններն ու անոնց մէջ ներառուած նախապայմանները. վերջի վերջոյ ինչպիսի բեմադրականութեամբ ալ անոնք ստորագրուին՝ կը վերանայուին անոնք ու կը շրջուին:

Այնպէս, ինչպէս, բռնութեամբ եւ «օրէնքներ»ով հայկական Եռագոյն դրօշը արգիլելով Հայաստանի տարածքին, Խորհրդային Հայաստանի եւ նոյնիսկ ամենազօր Մոսկուայի իշխանութիւններուն չյաջողեցաւ զայն սրբել հայ ժողովուրդի մտքէն, սրտէն ու հոգիներէն:

Այնպէս ինչպէս համազգային ընդդիմութեան դէմ «ընտըրուած» Լեւոն Տէր Պետրոսեանը, իր նախագահութեան երկրորդ շրջանի երկու տարին չբոլորած՝ պարտաւորուեցաւ հրաժարիլ ու հեռանալ նախագահական պալատէն:

Սիրելինե՛ր,

Պէտք է վերջի վերջոյ հասկնալ, թէ Թուրքիոյ հետ յարաբերութիւններու մէջ շուտիկութիւնը կամ պետական ծրագիրներու մէջ ազգային պետութեան մը առաջնահերթութիւնները ստորադասելը, Հայաստանի մէջ թերի ընտրութիւններ կազմակերպելը ու մինչեւ իսկ ընկերային անհրաժեշտութիւններու եւ ծրագիրներու ուղղութեամբ գուրգուրանքի պակասը վրիպումի կամ լոկ վարչական սխալներու հետեւանք չեն: Այլ՝ մտածողութեան մը, եւ վերջապէս նախապատուութիւններու համակարգի մը արդիւնքը, որ յամենայնդէպս, ըստ մեզի, չի բխիր մեր ազգային զերագոյն շահերէն եւ ազգային պետական նախանձախնդրութենէն:

Ահա այս պատճառով ալ մեր համազգային գլխաւոր օրակարգը պիտի ըլլայ ամբողջ մտածողութեան մը յեղաշրջումը իրագործել մեր ազգային իրականութեան մէջ եւ ինչու չէ հոգեմտաւոր յեղափոխութիւն մը իրագործել:

Կը խօսուի յաճախ իշխանափոխութեան մասին, ու մենք եւս խօսած ենք այդ մասին: Սակայն լա՛ւ պիտի հասկնանք, որ իսկական եւ համապարփակ փոփոխութիւնը արժէ սկսիլ մտածողութեան յեղաշրջումով, ոչ թէ նախագահի կամ նախարարի փոխարինումով:

Մտածողութեան փոխարինում նորով մը, որուն գլխաւոր նախապատուութիւնը կազմէ ազգային արժէքային համակարգ մը, որ սկսի համապատասխան յարգանք մատուցելով մեր համազգային իտէալներուն հանդէպ, ու աւարտի անհրաժեշտ գուրգուրանքը ցուցաբերելով մեր ազգի բոլոր խաւերու մարդկային ու սորիալ-տնտեսական կարիքներուն:

Այս իմաստով եւ այս նպատակին ուղղուած է ահա Դաշնակցութեան Հայաստանի Գերագոյն մարմինը 23 հոկտեմբերին հրապարակեց գործունէութեան մանրամասն «Ուղենիշներ», որոնք այստեղ կարելի չէ լման ներկայացնել, բայց որ կը խտացնեմ հետեւեալ կէտերուն մէջ.-

1.-Վերահաստատել եւ ամրապնդել Հայաստանի ազգային պետական ուղեգիծը:

2.-Նոր որակ հաղորդել ժողովրդավարական, իրաւական ու **սոցիալական** պետութեան կառուցման գործին, որովհետեւ ընկերային արդարութիւն եւ ժողովրդավարութիւն հաստատելու գործը եւս ազգային նախապատուութիւն են. որովհետեւ առանց անոնց առկայութեան՝ վտանգուած է հայկական պետութիւնը եւ ինքնաբերաբար ճնշելի ու ապակողմնորոշելի:

3.-Համախմբել եւ ի մի բերել Հայաստանը. Սփիւռքը եւ Արցախը՝ համազգային օրակարգ հետապնդելու. ազգի ներուժը խտացնելու եւ զայն նպատակաուղղելու համար՝ ունենալով ընդհանրական կամքի արտայայտման յստակ ձեւաչափ: Որովհետեւ նման կազմակերպուած միասնականութիւնն է որ մեր ազգին ու երկրին պիտի տան պառակտման կամ ճնշման փորձերուն դէմ դիմադրելու կարողութիւնը:

Մենք թեթեւ չենք վերցներ մեր առաքելութիւնը եւ ծրագիրը: Համբերութիւն է պէտք նման աշխատանքի մը համար, մանաւանդ կարգապահութիւն է պէտք, գիտակցութիւն է պէտք բոլո՛ր սադրանքներու հանդէպ, որոնք կը միտին պառակտել մեզ եւ մեր մէկութիւնը խաթարել: Ամէնէն կարեւորը՝ ծառայական կուռ եւ անձնուրաց աշխատանք է պէտք:

Կրնաք վստահ ըլլալ, որ այս մեծ գործի առաջին գիծին վրայ պիտի գտնուին Դաշնակցութեան կազմերն ու շարքերը՝ Ամերիկաներէն մինչեւ Հայաստան, Աւստրալիայէն մինչեւ հոս:

Սիրելի՛ ընկեր-ընկերուհիներ,

Այն առաքելութիւնը, որուն այսօր լծուած ենք, մեզմէ եւս կ՛ակնկալէ լրջութիւն եւ ծրագրում, կ՛ակնկալէ մանաւանդ ինքնարժեւորում եւ ի հարկին՝ ինքնասրբագրում, որովհետեւ մենք եւս բնականաբար սխալական ենք. երբ կը գործես, անպայման սխալներ կը գործես. բայց նաեւ հարկ է այդ սխալներէն դասեր վերցնել ու վերանորոգուիլ:

Ես կը վերյիշեցնեմ ձեզի մեր Դաշնակցականի երդումը, զոր մեզմէ իւրաքանչիւրը վերցուցած է իր կեանքի խորհրդաւոր մէկ պահուն.-

«Կ՛երդնում պատուոյս եւ հայրենիքիս վրայ՝ միշտ հաւատարիմ մնալ Դաշնակցութեան ծրագիրին, կանոնագիրին ու որոշումներուն եւ բոլոր ուժերովս -իսկ եթէ հարկ ըլլայ՝ նաեւ կեանքիս գնով- ծառայել Հայաստանի եւ հայութեան ազատագրութեան դատին»

Ծառայե՛լ. Ծառայական աշխատանք:

Այս համեստ, կարգապահ, եւ անսակարկ ծառայական աշխատանքն է, որ յատկանիշը եղած է մեր կազմակերպութեան:

Մեզմէ առաջ եկած, ազգին փառապանծ ծառայական աշխատանք մատուցած ու գացած սերունդները, այդ աշխատանքը մեր հոգւոյն, խղճին եւ վճռակամութեան յանձնած են:

Մենք իրաւունքը չունինք ճղճիմ արժէք ներկայացնող կացութիւներէն անճրկիլ ու վատնել մեր կարողականութիւնը՝ մանաւանդ այսօրուան ազգային ճգնաժամային իրականութեան մէջ:

Այսօր ես վերադարձած եմ ծննդավայրս՝ Լիբանան, լիբանանահայութեան գիրկը, միջավայր մը, որ ինծի, ինձմէ առաջ ու ինձմէ վերջ եկողներուն, նաեւ ձեր բոլորիդ եւ համայն հայութեան նախանձախնդիր հայը ըլլալու դասեր տուած է ու այսօր պէտք է շարունակէ տալ: Այս համայնքը շատ ու շատ վատ օրեր տեսաւ, բազում զոհողութիւններ կատարեց իր հաշուոյն՝ իր լինելութեան հաշուոյն եւ հայ ազգի պայքարներուն հաշուոյն: Վատ օրեր տեսաւ այս գաղութը, իսկ այսօր վերականգնած է իր կառոյցներն ու կարողականութիւնը:

Այսօր, երբ մեր ազգային ինքնութիւնն ու արժէքային համակարգը վտանգող երեւոյթներ կը պարզուին հայկական իրականութեան մէջ, բնազդաբար, ու նաեւ արդարացի կերպով մեր հայեացքները կ՛ուղղուին հոս՝ ձեր վրայ՝ ակնկալելով, որ դուք ոտքի պիտի կանգնիք իբրեւ մէկ եւ պիտի վերագտնէք ձեր տեղը համազգային պայքարի առաջնորդութեան դիրքերուն մէջ:

Ահա այս ակնկալութիւններով, սպասումներով, եւ մանաւանդ վճռակամութեամբ եկէ՛ք դիմագրաւենք եկող տարին:

ՔՈՓԵՆՀԱԿԸՆԻ ...

Շարունակուած 7րդ էջէն

Գիտական ապացոյցներու հսկայական ծաւալը մանրադիտակով կը զննուի կլիմայի փոփոխութեան սկեպտիկներուն կողմէ, նոյեմբերէն ի վեր, երբ Իսթ Անկլիայի համալսարանին կլիմայի ուսումնասիրութեան բաժանմունքէն յարգուած գիտնականներու փոխանակած անձնական ե-նամակները գողցուեցան եւ հրապարակուեցան համացանցի վրայ: Հանսըն կ՛ընդունի, թէ այս նամակներուն պարունակած տարակարծութիւնները կրնան խախտել հանրութեան վստահութիւնը, հետեւաբար ան կոչ կ՛ուղղէ հետաքննութեան: «Որոշ տուեալներու վերաբերող անոնց վիճարկութիւնը իրականութեան մէջ չի շրջեր վերլուծական բաժինը, սակայն շատ վատ տպաւորութիւն կը ստեղծէ», կ՛ըսէ ան:

Վէճը հասած է Ներկայացուցչական տուն: Հանրապետականներ «գիտական փաշականութեամբ» կ՛ամբաստանեն համալսարանին մէջ աշխատող ուսումնասիրողները եւ Պարաք Օպամայի վարչամեքենային գիտական հարցերու գլխաւոր խորհրդատու Ճոն Հոլտրընէն կը խնդրեն դատապարտել սպրդած կամ գողցուած ե-նամակները: Հոլտրըն, որ նամակներէն մէկուն հեղինակն է, յայտարարած է, թէ պատրաստ է դատապարտելու գիտնականներու կողմէ տուելաներու որեւէ չարաշահում, եթէ նման փաստեր գոյութիւն ունին»:

Հանսըն կը պայքարի բնածուխի ճարտարարուեստին դէմ, որ վառելանիւթի որեւէ աղբիւրէ աւելի օզոնի խաւր փճացնող կազեր կ՛արձակէ:

Ան ծանօթ դէմքի վերածուած է համալսարաններու մէջ կազմակերպուած բողոքի ցոյցերու առիթով եւ այս ամառ ձերբակալուած էր՝ Ուեսթ Վըրճինիայի լեռնային մէկ հանքին պեղումներուն դէմ ցոյցի մը ժամանակ, որովհետեւ նախատած էր Պարաք Օպամայի կառավարութեան քաղաքականութիւնը:

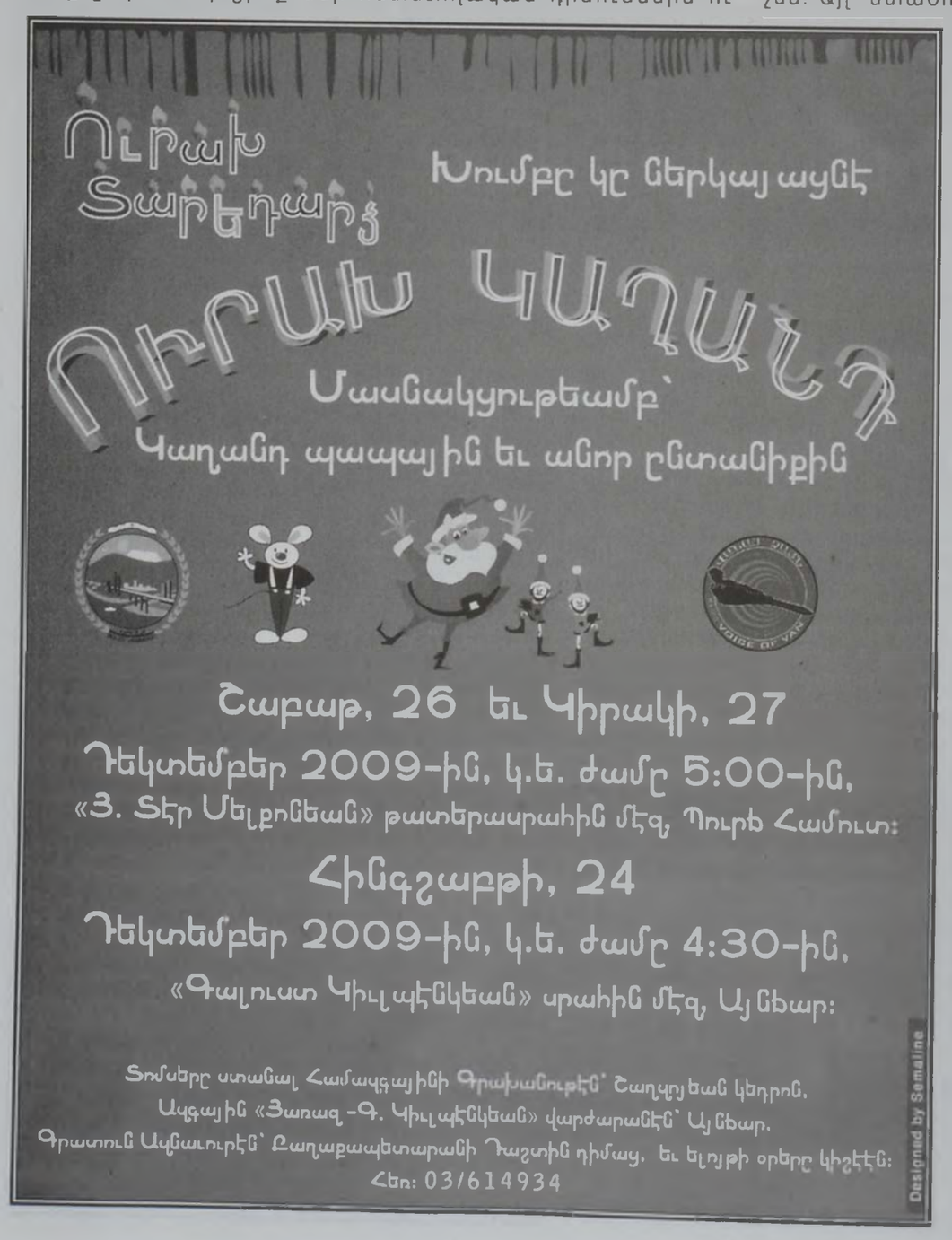
Ան նաեւ ջղագրգռած է կենսոլորտի կարգ մը պաշտպաններ՝ վառելանիւթի սպառումին վրայ բնածուխի տուրք սահմանելու իր կոչերով: Ոմանք այս մէկը շեղում մը կը նկատեն Ներկայացուցչական տան մէջ քննարկուող կենսոլորտի այն քաղաքականութենէն, որ մէկ կողմէ վնասակար կազերու պարտադիր սահմանափակումներ կ՛առաջարկէ, միւս կողմէ՝ կ՛ընդունի զանոնք կիրարկելու ճկուն միջոցներ՝ առանց կասեցնելու տնտեսական աճը:

Հանսըն խիստ կերպով կը քննադատէ այս մօտեցումը: «Ասիկա կը նմանի միջին դարերուն կաթոլիկ եկեղեցիին կողմէ վաճառուած քաւարանէն փրկութեան խոստումներուն: Կաթոլիկ եպիսկոպոսներ մեծ գումարներ կը հաւաքէին եւ մեղաւորներ փրկութիւն կը ստանային: Երկու կողմերը գոհ էին այս դասաւորումով՝ հակառակ անոր անհեթեթ բնոյթին: «Ճիշդ նոյնը կը պատահի այսօր,- կ՛ըսէ ան:- Բարգաւաճ երկիրներ կը փափաքին առաւել կամ նուազ չափով նոյն ձեւով շարունակել իրենց գործը, իսկ բարգաւաճող երկիրներ կը փափաքին դրամ շահիլ, ինչ որ կարելի է՝ բնածուխի արձակումի շուկաներուն մէջ իրաւունքներ փնտռելով»:

Թէեւ Հանսըն շատ յոռետես է, սակայն կը շեշտէ, թէ տակաւին կարելի է յղւսալ: «Թերեւս արդէն իսկ մէկ մեթրով բարձրացուցած ենք ծովուն մակերեսը. սակայն ասիկա չի նշանակեր, թէ պէտք է յանձնուիլ»:

«Որովհետեւ, եթէ յանձնուինք, ապա ծովուն մակերեսը պիտի բարձրանայ 10 մեթրով: Հետեւաբար անբնական բան մը կը զգամ, երբ մարդիկ կ՛ըսեն, թէ արդէն ուշ է: Այս պարագային ի՞նչ պէտք է մտածել. լքե՞լ երկրագունդը, թէ՞ նուագեցնել աւերը»:

«Չունինք ղեկավար մը, որ օժտուած է հարցը [illegible] կարողութեամբ եւ ըսելու. թէ իրականութեան մէջ ի՛նչ պէտք է ընենք: Փոխարէնը՝ կը փորձենք շարունակել մեր առօրեայ գործերը», կ՛ըսէ Ճէյմս Հանսըն:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ

ՎԱՂԸ՝ ԽԸՅՈՒԼ - ՀՄԸՄ

Լիբանանի Ֆութպոլի Բ. դասակարգի ախոյեանութեան 8-րդ եւ դարձի առաջին հանգրուանի մրցումներուն ծիրին մէջ, ՀՄԸՄ-ի ֆութպոլի ներկայացուցչական խումբը պիտի մրցի Խըյուլի դէմ: Մրցումը տեղի պիտի ունենայ Ժունիէի քաղաքապետարանի դաշտին վրայ, յետմիջօրէի ժամը 2:15-ին:

Ստորեւ կու տանք շաբաթավերջին մրցումներուն յայտագիրը.

	ԺԱՄ ԴԱՇՏ
●ԱՅՍՕՐ	
Թրիփոլի - Նասեր Պար էլիաս	2:15 Թրիփոլի
●ՇԱԲԱԹ	
Խըյուլ - ՀՄԸՄ	2:15 Ժունիէ
Մաուատտէ - Նահտա Պար էլիաս	2:15 Թրիփոլի
●ԿԻՐԱԿԻ	
Իրշատ - Սալամ Սուր	2:15 Նըժմէ
Ահլի Նապաթիէ - Սալամ	2:15 Քֆարժոզ
Ախա Ահլի Ալէյ - ՀՄՄ	2:15 Պհամտուն

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱՂՋԿԱՆՑ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ՀԱՏԻՍ - ՊԵՇԻՔԹԱՇ՝ 78-72

Երեւանի Հատիս պասքեթպոլի աղջկանց խումբը, երէկ անգամ մը եւս պարտութեան մատնելէ ետք իր մրցակիցը Պեշիքթաշը, ապահովեց Եւրոպայի բաժակի մրցաշարքին 2009-2010 տարեշրջանի 1-16-րդ հանգրուանի մրցումներուն իր տոմսը գրաւելով Զ. խմբակին երկրորդ դիրքը:

Հատիսի աղջիկները, որոնք երթի մրցումին Թուրքիոյ մէջ 23 կէտի տարբերութեամբ յաղթանակ մը արձանագրած էին, երէկուան մրցումին յաղթեցին 78-72 արդիւնքով:

ԻՐ ՈՒՆԵՑԱԾ ՄԱՄԼՈՅ ԱՍՈՒԼԻՍԻՆ

«ԻՐԱԻՈՒՆՔԸ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ ԻՐ ՏԻՐՈՋ»

ԸՍԱՒ ՓԻԵՌ ՔԱԻԻԱ

Լիբանանի պասքեթպոլի ֆետերասիոնի նախագահ Փիեռ Քահիա իր տուած յատուկ մամլոյ ասուլիսին ընթացքին լայնօրէն անդրադարձաւ Լիբանանի պասքեթպոլի ազգային խումբին յառաջիկայ տարի տեղի ունենալիք աշխարհի ախոյեանութեան մասնակցելու համար Լիբանանի ուղղուած հրաւէրին. Լիբանան իբրեւ հիւր խումբ երեք այլ խումբերու հետ պիտի մասնակցի մրցաշարքին:

Նշենք, որ տեղի ունեցած այս մամլոյ ասուլիսին ներկաներուն շարքին էին երիտասարդութեան եւ մարմնակրթութեան նախարար Ալի Հիւսէյն Ապտալլա, նախարարութեան ընդհանուր տնօրէն Զէյտ Խիամի, Արեւմտեան Ասիոյ պասքեթպոլի ֆետերասիոնի ընդհանուր քարտուղար Յակոբ Խաչերեան, այլ անձնաւորութիւններ եւ ֆետերասիոններու նախագահներ

Իր խօսքին մէջ Քահիա ըսաւ, թէ այս հրաւէրը փաստեց, որ իրաւունքը կը վերադարձուի իր տիրոջ նկատի ունենալով որ Լիբանան յաջորդաբար երրորդ անգամ ըլլալով կը մասնակցի այս մրցաշարքին:

Ան իր շնորհակալութեան խօսքը ուղղեց բոլոր անոնց, որոնք ոչ մէկ ճիգ թափեցին այս մրցաշարքին համար Լիբանանի տոմս մը ապահովելու համար սկսեալ վարչապետ Սաատ Հարիրիէն մինչեւ Յակոբ Խաչերեան եւ ուրիշներ:

Իր խօսքին վերջին բաժինին մէջ Քահիա կոչ ուղղեց Լիբանանի ղեկավարներուն եւ բոլոր մարզասէր անձերուն զօրավիգ կանգնելու Լիբանանի տղոց պասքեթպոլի ազգային խումբին, որ մեծ քայլերով մասնակցի այդ ախոյեանութեան:

Ա. Թէ. Սէ. Էլ.

2009 ՏԱՐՈՒԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆ

Կազմակերպութեամբ Ա. Թէ. Սէ. Էլ.ի, նախանցեալ օր յատուկ ընթրիքի երեկոյի մը ընթացքին («Իմարա» ճաշարանին մէջ) տեղի ունեցաւ 2009 տարուան մրցանակաբաշխութիւն տարբեր տեսակի մրցաշարքերուն (**քարթինկ**, **ռելի**, լեռնային մրցումներ եւ այլն), առաջին երեք դիրքերը գրաւողներուն:

Ինչպէս ծանօթ է, Լիբանանի **քարթինկի** 2009 տարուան ախոյեան հանդիսացաւ Րաֆֆի էթիեմեզեան, մինչ անոր եղբայրը Շանթ (անցեալ տարուան ախոյեան) երրորդ հանդիսացաւ: Երկրորդ դիրքը գրաւեց Սամեր Մաթար:

Այս մրցանակաբաշխութեան ընթացքին յատուկ յիշատակութեան արժանացաւ Շանթ էթիեմեզեանի մասնակցութիւնը միջազգային **քարթինկի** մրցաշարքերուն:

Նշենք, որ ան անցեալ շաբաթ իր մասնակցութիւնը բերաւ Շարմ Շէյխի մէջ (Եգիպտոս) տեղի ունեցած **քարթինկի** աշխարհի մրցումներուն, որոնց իրենց մասնակցութիւնը բերին 60 երկիրներու 216 վարորդներ:

Շանթ յաջողեցաւ բաւական լաւ արդիւնք արձանագրելով գրաւել ընդհանուր դասաւորման 32-րդ դիրքը, իսկ արաբական երկիրներու դասաւորման մէջ, ան հանդիսացաւ առաջին:

Իր խօսքին մէջ Ա. Թէ. Սէ. Էլ.ի փոխնախագահ Ժաք Սալիա շնորհաւորելէ ետք վարորդները, անոնց մաղթեց յաջողութիւն յառաջիկայ տարուան գծով:

HI FOOD

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ՃԱՇԵՐ

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԵՒ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԽԹՄԱՆ ՏՕՆԻՆ առիթներով **HI FOOD** պատրաստած է յատուկ ճաշացուցակ, գլխաւոր ճաշ հնդկահաւ, կամ ոչխարի լիցք կամ ձուկ (սեմքէ հարրա), 12 տեսակ աղանդեր, առաւել սարը պուրմա, 20 հոգիի համար միայն 350,000 լ. ո.:

●Հետաքրքրուողներ կրնան դիմել HI FOOD DEBAYE հեռ. 04-540973, HI FOOD BOURJ HAMMOUD հեռ. 01-259379:

ԾԱՆՕԹ.- Նոր Տարուան ապսպրանքներու վերջին պայմանաժամ 20 դեկտեմբեր 2009:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ. ՇԱԲԱԹԱՎԵՐՋԻՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

ԿԻՐԱԿԻ Կ'ԱՒԱՐՏԻՆ ՊՈՒՆՏԸՍԼԻԿԱՅԻ ԵՐԹԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

Այս շաբաթավերջին տեղի պիտի ունենան եւրոպական ֆութպոլի ախոյեանութեան մրցումները: Գերմանիոյ մէջ (Պուտտըսլիկա) պիտի կատարուին երթի վերջին հանգրուանի ճակատումները, երեք կազմեր Պայէր Լեւերքուզընը, Շալքէ եւ Պայէրն Միւնիխ յոյս ունին հանդիսանալու երթի ախոյեան:

Ստորեւ կու տանք շաբաթավերջի մրցումներուն յայտագիրը (ժամերը Պէյրութի ժամանակացոյցով. փակագիծերուն մէջ նշուած են խումբերուն գրաւած դիրքերը).

	ԺԱՄ
●ԱՆԳԼԻԱ. 18-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ - ՇԱԲԱԹ	
Փորթցմաութ (20) - Լիվըրփուլ (6)	14:45
Ասթոն Վիլա (4) - Սթոք (11)	17:00
Պլեքպըրն (12) - Թոթենհամ (5)	17:00
Ֆուլհեմ (9) - Մանչեսթըր Եունայթըտ (2)	17:00
Մանչեսթըր Սիթի (8) - Սանտըրլենտ (10)	17:00
Արսենալ (3) - Հալ Սիթի (16)	19:30
- ԿԻՐԱԿԻ	
Վուլվզ (18) - Պըռնլի (13)	15:30
Էվըրթըն (15) - Պիրմինկհեմ (7)	17:00
Ուեսթ Համ (19) - Չելսի (1)	18:00
- ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ	
Ուիկընն (14) - Պոլթըն (17)	22:00
●ՔԱԼՉԻՕ. 17-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ - ՇԱԲԱԹ	
Պոլոնիա (16) - Աթալանթա (18)	19:00
Ֆիորենթինա (9) - Ա. Սէ. Միլան (2)	21:45
- ԿԻՐԱԿԻ	
Ա. Էս. Ռոմա (5) - Փարմա (4)	16:00
Ճենովա (10) - Պարի (7)	16:00
Եուվենթուս (3) - Քաթանիա (20)	16:00
Լիվորնօ (17) - Սամտորիա (6)	16:00
Նափոլի (11) - Քիեւօ (8)	16:00
Փալերմօ (13) - Սիենա (19)	16:00
Ուտինեզէ (14) - Քալիարի (12)	16:00
Ինթեր Միլան (1) - Լացիօ Ռոմա (15)	21:45
●ՍՊԱՆԻԱ. 15-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ - ՇԱԲԱԹ	
Աթլեթիքօ Պիլպաօ (7) - Օսասունա (11)	19:00
Սեւիլլա (3) - Կեթաֆէ (8)	21:00
Ռէալ Մատրիտ (2) - Ռէալ Սարակոսա (18)	23:00
- ԿԻՐԱԿԻ	
Էսփանիոլ (17) - Ալմերիա (16)	18:00
Մալակա (19) - Մայորքա (5)	18:00
Ռէալ Վայատոլիտ (13) - Սփորթինկ Խիխոն (9)	18:00
Վիարէալ (10) - Ռասինկ Սանթանտեր (15)	18:00
Թեներիֆէ (12) - Աթլեթիքօ Մատրիտ (14)	20:00
Տեփորթիւօ Քորունա (6) - Վալենսիա (4)	22:00
●ՖՐԱՆՍԱ. 18-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ - ՇԱԲԱԹ	
Պորտօ (1) - Լորիան (9)	20:00
Պուլոնիը (19) - Սոշօ (15)	20:00
Կրենոպլը (20) - Նիս (16)	20:00
Մոնփելիէ (3) - Նանսի (13)	20:00
Ռեննն (10) - Փարիզ Սեն Ժերմեն (8)	20:00
Վալանսիեն (7) - Լաենս (14)	20:00
Սենթ էթիեն (18) - Մարսէյ (2)	22:00
- ԿԻՐԱԿԻ	
Օքսեր (6) - Թուլուզ (12)	18:00
Լիլ (5) - Լը Մանս (17)	18:00
Մոնաքօ (11) - Լիոն (4)	22:00
●ՊՈՒՆՏԸՍԼԻԿԱ. 17-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ - ԱՅՍՕՐ	
Շալքէ (2) - Մայնց-05 (8)	21:30
- ՇԱԲԱԹ	
Պայէր Լեւերքուզընն (1) - Պորուսիա Մէօնշընկլատպախ (12)	16:30
Պայէրն Միւնիխ (3) - Հերթա Պերլին (18)	16:30
Պորուսիա Տորթմունտ (6) - Ֆրայպուրկ (12)	16:30
Այնթրախթ Ֆրանքֆորթ (10) - Վոլֆսպուրկ (9)	16:30
Հանովըր-96 (13) - Պոխում (16)	16:30
Շթութկարթ (15) - Հոֆընհայմ (7)	19:30
- ԿԻՐԱԿԻ	
Համպուրկ (5) - Վերտըր Պրեմըն (4)	16:30
Քէօլն (14) - Նիւրեմպերկ (17)	18:30

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Հրատարակչատուն մը (Պէյրութի շրջան) կարիքը ունի՝

- Կրաֆիք տիզայնըրի. ենթական պէտք է գաղափար ունենայ տպագրական մարզին մասին:
- Գործադիր քարտուղարի՝ նուազագոյնը 3 տարուան փորձառութեամբ, տիրապետած պէտք է ըլլայ անգլերէնի եւ արաբերէնի, ֆրանսերէնը առաւելութիւն է:

«Սի. Վի.»ները ուղարկել ե-նամակի printglobe@live.com հասցէին:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԺԻՐԱՅՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆի մահուան Ա. տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 20 դեկտեմբեր 2009-ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՇԱՀԷ ԿԻՒՎԼԵԿՃԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 20 դեկտեմբեր 2009-ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՀԱԼԷՊ *ՀԱԼԷՊ*

ԺԱՔԼԻՒ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 20 դեկտեմբեր 2009-ին, Հալէպի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

Ծանօթ.- Յետ հոգեհանգիստեան արարողութեան ցաւակցութիւնները պիտի ընդունուին Ա.Մ.Ժ.Տ. «Անի» սրահին մէջ:

ԷԼԻԶԱՊԷԹ ՓԷՍՏԻՄԱԼՃԵԱՆի (ծնեալ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ) մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 20 դեկտեմբեր 2009-ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼԻՆ ՄԱՍԻՆ . . .

Շարունակուած 3րդ էջէն

Ան աւելցուց, որ այլ դիտակէտէ հայատառ մամուլը օրըստօրէ կը նահանջէ, ինչ որ շատ մտահոգիչ երեւոյթ է:

Ձեկուցաբերը «Յառաջ» օրաթերթի փակման պատճառներուն անդրադառնալով ըսաւ, թէ «Յառաջ»ը փակուեցաւ, քանի որ թերթը կղզիացած էր եւ մերժած արդիականացումը: Իսկ «Նոր Յառաջ»ին մասին Տիգրան Եկաւեան նշեց, թէ այս թերթը տակաւին իր առաջին քայլերը առած է, եւ թերթին մէջ չկան վերլուծական յօդուածներ, քանի որ թերթը չունի փորձառու յօդուածագիրներ: Ան յոյս յայտնեց, որ յառաջիկային կարելի ըլլայ այս առնչութեամբ արձանագրել նուաճումներ եւ «Նոր Յառաջ»ը ունենայ իր ուղին:

Եկաւեան հաստատեց, թէ հայ-թրքական յարաբերութիւններու վերջին զարգացումներուն շրջագիծին մէջ ֆրանսահայ մամուլը պէտք է ունենայ իր ըսելիքն ու կեցուածքները, մինչ մտաւորականները պէտք է արտայայտեն իրենց ամուր կեցուածքները: Ան նաեւ խօսեցաւ «Ֆրանս Արմենի» եւ «Նուվել Տ'Արմենի» թերթերուն մասին: Տիգրան Եկաւեան յայտնեց, որ «Ֆրանս Արմենի»ն համացանցին ճամբով կը ծրագրէ յառաջիկային դառնալ սփիւռքահայ թերթ մը, որուն մէջ տեղ պիտի գտնեն բազմաբնոյթ նիւթեր ու պիտի քննարկուին բազմատեսակ հարցեր: Ան նկատել տուաւ, որ «Նուվել Տ'Արմենի»ի հայերէն բաժինին մէջ մտաւորականներու բացակայութիւնը յստակ է, ինչ որ որակային առումով խնդիրներ կը ստեղծէ:

Ձեկուցումէն ետք ներկաները հարցումներու ընդմէջէն ֆրանսահայ մամուլին մասին ստացան յաւելեալ տեղեկութիւններ:

«Ազդակ»ի տնօրէնը իր փակման խօսքին մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց երիտասարդ զեկուցաբերին շահեկան զեկուցումին համար, որ յաջողեցաւ ֆրանսահայ մամուլին համայնապատկերը ներկայացնել լսարանին:

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ . . .

Շարունակուած 3րդ էջէն

Թորգոմ աբեղ. Տօնոյեան աւելցնելով, որ Կոմիտաս հայ երաժշտութեան մոգն էր, սակայն Մեծ եղեռնը առիթ չտուաւ, որ ան շարունակէ իր բարձր եւ սուրբ առաքելութիւնը: Թորգոմ աբեղ. Տօնոյեան նաեւ դաշնակի վրայ մեկնաբանեց Կոմիտասի մշակումներէն երաժշտական կտոր մը:

Ձեռնարկին եզրափակիչ խօսքը փոխանցեց Գեղամ եպս. Խաչերեան: Ան նկատել տուաւ, որ գործադրուած յայտագիրին ընդմէջէն ներկայացուեցաւ Կոմիտաս վարդապետի ինքնութիւնը եւ ունեցած արժէքը մեր ժողովուրդի կեանքին մէջ: «Կոմիտաս վարդապետը հայ երգը մաքրեց: Ան շատ աւելի հարուստ երգեր եւ եղանակներ կրնար յօրինել, եթէ 1915-ի Հայոց ցեղասպանութիւնը չպատահէր», շեշտեց սրբազանը: Ան իր խօսքը ուղղելով աշակերտներուն պատգամեց, որ ինչպէս որ հայոց ֆետայիները եւ քաջարտեան» շարադրական մրցանքին գնահատագիրները եւ մրցանակները (մրցանակակիր աշակերտներուն անուանացանկը նախապէս հրատարակուած է «Ազդակ»ի մէջ):

ԿԱՐԿԱՉԱԿԱՆՆԵՐԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՆ . . .

Շարունակուած 3րդ էջէն

մէջ տեղի ունեցաւ Ս. Ծննդեան նուիրուած «Ուրախ Հնչիւններ» համերգը կատարողութեամբ Համազգայինի «Կարկաչ» մանկապատանեկան երգչախումբին, ներկայութեամբ հայ թէ օտար մշակութային միութիւններու ներկայացուցիչներու, ծնողներու եւ ժողովրդային բազմութեան:

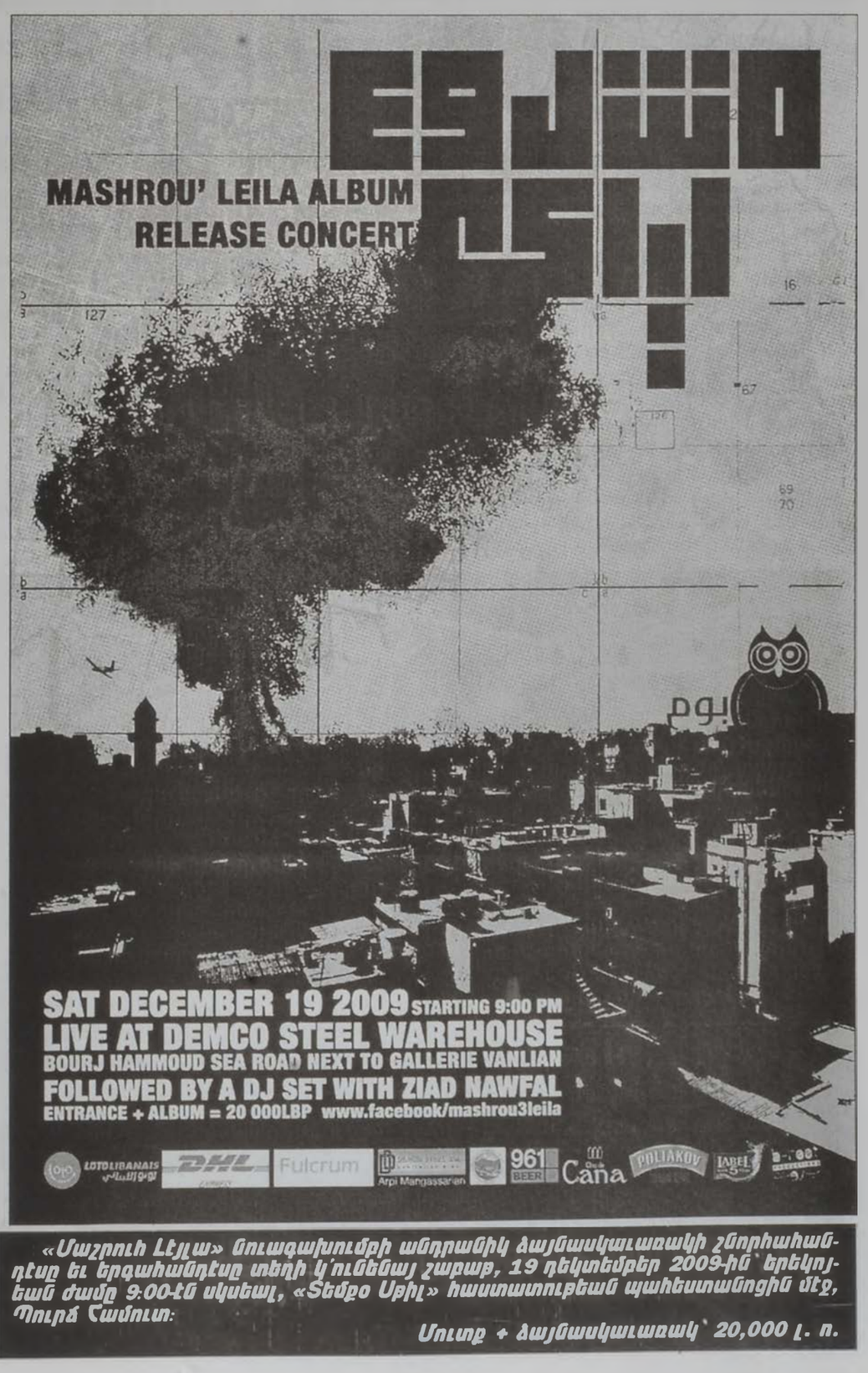
Համերգին կարկաչականները վեց լեզուներով հայերէնով, անգլերէնով, արաբերէնով, ֆրանսերէնով, լատիներէնով, իտալերէնով երգեցին Նոր տարուան եւ Ս. Ծնունդի տօնին նուիրուած երգեր: Երգչախումբի գեղարուեստական ղեկավարն ու խմբավարն է Զաքար Քէշիշեան, իսկ խումբին դաշնակահարն ու երգեհոնահարն է Կամիլա Քէշիշեան:

Օտար միջավայրի մէջ նաեւ հայկական երգը տարածելու առաքելութեամբ առաջնորդուող «Կարկաչ»ը դասական շրջաններէն մինչեւ վերջին տարիներու ստեղծագործութիւնները երգելով յառաջացուց տօնական ուրախ մթնոլորտ: Պախի, Մոցարդի, Շարլ Կունոյի, Սեզար Ֆրանքի, Զեքի Նասիֆի, Փոլ Միրգի, Արեգ Լուսինեանի, Ռոպերթ Պետրոսեանի, Ալեքսան Մնակեանի. Ռոպերթ Ամիրխանեանի եւ Ստեփան Պապաթորոսեանի ստեղծագործութիւնները ներկայացնելով կարկաչականները աւելի քան մէկ ժամ երգեցին արժանանալով ներկաներու ծափահարութիւններուն եւ գնահատանքին:

Նշենք, որ շաբաթ, 26 դեկտեմբեր 2009-ին երեկոյեան ժամը 7:00-ին, «Կարկաչ» պիտի ունենայ նմանօրինակ ելոյթ մը Ս. Նշան մայր եկեղեցւոյ կից գտնուող Աւետարանական ազգային եկեղեցւոյ մէջ:

«ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»

ՊԷՅՐՈՒԹ. ԼԵՌՆԱԼԻԲԱՆԱՆ ԵՒ ՊԵՔԱԱ՝ 94.7 FM ԱԼԻՔԻ ՎՐԱՅ, ՀԻՒՍԻՍ՝ 95 FM ԱԼԻՔԻ ՎՐԱՅ

«Մաշրուի Լէյլա» նուագախումբի անդրանիկ ձայնասկաւառակի շնորհահանդէսը եւ երգահանդէսը տեղի կ'ունենայ շաբաթ, 19 դեկտեմբեր 2009-ին՝ երեկոյեան ժամը 9:00-էն սկսեալ, «Տեմքօ Սթիլ» հաստատութեան պահեստանոցին մէջ, Պուրճ Համուտ:

Մուտք + ձայնասկաւառակ՝ 20,000 լ. ո.

«ԻՍՐԱՅԵԼԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՊՆԴԷ ՍՈՒՐԻՈՅ ՀԵՏ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ԷՐՏՈՂԱՆԸ ՀԵՌՈՒ ՊԱՀԵԼՈՒ ԿԵՑՈՒՄՔԻՆ ՎՐԱՅ»

Կ'ԸՍԷ ԻՍՐԱՅԵԼԱՑԻ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ՄԸ

Իսրայէլեան քնեսեթի փոխնախագահ եւ քնեսեթի ելեւմտական յանձնախումբի ու Իսրայէլի տիւրզի համայնքի անդամ Մաժլի Ուքիպի «Շարք Առւսաք» օրաթերթին հետ հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտնեց, որ Սուրիոյ հետ բանակցութիւնները լրջօրէն սկսած են էհուտ Օլմերթի կառավարութեան օրերուն, այդ կառավարութիւնը յաջողած է Թուրքիան օգտագործել իբրեւ միջնորդ եւ հասած է «ե՞րբ ուղղակի կլոր սեղանի շուրջ պիտի նստինք եւ բանակցութիւնները պիտի շարունակենք»ի կէտին:

Ան նշեց, որ Սուրիա առարկած է ժամկէտին, իսկ Կազայի պատերազմէն ետք «մեր բարեկամը թրքական կառավարութեան վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան վերածուեցաւ պաղեստինցիներուն մասին զգացական ոճով խօսող անձնաւորութեան մը եւ Իսրայէլի վրայ իր յարձակումները բազմացուց ու մենք զարմացանք այդ երեւոյթին ի տես»:

Ուքիպի նշեց, թէ «էրտողան մէկ ամիս առաջ հաստատեց, որ Իսրայէլ իր գլուխը աշխարհի մէջ որեւէ քաղաքագէտի չէ յանձնած, ոչ իսկ Միացեալ Նահանգներուն: Մենք մեր գլուխը քու ձեռքերուդ մէջ դրինք, իսկ դուն քանդեցիր քու նկատմամբդ մեր ունեցած վստահութիւնը, եւ քու կեցուածքներուդ մէջ չափաւորական չէիր»:

Ուքիպի յայտարարեց, որ վերջերս Իսրայէլ շարունակ կրկնեց, որ կը մերժէ Թուրքիան իբրեւ միջնորդ, որովհետեւ այն պահուն, երբ էրտողան հակառակորդ կողմին կողքին կանգնեցաւ, անոր միջնորդութիւնը վերջ գտաւ: Ան նշեց, որ Իսրայէլի ներկայ աջակողմեան կառավարութիւնը կը պնդէ էրտողանը միջնորդի դերէն հեռու պահելու կեցուածքին վրայ եւ այն կարծիքը ունի, որ էրտողան իրենց տրուած առիթը կորսնցուց:

Ան ըսաւ, որ «թերեւս այս է էրտողանի իսկական մտածելակերպը, եւ մենք անոր ծանօթացանք գործընթացի վերսկսումէն առաջ»:

Ան նաեւ նշեց, որ Պենիամին Նեթանիահուի կառավարութիւնը Ֆրանսայի նախագահ Նիքոլա Սարքոզիին կը նախընտրէ իբրեւ Սուրիոյ հետ բանակցութիւններու միջնորդ:

ՏԱՍՆԵՐԿՈՒ ՕՐ . . .

Շարունակուած 7րդ էջէն

Ամէն անգամ, որ գիտական եզրայանգումները կը ներկայացուին ճշգրիտ մանրամասնութիւններով, ժխտողները կը բացագանչեն, թէ գիտնականները կը սիրեն ահազանգ հնչեցնել: Տարբերութիւն կայ ահազանգ հնչեցնելու հակամէտութեան եւ տուեալներու հիման վրայ ահազանգի մատնուելու միջեւ: Հասկնալ, թէ ի՛նչ կ'ըսուի. ապա երկրագունդը ջերմացնող կազերու արձակումը շարունակելը, ոչ միայն յիմարութիւն է, այլ՝ ոճիր: Սակայն նոյնիսկ քաղաքագէտներ, որոնք գիտութենէ կը հասկնան. թերահաւատ են եւ չեն ակնկալեր որեւէ յառաջխաղացք՝ Քոփենհակընի մէջ, որովհետեւ պէտք է կառչիլ «քաղաքական իրականութեան»: Մարդիկ պատրաստ չեն փոփոխութիւններ կատարելու: Տակաւին կը տիրէ այն զգացողութիւնը, թէ ընդհանրական ջերմացումը աղօտ հարց մըն է եւ կը վերաբերի ապագայ սերունդներուն: Միացեալ Նահանգներու ծերակոյտը բանաձեւ մը չի վաւերացներ այս ուղղութեամբ: Սակայն քաղաքական եւ ֆիզիքական իրականութեան միջեւ բախումի մը պարագային՝ ֆիզիքականը կը յաղթէ: Կարելի չէ կանգնիլ ահագնացող մրրիկի մը եզրին եւ պոռալ՝ «առնչակից կողմերը կ'ըսեն, թէ ցարդ չենք կրնար դիմագրաւել քեզ»:

Ուրիշներ դժգոհութիւն կը յայտնեն, թէ անոնք, որոնք կը ձգտին կանխարգիլել ընդհանրական ջերմացումի աղէտը, պէտք չէ ժխտական մօտեցում ցուցաբերեն կամ սարսափ ստեղծեն: Պէտք է «շեշտենք դրականը»: Այո՛, գոյութիւն ունին դրական առիթներ, զորս կարելի է օգտագործել: Առիթը կայ միանալու հասարակաց դատի մը շուրջ եւ դառնալու հզօր սերունդ մը, որ կրնայ պատմութեան մէջ յիշուիլ իբրեւ հերոսական: Սակայն մեծամտութիւն պիտի ըլլար եւ տարօրինակ՝ այս մեկնակէտէն սկսիլը: 1936-ին Ուինսթըն Չըրչիլ եւ Ճորճ Օրուէլ զգուշացուցած էին նացիականութեան հզօրացումին դէմ: Անոնք շաբաթով չէին պատած վտանգը: Անոնք իբրեւ չափահաս վարուած էին մարդոց հետ: Սարսափելի վտանգ մը կը սաստկանար եւ պէտք էր կասեցնել զայն: Նոյն կացութեան մէջ կը գտնուինք այսօր: Մեր ընտրանքը հետեւեալն է. կրնանք պատմութիւն կերտել կամ կրնանք անձնասպանութիւն գործել:

Մալտիվ կ'անհետանայ:

ՆՈՎՐՈՒԶ ՄԱՄԵՏՈՎ ՔՈՆԿՐԵՍԻՆ ԿՈՂՄԷ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻՆ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒ ՀԱՐՑՈՎ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ

Ազրպէյճանի նախագահութեան միջազգային յարաբերութեանց բաժանմունքի ղեկավար Նովրուզ Մամետով ԱՓԱ լրատու գործակալութեան կը յայտնէ, թէ Միացեալ Նահանգներ քոնկրեսին կողմէ Լեռնային Ղարաբաղին նիւթական օժանդակութիւն տրամադրելու հարցով բացատրութիւն պէտք է տան:

«Միացեալ Նահանգներ պէտք է իրենց քայլերը բացատրեն: Անշուշտ ասիկա քոնկրեսին կեցուածքն է եւ ոչ թէ ամերիկեան կառավարութեան, սակայն քոնկրեսը Միացեալ Նահանգներու օրէնսդիր մարմինն է: Ուստի քոնկրեսին կողմէ տրուած որոշումները իբրեւ պետութիւն Միացեալ Նահանգներու պատասխանատուութիւնն են: Կը կարծեմ, որ ազրպէյճանական խորհրդարանը եւ այլ կառոյցներ իրաւունք ունէին արդարութիւն պահանջելու: Անոնք իրաւունքը ունին հարցնելու, թէ ինչո՞ւ այս քայլը առնուած է, մինչ մենք Միացեալ Նահանգներու գործընկերն ենք եւ բոլոր մարզերուն մէջ սերտ գործակցութիւն ունինք», ըսաւ ան:

Ան հարց տուաւ, թէ «եթէ Միացեալ Նահանգներու քոնկրեսը կ'ուզէ իրապէս մարդոց օժանդակել, ինչո՞ւ ազրպէյճանցի մէկ միլիոն գաղթականներու եւ ներքին տեղափոխման ենթարկուած մարդոց օժանդակութիւն չի տրամադրեր»:

«Ազրպէյճանի պետութիւնը իր կարելին կ'ընէ անոնց դժուար պայմանները բարելաւելու: Սակայն քոնկրեսն ալ անոնց թող օժանդակէ: Ինչո՞ւ Ազրպէյճանին օժանդակութիւն արգիլող 907 հատուածը կը շարունակէ ի զօրու մնալ: Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի նկատմամբ անկողմնակալութեան նոյն վերաբերմունքը չենք տեսներ: Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութիւնը, Սպիտակ տունը եւ քոնկրեսը պէտք է (Ազրպէյճանի) խորհրդարանի յայտարարութիւններ եզրակացութիւններ քաղեն: Ազրպէյճան Արեւմուտքին համար կարեւոր երկիր մըն է եւ ապագային ալ այդպէս պիտի մնայ: Ազրպէյճան կարեւոր երկիր մըն է ոչ միայն իր քարիւղին համար, այլ նաեւ իր աշխարհառազմավարական դիրքին համար», յայտնեց Մամետով:

Նշենք, որ Ազրպէյճանի խորհրդարանը վերջերս Միացեալ Նահանգներու նախագահին եւ քոնկրեսին Լեռնային Ղարաբաղին նիւթական օժանդակութիւն տրամադրելու հարցով բողոքի նամակ մը յղած էր:

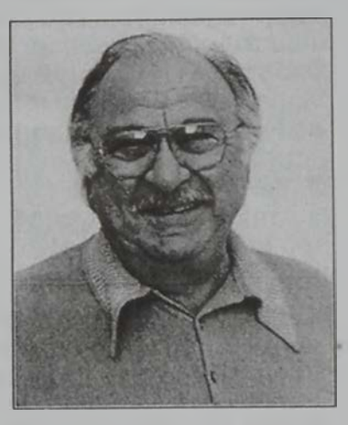
ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ԲՈՂՈՔԱԳԻՐ ՄԸ ՅՂԱԾ Է ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԵՒ ՔՈՆԿՐԵՍԻՆ

«Տէյ.ազ» լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ Ազրպէյճանի խորհրդարանը (Միլլի Մեճլիս) ուղերձով դիմած է Միացեալ Նահանգներու նախագահին եւ Քոնկրեսին բողոքելով Լեռնային Ղարաբաղին ելեւմտական օժանդակութիւն յատկացնելու Քոնկրեսի ընդունած օրինագիծին դէմ:

Ուղերձին մէջ ազրպէյճանցի խորհրդարանականները յոյս կը յայտնեն, որ Պարաք Օպամա **վեթօ դնէ** այդ բանաձեւին վրայ: Միլլի Մեճլիսի 180 երեսփոխանները ստորագրած են ուղերձը:

Քոնկրեսի Ներկայացուցիչներու տունն ու ծերակոյտը 8 դեկտեմբերին միացեալ նիստի ընթացքին որդեգրած էր 2010-ի ելեւմտական տարուան Միացեալ Նահանգներու պետական պիւտճէի օրինագիծը, որուն տնտեսական օժանդակութեան բաժինին մէջ կը նախատեսուի Հայաստանի տրամադրել 41 միլիոն տոլար, իսկ Լեռնային Ղարաբաղին 8 միլիոն տոլար: Օրինագիծը պահպանած է Հայաստանին ու Ազրպէյճանին յատկացուելիք զինուորական օգնութեան հաւասարակշռութիւնը:

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ԴԵՐԱՍԱՆ ՎԱԼ ԷՅՎԸՐԻ ՄԱՀԱՑԱՒ

85-ամեայ ամերիկահայ դերասան Վալ Էյվըրի (բուն անունով Սեպուհ Տէր Աբրահամեան) շաբաթ, 12 դեկտեմբերին մահացած է: Ան ծնած է 14 յուլիս 1924-ին. Ֆիլատելֆիա. եւ իր դերասանական ասպարէզին սկսած է Հայկական երիտասարդական թատրոնին մէջ, ապա Համաշխարհային Բ. պատերազմին մասնակցելէ ետք արձանագրուած է Ֆիլատելֆիոյ Պեսի Վ. Հիքս թատերական դպրոցը:

Ան աշխատակցած է ճոն Քասավիթեսի հետ եւ դերեր ստանձնած Համֆրի Պոկարթի, Փոլ Նիումընի, Սիտնի Փուաթիէի եւ Փիթըր Ֆոլքի հետ: Էյվըրի դերեր ստանձնած է «Տը Մակնիֆիսընթ Սեւըն»(1960), «Տոնի Պրասքօ»(1997) շարժանկարներուն մէջ, ինչպէս նաեւ «Քոլոմպօ» եւ «Տի օտ քափըլ» տեսաշարերուն մէջ:

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԱՐԻՐԻ . . .

Շարունակուած 2րդ էջէն

Հարիրի հանդիպում մը ունեցաւ Քուէյթի վարչապետ շէյխ Նասեր Մոհամմետ Ահմետ Սապահի եւ փոխվարչապետ, արտաքին գործոց նախարար շէյխ Մոհամմետ Սապահ Սալեմի հետ:

Քննարկուեցան շրջանային եւ արաբական իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ լիբանանեան - քուէյթեան յարաբերութիւնները:

Հարիրի հանդիպում մը ունեցաւ նաեւ Սէուտական Արաբիոյ քարիւղի նախարար Ալի Նայիմիի հետ:

Մինչ այդ Հարիրի, որ երէկ հաստատած էր, թէ ինք Դամասկոս պիտի այցելէ եւ նշած, թէ Լիբանան - Սուրիա յարաբերութիւնները պէտք է անկեղծութեան եւ հաւատարմութեան վրայ հաստատել, մերժեց պատասխանել լրագրողի մը կողմէ ուղղուած այն հարցումին, որ կը վերաբերէր Սուրիա կատարելիք իր այցելութեան թուականին:

Յայտնենք, որ Հարիրի երէկ ուշ երեկոյեան պիտի վերադառնար Լիբանան, իսկ անոր Սուրիա կատարելիք այցելութեան թուականը ցարդ կը մնայ անորոշ:

ՂԱԺԱՐԷՆ ԻՍՐԱՅԵԼԵԱՆ . . .

Շարունակուած 2րդ էջէն

Թինընթի նշեց, որ ամէն ջանք ի գործ կը դրուի, որ իսրայէլեան ուժերուն Ղաժարէն հեռացումը ամբողջական ըլլայ. ան աւելցուց, որ ՖԻՆԻԻԼ-ի կողմէ 2008-ի աւարտին ներկայացուած առաջարկին, որ կը վերաբերէր Ղաժարէն իսրայէլեան ուժերուն հեռացումին եւ այդ հողը ՖԻՆԻԻԼ-ի ուժերուն իշխանութեան տակ պահելու կարելիութեան, Լիբանան համաձայն գտնուած է, սակայն Իսրայէլ ցարդ յատուկ պատասխան չէ տուած:

Միւս կողմէ, իսրայէլեան ուժերու շրջուն ջոկատներ հարաւային Լիբանանի սահմանամերձ շրջաններուն մէջ երէկ խստացուցին իրենց հսկողութիւնը:

Իսրայէլեան «Համըր» տիպի զինուորական փոխադրակառքերը կեդրոնացան իսրայէլեան Սթըլլէ բնակեցման վայրին, Կոլանի բարձունքներուն եւ բռնագրաւուած Ղաժարի մէջ:

ՎԱՌԵԼԱՆԻԹԻ ՆՈՐ ՍԱԿԱՑՈՅՑԸ

Շարունակուած 2րդ էջէն

95 օքթան (առանց կապարի) պենզինի գինը 200 լ. ոսկիով, մէկ թոն ֆիուլ օյլը 6 տոլարով, մազութին գինը 100 լ. ոսկիով, տիզըլ օյլին գինը 200 լ. ոսկիով, կազին գինը 200 լ. ոսկիով, 10 քիլոկրամ կշռող պիւթակազի շիշին եւ 12,5 քիլոկրամ կշռող պիւթակազի շիշին գինը նուազում կամ յաւելում չէ արձանագրած:

Ստորեւ կու տանք վառելանիւթի նոր սակերը.

- 98 օքթան (առանց կապարի) պենզինի թիթեղը 32,100 լ. ոսկի
- 95 օքթան (առանց կապարի) պենզինի թիթեղը 31,500 լ. ոսկի
- Կազի թիթեղը 19.600 լ. ոսկի
- Մազութի թիթեղը 19.700 լ. ո.
- Տիզըլ օյլի թիթեղը 19.800 լ. ո.
- 10 քիլոկրամ կշռող պիւթակազի շիշը 15.700 լ. ոսկի. եթէ վաճառատունէն պիտի գնուի
- 12.5 քիլոկրամ կշռող պիւթակազի շիշը 19.000 լ. ոսկի, եթէ վաճառատունէն պիտի գնուի:

ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ԸՆԿԵՐՈՋ . . .

Շարունակուած 4րդ էջէն

ՀՈՄ-ի հրաւէրներուն անվարան կ'ընդառաջէի:

Հանդիպեցանք 100-ամեակի ձեռնարկին եւ պարահանդէսին, որ տեղի ունեցաւ իր նախագահութեամբ, եւ ուրիշ քանի մը առիթներով, եւ մեր կարճ հանդիպումներուն ընթացքին ամէնէն յետին մանրամասնութիւնները կը յիշէր իմ եւ ընկերներուս մասին... Բնաւ չէի կարծեր որ մեր ընկերոջ մնայուն ցտեսութիւն պիտի ըսենք...

Երիցագոյն նախկին զաւարեանականը ըլլալուն կողքին ընկեր Ժիրայրը ուրիշ շատ արժանիքներ կը ներկայացներ. դժուար է բոլորը նշել, բայց տեղին է ըսել, որ ան ընկերասէր, ընկերային, տիպար եւ գիտակից հայ էր, համեստ եւ ազգանուէր ընկեր Ժիրայրին յիշատակը միշտ վառ պիտի մնայ մեր սրտերուն եւ յիշողութեան մէջ...

ԳՐԱՒՈՒՄԱԾ ՕՐ

ՀՅԴ «ՀՐԱՅՐ ՄԱՐՈՒԽԵԱՆ» ԿՈՄԻՏԷ

12 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 2010

20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 2010

ԼՕԽ-Ի «ՆԱՅԻՐԻ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՕՆԻ ԽԹՄԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

Հովանաւորութեամբ՝

ԼՕԽ-Ի ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Կազմակերպութեամբ՝

ԼՕԽ-Ի «ՆԱՅԻՐԻ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ

Մասնակցութեամբ՝

ՀՐԱՉ ԿԱՅԾԱԿԵԱՆԻ

եւ իր նուագախումբին

Տեղի կ'ունենայ երեքշաբթի, 5 յունուար 2010-ին, երեկոյեան ժամը 9:00-էն սկսեալ, «Նահր էլ Ժաննէ» ձաշարանին մէջ, Նահր էլ Քալպ:

Սակ՝ 50,000 լ.ո.

Տոմսերը կարելի է ստանալ «Աղբալեան-ՀՄԸՄ» մարզամշակութային համալիրի գրասենեակէն եւ վարչականներէն:

HIFOOD

Tel. 04-540973

ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ

ՈՒՐԲԱԹ

Սուպէօրեկ
+ աղցան
+ անուշեղէն

Սակ՝ 10,000 լ.ո.

BOGHOS OPTIC
Autoroute Jdeideh
Tel.: 01-870016 03-194688

ZAVARIAN
1904 - 2009
A.R.F. ZAVARIAN STUDENT ASSOCIATION
www.zavarian.org

Համազգայինի
Փալանճեան - Արսլանեան Ճեմարանի
Շրջանաւարտից Միութիւն

Ռուբէն Հախվերտեան

Երկուշաբթի, 21 եւ երեքշաբթի, 22 դեկտեմբեր 2009,
երեկոյեան ժամը 8:30,
«Յակոբ Տէր Մելքոնեան» թատերասրահին մէջ:
Տոմսերու սակ՝ 25,000, 35,000 եւ 50,000 լիբ. ոսկի:

Տոմսերը կարելի է ստանալ Համազգայինի գրախանութէն՝ «Շաղզոյեան» կեդրոնէն եւ ելոյթի օրը՝ կիշէէն:

Հալէպի մէջ ելոյթ՝ շաբաթ, 26 դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 9:00-ին, «Եսայեան» սրահին մէջ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «Թ. ՌՈՍԼԻՒ»
ԿԵՐՊԱՐՈՒԵՍՏԻ ԴՊՐՈՑ

2009-2010
ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ

ԱԾԱԿԵՐՏԱԿԱՆ
Ա. ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ

Շաբաթ, 19 Դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 7:00-ին, Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնի «Գ. եւ Հ. Արմէնեան» սրահին մէջ:

Հրաւէր